

2025

Suomen Ilmailuliitto ry
LASKUVARJOTOIMIKUNTA

LASKUVARJOTOIMIKUNTA

[OMAVALVONTA – OHJEET JA PERUSTELUT]

Tämä dokumentti sisältää pelkästään verkossa täytettävän omaevalvontalomakkeen ohjeet ja perustelut. Tässä dokumentissa mainittu ja lisäksi täytettävät kohdat löytyvät verkkolomakkeesta. Paperilomaketta ei ole enää päivitetty. VERSIO 3.3.2025.

Sisältö

RAPORTOINTI ja KÄYTTÖOHJEET

LINKIT OHJEISTUKSIIN JA TIETOSUOJASELOSTUKSIIN

Tietosuojaselosteet

Omavalvonnän idea ja ajankohta

TURVO-rekisterin käyttö ja näkyvyys

Omavalvonnän täyttöohjeet

Koulutusilmoituksen täyttöohjeet

Historiaa

Tilanne 17.12.2020 alkaen ja nyt

Määritelmiä

Lisätietoja

Lyhenteet

1 KOULUTUSILMOITUS

1.1 Koulutusilmoitus (kerhon SIL:lle lähettämä) ajan tasalla

1.2 Koulutusilmoitus (SIL:in kerholle lähettämä)

1.3 Koulutusilmoitus (SIL:in kerholle lähettämä) näkyvissä kerholla

2 KOULUTUSPÄÄLLIKÖN LUETTELO

2.1 Apulaiskoulutuspäällikön mahdolliset oikeuksien rajoitukset on merkitty

2.2 Lista hyväksytyistä kouluttajista

2.2.1 Hyppymestarien/VPK kelpoisuuksien valvonta (tarpeeksi pudotuksia yms.)

2.2.2 Hyppymestarien/VPK on tehtävä koe (vastaava) 24 kk välein

2.3 Lista hyväksytyistä apukouluttajista

2.3.1 Apukouluttajien oikeudet eroteltu

2.4 Oppilaskalustoluettelo

2.5 Koulutuspaikkaluettelo (oppilashyppy)

2.6 Koulutuspäällikön luettelo nähtävillä

2.7 Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (KP, TP, KAP ja päälentäjä sekä mahdollinen AKP) suostumukset ja niiden arkistointi

3 TURVALLISUUSPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄT

3.1 Valtakunnalliset hyppyturvallisuuteen liittyvät ohjeet saatavilla

3.2 Kerho-, hyppykone- ja hyppypaikkakohtaiset ohjeet, määräykset ja tiedotteet saatavilla

3.2.1 Hyppääjiä koskevat NCO-tarkistuslistat

3.3 Pelastus-, onnettomuustilanne- ja ensiapuohjeet saatavilla

3.3.1 Kriisiviestintäohje on päivitetty SIL:n koskevilla ja kerhokohtaisilla asioilla sekä esillä

3.3.2 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa ohje on päivitetty kerhokohtaisilla asioilla ja esillä (laminoituna sekä tarvittavat kalvotussit kirjoittamista varten; ks. myös Onnettomuusohjekansion kansilehti – Esimerkkimalli)

3.3.3 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa -ohjeen puhelinnumerot saatavilla suljetussa kirjekuoressa

3.4 Turvallisuusilmoituslomake täytetään vain verkkolomakkeella

3.4.1 Organisaation turvallisuusilmoitukset analysoidaan ja tiedolla vaikutetaan organisaation turvallisuuskulttuuriin esim. turvallisuuspäivänä

3.5 Turvallisuuspäällikön oikeudet ja velvollisuuden on organisaation annettu kirjallisen ohjeen muodossa

3.6 Turvallisuusryhmä on muodostettu (suositus)

3.7 Turvallisuudenhallintajärjestelmä (Hyppykerho-SMS) on tehty (suositus)

4 KOULUTUSKIRJANPITO

4.1 Terveystilavakuutuksien (TTV) tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

4.2 Lääkärintodistuksien tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

4.3 Huoltajan suostumukset ja niiden taltiointi kirjanpitoon

4.4 Alkeiskurssin oppituntikirjanpito täytetty oikein

4.4.1 Käytetyt tuntimäärät merkitty

4.4.2 Koulutusaiheet merkitty

4.4.3 Valvoneen HM:n varmennukset

4.4.4 VV:n käyttökokeen, uloshyppykokeen ja maahantulokierähdyskokeen kuittaukset

4.4.5 Koulutusta vähintään 2 päivänä

4.5 Koulutuskortit täytetty oikein

4.6 Alkeiskurssin oppituntikirjanpito ja Koulutuskortit arkistoitu

4.7 Kokeiden tarkastus ja säilytys

- 4.7.1 Vähintään 70 % oikein, kuittausmerkinnät ja VV:n käyttöä koskeva vastaus*
- 4.7.2 Koesuoritukset voimassa suoritusvuoden loppuun asti, paitsi VV:n käyttökoe korkeintaan 2 kk
- 4.7.3 Säilytettävä vähintään 2 vuotta
- 4.8 Vakuutusturva ilmoitettu kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä)
  - 4.8.1 Jos ei vakuutuksia, hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta on vakuutuksen hankkimista suositeltava kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä)
- 4.9 Kerhon jäseneksi ”hakeminen” henkilötietolomakkeessa (liittymislomakkeessa) tehty selväksi
  - 4.9.1 SIL ry:n jäseneksi ”hakeminen” henkilötietolomakkeessa (liittymislomakkeessa) tehty selväksi, jos kerho liittää kurssilaiset automaattisesti
  - 4.9.2 Organisaatiolla on tietosuojaseloste (tietosuojailmoitus, tietosuojainfo)
- 4.10 Tandemhyppykurssille ilmoittautuminen (henkilötietolomake)
  - 4.10.1 Huoltajan suostumukset ja niiden taltiointi kirjanpitoon
- 4.11 Tandemoppilaan TTV
- 4.12 Tandemoppilaalle jaettava ohje
- 4.13 Tandemoppilaan vakuutusturva
- 4.14 Tandemoppilaiden liittäminen kerhon jäseniksi
- 4.15 Tandemhyppymestarikertauskuulustelu
- 4.16 Tandemvarjon pakkauskirjanpito
  - 4.16.1 Tandemvarjon 25 hypyn tarkastus
- 4.17 Kerhon lomakkeet ilman hetu:n loppuosaa
  - 4.17.1 Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa
  - 4.17.2 Rekisterien tietosuojaselosteet (tietosuojailmoitukset, tietosuojainfot)
- 4.18 ”Koneessa ei turvavöitä” ilmoitettu
- 4.19 Kirjanpidon yms. henkilötietoja sisältävän materiaalin säilytys lukitussa paikassa
- 4.20 Turvallisuustiedotteessa, tiedotteessa tai muuten määrätty koulutus- ja turvallisuusasiat

5 KOULUTUSPAIKAT JA OPETUSVÄLINEET

- 5.1 Teoriakoulutuspaikat ja -välineistö
  - 5.1.1 Määräykset ja ohjeet koulutettavien saatavilla, joko sähköisesti, opetustiloissa tai henkilökohtaisesti
  - 5.1.2 Kalvosarja viimeisin versio tai vastaava
  - 5.1.3 SIL ry:n tiedotteet (TT) esillä (ilmoitustaulu yms.)

5.1.4 E-taulu tai vastaava

5.2 Oppilaille jaettava materiaali

5.2.1 Oppilaille jaettava Laskuvarjohyppääjän opas uusinta versiota

5.2.2 Hei hyppykurssilainen -esite jaettu

5.2.3 Hyppypäiväkirja (koulutusohjelmia noudattava malli)

5.3 Harjoitusvälineet ja -paikat

5.3.1 Oppilaat harjoittelevat koukkupuukon käyttöä

5.3.2 Konemalli lentokonetta vastaava (esim. ovimalli)

5.3.3 UH-harjoituspaikka toimiva

6 KOULUTUSKÄYTÖSSÄ OLEVAT HYPPYPAIKAT

6.1 Laskeutumisalue sopiva oppilastoimintaan

6.2 Tuulipussi

7 MUITA JA YLEISIÄ ASIOTA

7.1 EA-välineistö

7.2 Varjojen ja asiakirjojen tarkastus ja jäseniltä ja vierailijoilta

7.3 Järjestetäänkö kerhossa onnettomuustilannekoulutusta?

7.4 Tehdäänkö kerhossa puhallustestejä?

7.5 Onko toimintaa leiriolosuhteissa mietitty ja ohjeistettu?

7.6 Puukko tai vastaava väline koneessa kiinni jääneen hyppääjän irrottamiseen; sijainti (ohjaajan ja hyppääjien saatavissa), kiinnitys ja kunto

7.7 Onko kerhon ilmoitustaululla KP:n kansiossa suositeltua materiaalia?

8 LENTOKONE JA HYPPYLENTO-OHJE

8.1 Hyppylentoturvallisuusasiat mietitty ja otettu huomioon

8.2 Hyppylento-ohje

8.3 NCO riskianalyysi ja riskirekisteri

8.4 NCO-tarkistuslistat

8.5 Turvallisuudenhallintajärjestelmä, hyppykerho-SMS (suositus)

8.6 Hyppylentämisen koulutusohjelmamalli huomioitu kerhon hyppylentäjien koulutuksessa

9 OPPILASKALUSTO

9.1 Luettelo kerhon varjokaluston huoltoon oikeutetuista kalustohenkilöistä on olemassa ja ajan tasalla

9.2 Organisaation varjokaluston kokoonpanolistasta esillä ja ajan tasalla

- 9.3 Luettelo hyppyvarusteista ajan tasalla (määrät: kypärät, radiot, haalarit, PL-hihnat, apuvarjot, yms.)
- 9.4 Luettelot arkistoidaan säännöllisesti, esimerkiksi vuosittain
- 9.5 Organisaatio tietoinen kaluston kunnosta ja tulevien vuosien kalustoinvestointitarpeista
- 9.6 Varjokalusto tarkastettu ja huollettu määräysten mukaisesti
- 9.7 Oppilasvarjoissa on varavarjon pakkolaukaisuhihnat (RSL)
- 9.8 Oppilasvarjojen komponentit koulutuskäyttöön hyväksytyjä
- 9.9 Varjojen painorajat näkyvissä
- 9.10 Käytössä hyväksytyä mallia olevat koukkupuukot
- 9.11 Pakkolaukaisuhihnat tarkastettu käytettävään lentokoneeseen
- 9.12 PL-hihnassa käytettävä varmistusjärjestelmä on ohjeen mukainen ja käyttöohje pakkausohjeessa/vastaavassa.
- 9.13 Koulutuskalusto on kunnossa (esim. yleiskunto, VV:n apuvarjo ei keiku, PV:n apuvarjon tasku ehjä, PV:n luuppi ehjä, PL-hihnat kunnossa) – Tarkoittaa myös kauden aikana tehtävää jatkuvaa valvontaa
- 9.14 Automaattilaukaisimet oppilastoimintaan soveltuvia sekä huollot tehty valmistajan ohjeistuksen mukaisesti
- 9.15 Korkeusmittarien toimintakunnon tarkastus tehty vuosittain
- 9.16 Muita oppilasvarusteita riittävästi toimintaan (kypärät, haalarit, radiot, korkeusmittarit, yms.)
- 9.17 Kypärät koulutustoimintaan soveltuvat ja ehyet
- 9.18 Oppilastoiminnassa käyttävät suojalasit värittömiä
- 9.19 Yksiosainen kokohaalari (modifioitu hyppykäyttöön)
- 9.20 Oppilasradiot toimivia ja lähetyksen kuuluvuus testattu
- 9.21 Pelastusliivien soveltuvuus hyppykäyttöön, kunto ja riittävyys
- 9.22 Maahenkilölle on ilmailutaajuudella lähetävä toimiva radiopuhelin ja/tai matkapuhelin
- 9.23 Kalustopäällikön hyväksymä oppilasvarjojen pakkausohje olemassa ja pakkaajien saatavilla
- 9.24 Harjoitusvaljaiden soveltuvuus koulutuskäyttöön
- 9.25 Pakkauskirjanpito asianmukainen
- 9.26 Järjestetäänkö päävarjojen pakkauksesta ja oppilasvarjojen pakkaustarkastuksesta kertauskoulutusta
- 9.27 Kouluttajat, pakkaustarkastajat ja muut hyppääjät tuovat kerhon kalustohenkilöstön tietoon kalustossa havaitsemiaan puutteita ja vikoja
- 9.28 Kaluston säilytys asianmukaisessa tilassa
- 9.29 Muiden varusteiden säilytys on järjestetty asianmukaisesti

9.30 Oppilailla pakkausvälineet saatavilla

9.31 Kuvun tarkastus-/kuivausmahdollisuus

9.32 Oppilaiden kouluttajille järjestetään säännöllisesti kalustokoulutusta kalustohenkilöiden toimesta

10 KERHOKOHTAISIA ASIOITA JA PALAUTE

10.1 Kerhokohtaisia erityispiirteitä ja tarkastuskohtia

10.2 Kerhossa käytössä olevia hyviä käytäntöjä ja tapoja

10.3 Palaute

RAPORTOINTI ja KÄYTTÖOHJEET

Omavalvontalomakkeen päivitys (versio 3.3.2025) on valmis (= TÄMÄ).

Mikäli haluat tutustua tehtyihin muutoksiin versioon 8.11.2020 verrattuna, katso ne [tästä linkistä](#).

LINKIT OHJEISTUKSIIN JA TIETOSUOJASELOSTUKSIIN

[Sähköisen Omavalvonnan käyttöohje](#)

[TURVO-rekisterin käyttöohje](#)

[Sähköisen Koulutusilmoituksen käyttöohje](#)

Tietosuojaselosteet

[Tietosuojaseloste](#) (Turvallisuusilmoitus)

[Tietosuojaseloste](#) (TURVO-rekisteri)

Omavalvonnan idea ja ajankohta

Omavalvonnan ideana on siis toteuttaa kerhoissa **vähintään kerran kahdessa vuodessa (suositus on joka vuosi)** katselmus (ks. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.6 *Koulutusorganisaation omavalvonta*), jossa valmiin lomakkeen avulla käydään esim. kerhon koulutuskirjanpito ja sen SIL ry:n ohjeiden mukainen toteutus läpi sekä raportoidaan sen tekemisestä SIL ry:tä. Omavalvonnan verkkoversio (= Omavalvontakone) generoi raportin automaattisesti (kerää kerho- ja oma-valvontatiedot, kaikki ”EI OK”-kohdat sekä kerhon kommentit ja palautteen). Verkossa toimiva versio (= TÄMÄ) lähettää myös raportin automaattisesti SIL ry:lle ja LT:lle.

Hyvä ajankohta omavalvonnan tekemiselle on **hyvissä ajoin** ennen kauden alkua ja tarkastuksen voi yhdistää esim. kouluttajapalaveriin (käydään siis omavalvonta kerhossa yhdessä läpi). Näin menetellen saadaan asian ns. ojennukseen ennen toiminnan käynnistystä. Mutta myös kauden aikana voi suorittaa omavalvontaa joko kokonaan tai vaikkapa pistokokein, eli kysellään omalta porukalta esimerkiksi: ”*Tiedätkö missä ovat EA-välineet?*” yms. Myös kauden lopuksi kannattaisi arvioida omaa toimintaa.

TURVO-rekisterin käyttö ja näkyvyys

Linkki kuvitettuun TURVO-rekisterin käyttöohjeeseen on mainittu tämän ohjeistuksen alussa.

Ns. TURVO-rekisteriin on kerättyä kerhojen ”päälliköiden” yms. tiedot (sähköposti), joilla hallitaan turvallisuusilmoitusten, omavalvonnan, koulutusilmoituksen näkymistä ja tekemistä sekä muutostietoa kerhon sisällä päällikkö- ja toimintokohtaisesti. Myös sähköisessä koulutusilmoituksessa annetut tiedot ovat rekisterissä. Sen avulla myös lähetetään sähköposti-ilmoituksia kerhon haluamille rekisterissä oleville kerhon henkilöille sekä SIL:lle ja LT:lle. Rekisterin [tietosuojainfo](#).

Kirjautumalla järjestelmässä olevalla kerhon vastuuhenkilön sähköpostiosoitteella järjestelmään näkee (kerhon antamien oikeuksien mukaan) kerhon turvallisuusilmoitustilastoja ja pystyy myös näkemään tai tekemään omavalvontaa tai koulutusilmoitusta sekä hallinnoimaan oikeuksia.

Oletusasetuksena edellä olevassa on, että **yhdistyksen PJ** voi tehdä muutoksia kerhon tietoihin ja hän voi myös antaa vastaavia oikeuksia muille. Muuttaakseen organisaation tietoja **PJ kirjautuu**

järjestelmään sinne PJ:lle merkityllä sähköpostiosoitteella (voi olla henkilökohtainen tai useille henkilöille ohjautuva ”yleinen osoite”).

Jos selain yms. tarjoaa oletuksena englannin kielen, niin vaihda kieli ylävalikosta (**Language => Finnish**).

Lisäksi on syytä painottaa, että turvallisuusilmoituskoneeseen kirjautumisessa käytetty sähköposti-osoite ei ole näkyvässä turvallisuusilmoituksessa (eikä muutenkaan), jos käyttäjä ei anna siihen lupaa. Sitä ja myös vapaaehtoisesti annettavaa puhelinnumeroa käytetään vain SIL:n/LT:n toimesta lisätietojen kysymiseen, jotta tarvittaessa voidaan paremmin analysoida tapausta. Ilmoituksen ainoa tarkoitus on siis turvallisuuden parantaminen.

Omaavalvonnän täyttöohjeet

Linkki kuvitettuun Omaavalvonnän täyttämisen ohjeeseen on mainittu tämän ohjeistuksen alussa.

Lomake on jaoteltu siten, että ainakin koulutuspäällikölle, kalustopäällikölle, turvallisuuspäällikölle, tandemtiimille ja päälentäjälle ovat omat osa-alueensa. Kerhossa asia kannattaa jakaa kalustolle, ”tandemtiimille”, koulutuspäällikölle, turvallisuusryhmälle, lentäjille jne.; miten kerhossa parhaiten asia nähdään. Lomakkeen kohdat **Vastuuhenkilö** ja **Osallistuvat** ohjeistaa tähän.

Tarkastettavat asiat on luokiteltu myös niiden pakottavuuden mukaan (lomakkeessa **Tärkeys**-merkintä) siten, että korkein taso on ilmailumääräystaso, sitten SIL määräys, SIL suositus ja Muut.

Itse lomakkeen kohdat käydään kohta kohdalta läpi ja merkitään ”OK” tai ”Ei OK”. ”Ei OK”-tapauksessa merkitään henkilön nimi, joka korjaa asian sekä mihin päivään mennessä asia tehdään. Sitten, kun asia on hoidettu, asia kuitataan. Suositus-kohdissa käytetään merkintää ”KYLLÄ” / ”Ei”, eli kyseessä on kerhokohtainen ja/tai harkinnanvarainen asia; ne, joissa on ”**Korjataan xxx-mennessä**”-kohta, ovat erityisen suositeltavia.

Selitys ja viite -kohta selittävät kyseisen tarkastuskohdan tarkoitusta sekä mistä siitä määräävä tai ohjeistava teksti löytyy. Samalla kannattaa tutustua kyseiseen dokumenttiin. Sähköisessä lomakkeessa ensin on tyypillisesti ”**Lyhyt ohjeistus**” ja sitten ”**Tarkempi ohjeistus**”. **Ohjeistus on myös katsottavissa alalukukohtaisesti eroteltuna alakohdissa**. Siellä kohdasta ”**NÄYTÄ ENEMMÄN**” saat kohdan ohjeistuksen näkyville (ja sitten ”**NÄYTÄ VÄHEMMÄN**” saat sen pois). Oletuksena on ”vähemmän”-näkyvä, mutta sen voit halutessasi vaihtaa (ks. tarkemmat ohjeet alussa mainitusta kuvitetusta käyttöohjeesta).

Linkitys-kohta kertoo missä (ohjaavissa tai avustavissa) KP:n kansion tai vastaavan materiaaleissa asia on mainittu tai huomioitu. Viittaukset ovat pääsääntöisesti LT:n sivuilla olevaan KP:n kansion materiaalin (<http://laskuvarjotoimikunta.ilmailuliitto.fi/materiaalipankki/koulutus-ja-turvallisuus/>) nimiin. Näitä materiaaleja kannattaa hyödyntää; osa on Word-muodossa, jolloin niihin kerhokohtaisien muutoksien tekeminen on helppoa. Ne, joista on vain pdf-versiot, on tarkoitettu käytettäväsi ilman muutoksia.

Kerhon merkintöjä -kohdan **merkitys omaavalvonnän kannalta on oleellinen**. Eli tähän voidaan kirjoittaa kerhossa käytössä olevia käytäntöjä tai asiaan liittyviä päätöksiä yms. Lisäksi jos kerhossa tarvitaan asian suhteen toimenpiteitä, niin niitä kannattaa miettiä (ainakin alustavasti) tähän. Erityisesti kannattaa huomiota, että kommentteja voi olla seuraavan kerran lukemassa esim. uusi KP tai muu henkilö, joka ei osallistu tähän omaavontakierrokseen. Lisäksi kerhossa voi olla tärkeitä tarkastuskohtia, jota ei ole tässä lomakkeessa huomioitu tai kerhossa jokin asia on toteutettu eri tavalla tai käyttämällä jota-kin helpottavaa järjestelmää tai välineistöä. Lomakkeen lopussa on myös tyhjiä kohtia **kerhokohtaisia**

tarkastuskohtia yms. varten. Niiden avulla myös LT:n välityksellä voidaan jakaa kerhoissa käytössä olevia **hyviä käytäntöjä ja tapoja**, joten toivomme, että niitä merkitään ylös.

Tässä on (kohdat 2.5 Koulutuspaikkaluettelo ja 3.1 Terveystilavakuutukset) **pari keksittyä, totuutta mukailevia esimerkkejä Kerhon merkinnöistä**:

- **Kerhon merkintöjä**: Ahmosuon käyttäminen oppilashyppytoimintaa vaatii alueen raivaamisen isommaksi ja suon kuivaamisen (esimerkki siis). Oulunsalossa pitää erityisesti ottaa huomioon FINNHEMS.
- **Kerhon merkintöjä**: Jos rasteja TTV:ssä tulee "kyllä"-kohtiin, niin asiasta pitää ilmoittaa koulutuspäällikölle.

Esimerkki kerhon omasta käytänteestä:

- Alkeiskurssilaisille jaetaan (painettu ja/tai sähköinen jäsensivuilla) ”Tietovihkonen”, johon on kerättyä seuraavat asiat:
  - KURSSIN TIETOJA
  - SISÄLLYSLUETTELO
  - KERHOESITTELY JA LIIKKUMINEN KENTÄLLÄ
  - HYVÄ HYPPYKURSSILAINEN (SIL RY:N JÄSENEDET)
  - TILISIIRTO (KURSSILASKU)
  - KOULUTUSOHJELMA
  - LASKUVARJOHYPYN 10 KULTAISTA SÄÄNTÖÄ
  - MITÄ ALKEISKURSSIN JÄLKEEN
  - LIITE 1: KANTTIININ TOIMINTA
  - LIITE 2: HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ
  - MUISTIINPANOJA

Koulutuslomakkeen lopussa on lisäksi **muutama kysymys, joilla kerätään palautetta** lomakkeen yms. toimivuudesta.

Lisäksi on tilaa **vapaalle palautteelle**.

Koulutusilmoituksen täyttöohjeet

Linkki kuvitettuun Koulutusilmoituksen täyttämisen ohjeeseen on mainittu tämän ohjeistuksen alussa.

Sähköinen koulutusilmoitus tekee sekä uuden koulutusilmoituksen että päivittää ns. TURVO-rekisterin. Ensimmäisellä kerralla pitää syöttää enemmän tietoja (koska niitä ei vielä ole rekisterissä), mutta sitten poimii vanhat pohjaksi. Jari Lehti (SIL) hyväksyy, hylkää tai pyytää lisäselvityksiä (ja sitten hyväksyy/hylkää) koulutusilmoituksen. Järjestelmä myös generoi tulostettavat pdf-versiot sekä ilmoituksesta (sisältää ”kaikki tiedot”) että hyväksytystä seinälle laitetavasta koulutusilmoituksesta (vain tarvittavat tiedot). Järjestelmä lähettää sähköposti-ilmoitukset prosessin etenemisestä halutuille henkilöille.

Sähköiseen ilmoitukseen kirjoitetaan Toiminnallisissa ohjeissa vaadittavat koulutusilmoituksen tiedot, joita ovat mm. henkilöiden henkilökohtaiset sähköpostiosoitteet (= sama, joka halutaan olevan ”SIL:n

rekisterissä”). Lisäksi voi (ja ehkäpä kannattaa) ilmoittaa ”päällikköosoitteet”, joita käyttäen kirjaudutaan kerhon vastuuhenkilönä LT:n järjestelmiin, kuten Turvallisuusilmoituskone. Nämä voivat olla samat kuin edellä (=henkilökohtainen osoite) tai yleistä muotoa (esim. kp@kerho.fi). Tämä osoite siis siirtyy TURVO-rekisteriin ja toimii käyttäjätunnuksena ”koneisiin”.

Historiaa

Vuonna 1997 aloitettujen Termiikitarkastuksien (64 koulutus, 10 kalusto ja 12 yhdistettyä tarkastuskäyntiä; *Sopimus harrasteilmailun viranomaisvalvonnan avustamisesta*, jonka perusteella Suomen Ilmailuliitto ry (SIL) valvoi koulutuslupaansa kuuluvien laskuvarjokerhojen koulutustoimintaa tarkastamalla kerhot ja järjestämällä kerhoille neuvontaa ja ohjausta sekä valtuutti näihin tehtäviin erikseen nimeämensä asiantuntijat) jatkoksi ideointiin *Turvallisuusseminaarissa* 1.–2.11.2014 **kerhojen omavalvonta**. Omavalvonnan tueksi päätettiin kehittää kerhoille käyttöön omavalvontakansio, joka sisältää tarvittavia lomakkeita ja ohjeita omavalvonnan suorittamiseen.

Tilannetta tarkasteltiin ja muokattiin *Turvallisuus ja koulutus 2015* -seminaarissa 1.11.2015. Sovittiin, että lomakkeen täyttäminen tehdään mahdolliseksi nettipohjaisesti. Lisäksi sovittiin, että versio (1.11.2015) viedään LT:n nettisivuille. Tavoitteena oli, että *Turpaboogeissa 2016* asia esitellään yleisesti ja otetaan käyttöön kaikissa SIL-kerhoissa; näin myös tapahtui.

Tuon jälkeen [LT:n verkkosivuilta](#) löytyivät Word- ja pdf-versiot sekä keväällä 2017 uudistuksien myötä myös runsaasti apumateriaalia (kuten vaikkapa ohjeistusta turvallisuuspäivän pitämiseen). Omavalvontaa on esitelty ja koulutettu jokaisessa LT:n järjestämässä tilaisuudessa viime vuosina.

Omavalvonnan lomakkeet (apumateriaaleineen, kuten ”Turvallisuuspäivän kättä pitempää”) päivitettiin 6.5.2018 (ja muutama tämän jälkeenkin) ja ovat LT:n sivuilla kohdassa [Omavalvonta](#). Omavalvonnan tekeminen onnistuu suhteellisen helposti avaamalla Word-version ja kirjaamalla asiat siihen sähköisesti. Pdf-versio soveltuu paremmin tulostukseen ja käsin kirjaamiseen.

Tilanne 17.12.2020 alkaen ja nyt

Nettipohjainen järjestelmä oli valmis ja julkaistu vuoden 2020 lopussa. Sinne kirjaudutaan kuten [Turvallisuusilmoituksen](#) tekemiseen. Järjestelmä tunnistaa organisaatioiden vastuuhenkilöt (käyttäen ns. TURVO-rekisteriä, jossa organisaatioiden ja sen vastuuhenkilöiden yhteystiedot ovat), ja jos puheenjohtaja on antanut oikeudet, niin Omavalvontaan organisaatiolleen pystyy tekemään. Ohjeet löytyvät LT:n sivuilta kohdasta [Omavalvonta](#). **Lomakepohja on päivitetty 3.3.2025**, ja omavalvonta pitää tehdä aina uusinta pohjaa käyttäen (vanha pohja on näkyvissä edelleen, jotta historia ei katoa). **Ts. valitse alasvettovalikosta pohja "Omavalvonta - versio 3.3.2025 (KÄYTÄ TÄTÄ)".**

Nettipohjaisessa järjestelmässä pystyy myös **Koulutusilmoituksen** tekemään sähköisesti. Se päivittää samalla edellä mainitun TURVO-rekisterissä olevat kerhon tiedot.

Perinteisiä täytettäviä paperilomakkeita ei enää ole päivitetty, mutta Omavalvonnan sisältö ja viimeisimmät muutokset ovat katsottavissa LT:n sivuilta kohdasta [Omavalvonta](#).

Määritelmiä

Laskuvarjohyppyorganisaatiolla tai **organisaatiolla** tarkoitetaan [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#) -ohjeessa yhdistystä, kerhoa tai muuta tahoa, joka järjestää laskuvarjohyppytoimintaa. **Koulutusorganisaatiolla** tarkoitetaan laskuvarjohyppyorganisaatiota, joka on tehnyt [Suomen Ilmailuliitto ry:](#)lle hyväksytyn koulutusilmoituksen. Omavalvontalomakkeessa ja -ohjeessa käytetään sanoja ”organisaatio”, ”yhdistys” ja ”kerho”, mutta kaikilla niillä tarkoitetaan edellä määriteltyä koulutusorganisaatiota.

Lisätietoja

Laskuvarjotoimikunta

lt@laskuvarjotoimikunta.fi

Lyhenteet

AKP = Apulaiskoulutuspäällikkö

HM = Hyppymestari

IA = Itseaukaisu

JAD/IAD = Jumpmaster/Instructor Assisted Deployment.

KAP = Kalustopäällikkö

KP = Koulutuspäällikkö

GTK = Koulutus- ja turvallisuuskomitea

LT = Laskuvarjotoimikunta

LVH = Laskuvarjohyppääjien

NHM = Novahyppymestari

NOVA = Nopeutettu vapaapudotus

PL = Pakkolaukaisu

SIL = Suomen Ilmailuliitto ry

THM = Tandemhyppymestari

TP = Turvallisuuspäällikkö

TTV = Terveystilavakuutus

VPK = Vapaapudotuskouluttaja

VV = Varavarjo

1 KOULUTUSILMOITUS

Vastuuhenkilö: KP

Osallistajat: Koulutusorganisaatio

Tärkeys: SIL määräys (1.1–1.2) ja suositus (1.3)

LYHYT OHJEISTUS:

Laskuvarjohyppykoulutusta harjoittavat koulutusorganisaatiot tekevät koulutusilmoituksen kirjallisesti SIL:lle. Huom! pitää käyttää **sähköistä koulutusilmoitusta**. Sähköinen koulutusilmoitus tekee sekä uuden koulutusilmoituksen että päivittää ns. TURVO-rekisterin. Ensimmäisellä kerralla pitää syöttää enemmän tietoja (koska niitä ei vielä ole rekisterissä), mutta sitten poimii vanhat pohjaksi. Jari Lehti (SIL) hyväksyy, hylkää tai pyytää lisäselvityksiä (ja sitten hyväksyy/hylkää) koulutusilmoituksen. Järjestelmä myös generoi tulostettavat pdf-versiot sekä ilmoituksesta (sisältää ”kaikki tiedot” = nimeltään *Alkuperäinen ilmoitus*) että hyväksytystä seinälle laitetavasta koulutusilmoituksesta (vain tarvittavat tiedot = nimeltään *Lopullinen ilmoitus*). Organisaatioita pyydetään tekemään sähköinen koulutusilmoitus, jos sitä ei ole tehty tai tiedot ovat muuttuneet.

Mikäli vastuuhenkilöt (= päälliköt ja päälentäjä) kerhossa **vaihtuvat**, on muutoksista ilmoitettava SIL ry:lle viimeistään 14 vuorokautta muutoksen jälkeen.

HUOM.: Kohtaan 1.1 merkitään, että onko ajan tasalla oleva sähköinen ilmoitus tehty. Tällä varmistetaan kerhojen yhteystietojen ajantasaisuus. Myös onko koulutusilmoituksen tiedot ylipäätään ajan tasalla.

TARKEMPI OHJEISTUS:

Laskuvarjohyppykoulutusta harjoittavat koulutusorganisaatiot tekevät koulutusilmoituksen **sähköisesti** SIL:lle. Sähköinen koulutusilmoitus tekee sekä uuden koulutusilmoituksen että päivittää ns. TURVO-rekisterin. Ensimmäisellä kerralla pitää syöttää enemmän tietoja (koska niitä ei vielä ole rekisterissä), mutta sitten poimii vanhat pohjaksi. Jari Lehti (SIL) hyväksyy, hylkää tai pyytää lisäselvityksiä (ja sitten hyväksyy/hylkää) koulutusilmoituksen. Järjestelmä myös generoi tulostettavat pdf-versiot sekä ilmoituksesta (sisältää ”kaikki tiedot” = nimeltään *Alkuperäinen ilmoitus*) että hyväksytystä seinälle laitetavasta koulutusilmoituksesta (vain tarvittavat tiedot = nimeltään *Lopullinen ilmoitus*). Organisaatioita pyydetään tekemään sähköinen koulutusilmoitus, jos sitä ei ole tehty tai tiedot ovat muuttuneet

Koulutusilmoituksessa ilmoitettaviin tietoihin on Toiminnallisten ohjeiden vaatimuksissa lisätty PJ ja sihteeri (tai vastaava), jotta varmistetaan näiden henkilöiden tietojen oikeellisuus ja koska TURVO-rekisteri käyttää näitä tietoja. Varsinkin PJ:n sähköposti on ratkaisevan tärkeä TURVO-rekisterissä, koska hänelle on annettu oikeudet tehdä muutoksia ja antaa myös oikeuksia muille.

Lisäksi pitää muistaa, että mikäli vastuuhenkilö/henkilöt (= päälliköt ja päälentäjä sekä PJ ja sihteeri) tai muuten koulutusilmoituksessa ilmoitetut tiedot kerhossa **vaihtuvat/muuttuvat**, on muutoksista ilmoitettava kirjallisesti SIL ry:lle viimeistään 14 vuorokautta muutoksen jälkeen. Ks. SIL ry:n ohje [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#) sekä Koulutusilmoitus – [Ohje](#) ja [Malli](#), joissa asiaa selitetään tarkemmin.

Koulutusilmoituksesta on käytävä ilmi organisaation nimi, osoite, puhelin ja sähköposti sekä seuraavat koulutusorganisaation nimeämät vastuuhenkilöt sekä puheenjohtajan ja sihteerin (tai vastaavan) yhteystiedot (sähköpostiosoite ja puhelinnumero), käytettävät koulutusmuodot, joiden koulutuksessa käytetään SIL:n hyväksymiä ja ajantasaisia koulutusohjelmia, ja pääasiallinen oppilashyppypaikka.

Koulutuspäällikkö (KP). Koulutuspäällikkö on koulutuksesta kokonaisuudessaan vastaava henkilö; edellytetään voimassa olevaa hyppymestarikelpoisuutta sekä oikeutta toimia itsenäisenä hyppääjänä. Pitää olla hyvin perehtynyt kyseisen koulutusorganisaation toimintaan.

Apulaiskoulutuspäällikkö (AKP). Apulaiskoulutuspäällikkö toimii koulutuspäällikön apuna ja tarvittaessa tämän sijaisena; edellytetään voimassa olevaa hyppymestarikelpoisuutta sekä oikeutta toimia itsenäisenä hyppääjänä. Pitää olla hyvin perehtynyt kyseisen koulutusorganisaation toimintaan. AKP ei ole pakollinen. **Toimiessaan koulutuspäällikön sijaisena on apulaiskoulutuspäälliköllä lähtökohtaisesta samat oikeudet ja velvollisuudet kuin koulutuspäälliköllä**, mutta koulutuspäällikkö voi halutessaan rajoittaa apulaiskoulutuspäällikön oikeuksia koulutusorganisaatiokohtaisesti (käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla valtuudet (tai niiden rajoitukset) koulutuspäällikön luetteloon). Ts. kerhokohtaisesti sovitaan mm. siitä, että milloin ja miten AKP sijaistaa ja auttaa KP:ta. Organisaatio voi siis itse päättää, toimivatko KP ja AKP rinnakkain vai esimerkiksi siten, että AKP on aina vastaava, jos KP ei ole paikalla tai tavoitettavissa. **Tärkeintä on, että toimintatapa on selkeä ja kaikkien organisaatiossa toimivien tiedossa.**

Turvallisuuspäällikkö (TP). Turvallisuuspäällikkö valvoo organisaatiossa hyppyturvallisuutta. Turvallisuuspäälliköllä on oltava toiminnan laajuuden huomioon ottaen riittävät tiedot laskuvarjohyppytoiminnasta ja sen turvallisuudenhallinnasta.

Kalustopäällikkö (KAP). Koulutusorganisaation kalustopäällikkö vastaa organisaation koulutuskäytössä olevan laskuvarjokaluston ja muiden hyppyvarusteiden hyppykelpoisuudesta. Kalustopäällikkö vastaa koulutuskäytössä olevan laskuvarjokaluston pakkaus-, huolto- ja korjaustoiminnan toteuttamisesta asianmukaisesti ilmailumääräyksiä, kaluston valmistajan ja SIL:n ohjeita noudattaen. Hänen on oltava hyvin perehtynyt koulutuskäytössä käytettävän laskuvarjokaluston pakkaus-, tarkastus- ja huoltotoimintaan, ja häneltä edellytetään joko voimassa olevaa hyppymestarikelpoisuutta tai SIL:n kalustokelpoisuutta.

Päälentäjä. Hyppylentotoimintaa harjoittavassa organisaatiossa **edellytetään** olevan erikseen nimetty päälentäjä. Ks. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#) lisätietoa, kohdasta 3.2. sekä tämän kohdan **HUOM. 3.**

Puheenjohtaja (PJ). Puheenjohtajan yhteystiedot ovat oleelliset, vaikka hän ei varsinaiseen koulutusorganisaatioon kuulukaan. Puheenjohtajalla on oikeudet tehdä TURVO-rekisteriin muutoksia kerhon tietoihin ja hän voi myös antaa vastaavia oikeuksia muille. Lisäksi PJ on usein jakelussa, kun LT (tai SIL) lähettää postia kerhoilleen.

Sihteeri (tai vastaava). Myös yhdistyksen sihteeri (tai vaikkapa toimihenkilön) yhteystiedot ovat oleellisia. Hänelle voi olla järkevää antaa oikeuksia päivittää kerhon tietoja TURVO-rekisterissä, koska vastaavat tehtävät usein kuuluvat hänelle. Lisäksi sihteeri on usein jakelussa, kun LT (tai SIL) lähettää postia kerhoilleen.

Kerhon koulutuslajit. Pakkolaukaisukoulutus (PL), Novakoulutus (NOVA) ja Tandemkoulutus ovat mahdollisia. Sähköisessä lomakkeessa valitaan kerhossa käytettävät koulutusmuodot (HUOM. PL ja NOVA tarkoittavat tässä alkeiskoulutusta) ja samalla sitoudutaan käyttämään kyseisen koulutusmuodon viimeisintä koulutusohjelmaa (löytyy LT:n sivuilta).

Pääasiallinen oppilashyppypaikka. KP (tai AKP kerhokohtaisesti sovitun mukaisesti) voi hyväksyä oppilashyppypaikkoja, jotka merkitään KP:n/AKP:n luetteloon eikä niitä tarvitse erikseen ilmoittaa SIL:lle. Koulutusilmoituksessa ilmoitettava pääasiallinen paikka kertoo, että missä kerho pitää ”kotiaan” ja siksi sitä kysytään.

1.1 Koulutusilmoitus (kerhon SIL:lle lähettämä) ajan tasalla kohtaan merkitään, että onko ajan tasalla oleva sähköinen ilmoitus tehty. Tällä varmistetaan kerhojen yhteystietojen ajantasaisuus. Myös onko koulutusilmoituksen tiedot ylipäätään ajan tasalla.

1.2 Koulutusilmoitus (SIL:in kerholle lähettämä) tähän kohtaan merkitään SIL:tä saapuneen hyväksytyn ilmoituksen (= *Lopullinen ilmoitus*) päivämäärä.

1.3 Koulutusilmoitus (SIL:in kerholle lähettämä) näkyvissä kerholla, jotta esim. oppilaat näkevät asian. Eli kyseessä on ns. SIL-kerho, joka toimii SIL:n ohjeiden mukaisesti.

Selitys ja viite: Laskuvarjohyppykoulutusta harjoittavat koulutusorganisaatiot tekevät koulutusilmoituksen kirjallisesti SIL:lle. Tätä varten ovat erikseen ohjeet ja mallipohja (ks. Linkitys). Vastuuhenkilöiden suostumuksia ei tarvitse SIL:lle lähettää (tämä oli siltä ajalta, kun kerhot liittyivät SIL ry:n Ilmailuhallinnolta saatuun koulutuslupaun). Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (= päälliköt ja päälentäjät) on kuitenkin annettava **yhdistykselle kirjallinen suostumus tehtävänsä** (koska heillä on organisaatiolista vastuuta, eikä saa jäädä epäselväksi, onko henkilö suostunut toimimaan tällaisessa tehtävässä). Niitä ei siis tarvitse lähettää SIL ry:lle, vaan ne **arkistoidaan yhdistyksessä** (kouluttajien ei tarvitse antaa suostumusta, mikäli organisaatio ei sitä erikseen vaadi). Suostumuksesta on olemassa erillinen **mallipohja** nimellä: [Suostumuslomake](#)

Koulutusilmoituksen (SIL:stä saatu) näkyviin laittaminen on suositeltavaa, jolloin esim. uudet kurssilaiset tietävät ”SIL-kytkennän” ja näkevät ketä ovat kerhon ”hyppäämiseen liittyvät” vastuuhenkilöt. Muitakin tapoja on, ja myös paljon erilaisia muita vastuuhenkilöitä, joiden näkyville laittamista kannattaa ainakin harkita. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.3 (Koulutusilmoitus).

Linkitys: Koulutusilmoituksen tekeminen SIL ry:lle: [Ohje](#) ja [Malli](#) koulutusilmoituksesta SIL ry:lle (muokattava).

HUOM. 1:

Laskuvarjohyppyyhin ilmailulain (864/2014) 75 § 1 momentin tarkoittamilla lentopaikoilla on saatava lentopaikan päällikön tai hänen edustajansa lupa. Jos kyseessä on muu kuin lentopaikka, tarvitaan maanomistajan suostumus.

Ensimmäinen lause oli poistettu jo 19.5.2017 annetusta OPS M6-1:stä. Jonka myötä se ja jälkimmäinen lause poistettiin 22.2018 annetusta Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset. Kannattaa kuitenkin ottaa huomioon ns. normaali kohtelias käytös ja jokaisenoikeuksien velvollisuudet ja rajoitukset. Asiasta on kirjoitettu [Laskuvarjohyppääjän oppaassa](#) (luku 25.3.1) seuraavaa:

Laskuvarjohyppyllä laskeutumisalueen käyttöön olisi hyvä olla maanomistajan lupa, vaikka jokaisenoikeuksien perusteella se ei ole välttämätöntä. Kuitenkaan tähän perustuva käyttö ei saa aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä. Lisäksi pitää muistaa, että jokaisenoikeudet eivät koske piha-alueita, viljelyksiä ja muita erityiseen käyttöön otettuja alueita. Kertaluontoiseen hyppyyn ei välttämättä pysty lupaa pyytämään, mutta kannattaa valita laskeutumisalue siten, että aiheuttaa mahdollisimman vähän vahinkoa. Piha- tai viljellylle alueelle laskeutumista tulee aina välttää. Esimerkiksi eläinten

aitausten lähelle ja varsinkin niiden sisään laskeutumista on vältettävä, sillä eläimet säikähtävät helposti hyppääjää ja saattavat tarpeen tullen puolustautua ärhäkästi.

HUOM. 2:

Laskuvarjohyppyorganisaatiolla tai **organisaatiolla** tarkoitetaan kerhoa, yhdistystä tai muuta tahoa, joka järjestää laskuvarjohyppytoimintaa.

Koulutusorganisaatiolla tarkoitetaan laskuvarjohyppyorganisaatiota, joka on tehnyt [Suomen Ilmailuliitto ry:](#)lle hyväksytyn [koulutusilmoituksen](#).

HUOM. 3:

Päälentäjä on suhteellisen uusi henkilö koulutusorganisaatiossa (joka on siis eri kuin kouluttava organisaation). Kuitenkin nykyään hyppylentotoimintaa harjoittavassa organisaatiossa **edellytetään** (aikaisempi suositus on muuttunut vaatimukseksi) olevan erikseen nimetty päälentäjä. Päälentäjän toimenkuvaan kuuluvat yleensä vähintään:

- Toimii yhteistyössä muun organisaation kanssa hyppylentoturvallisuuteen liittyvissä asioissa.
- Vastaa organisaation hyppylentotoimintaa koskevien ohjeiden ja määräysten hallinnoinnista, ylläpitämisestä ja kehittämisestä.
- Laatii hyppylentotoiminnassa käytettävät vakio toimintamenetelmät ja päivittää niitä tarvittaessa.
- Määrittää hyppylentotoiminnan koulutusvaatimukset.
- Järjestää hyppylentotoiminnan vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien analysoinnin ja niiden hallinnan sekä valvoo riskien lieventämistoimenpiteiden toteutumisen.
- Pitää yllä luetteloa organisaation hyppylentotoimintaan hyväksytyistä lentäjistä ja heidän kelpoisuuksistaan.
- Antaa neuvoja hyppylentotoimintaan liittyvissä asioissa.

2 KOULUTUSPÄÄLLIKÖN LUETTELO

Vastuuhenkilö: KP

Osallistajat: Koulutusorganisaatio

Tärkeys: SIL määräys, paitsi kohta 2.6. Osaa säätelee myös OPS M6-1

LYHYT OHJEISTUS:

Selitys ja viite: Koulutuspäällikön (tai apulaiskoulutuspäällikön) on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa seuraavissa kohdissa (2.1–2.5) luetelluista. Luetteloon on merkittävä hyväksymispäivämäärät ja koulutuspäällikkö varmentaa luettelon ja siihen tehdyt muutokset nimikirjoituksellaan. Mahdollinen **apulaiskoulutuspäällikkö** toimii koulutuspäällikön apuna ja tarvittaessa tämän sijaisena. Koulutuspäällikkö määrittelee apulaiskoulutuspäällikön valtuudet koulutusorganisaatiokohtaisesti. Käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla mahdolliset rajoitukset koulutuspäällikön luetteloon. Toimiessaan koulutuspäällikön sijaisena on apulaiskoulutuspäälliköllä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin koulutuspäälliköllä. Organisaatio voi itse päättää, toimivatko KP ja AKP rinnakkain vai esimerkiksi siten, että AKP on aina vastaava, jos KP ei ole paikalla tai tavoitettavissa. **Tärkeintä on, että toimintatapa on selkeä ja kaikkien organisaatiossa toimivien tiedossa.**

2.2.2 Hyppymestarien/VPK on tehtävä koe (vastaava) 24 kk välein

HUOM 1: Tandemhyppymestarien tekemä tandemhyppymestarikertauskuulustelu on kysytty erikseen [kohdassa 4.15](#).

HUOM 2: TARKASTA kouluttajakelpoisuuksien vaatimukset (toiminen, voimassaolo ja uusinta) voimassa olevasta [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#).

2.7 Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (KP, TP, KAP ja päälentäjä sekä mahdollinen AKP) suostumukset ja niiden arkistointi

Selitys ja viite: [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdassa 3.4 (Koulutusorganisaatio) todetaan, että koulutusorganisaation muodostavat koulutuksesta vastaavat henkilöt, eli koulutuspäällikkö ja kouluttajat, sekä kalustopäällikkö, turvallisuuspäällikkö ja päälentäjä. Sama henkilö voi toimia useammassa tehtävässä.

Laskuvarjohyppyorganisaatiolla tai **organisaatiolla** tarkoitetaan kerhoa, yhdistystä tai muuta tahoa, joka järjestää laskuvarjohyppytoimintaa.

Koulutusorganisaatiolla tarkoitetaan laskuvarjohyppyorganisaatiota, joka on tehnyt Suomen Ilmailuliitto ry:lle koulutusilmoituksen.

Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (KP, TP, KAP ja päälentäjä sekä mahdollinen AKP) on **annettava organisaatiolle kirjalliset suostumukset tehtäviinsä**. Kyseessä **Ei siis ole KP:n luettelon osa** eikä suostumuksia tarvitse lähettää SIL ry:lle, vaan ne **arkistoidaan yhdistyksessä**. Suostumuksesta on olemassa erillinen **mallipohja** nimellä: [Suostumuslomake](#).

Kouluttajien suostumusta ei enää tarvita, mutta halutessaan kerho voi tuki vaatia myös kouluttajilta suostumukset.

TARKEMPI OHJEISTUS:

Selitys ja viite: Koulutuspäällikön (tai apulaiskoulutuspäällikön) on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa seuraavissa kohdissa (2.1–2.5) luetelluista. Luetteloon on merkittävä hyväksymispäivämäärät ja koulutuspäällikkö varmentaa luettelon ja siihen tehdyt muutokset nimikirjoituksellaan. Mahdollinen **apulaiskoulutuspäällikkö** toimii koulutuspäällikön apuna ja tarvittaessa tämän sijaisena. Koulutuspäällikkö voi halutessaan rajoittaa apulaiskoulutuspäällikön oikeuksia koulutusorganisaatiokohtaisesti. Tämä tapahtuu kirjaamalla mahdolliset rajoitukset koulutuspäällikön luetteloon. Toimiessaan koulutuspäällikön sijaisena on apulaiskoulutuspäälliköllä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin koulutuspäälliköllä. Organisaatio voi itse päättää, toimivatko KP ja AKP rinnakkain vai esimerkiksi siten, että AKP on aina vastaava, jos KP ei ole paikalla tai tavoitettavissa. **Tärkeintä on, että toimintatapa on selkeä ja kaikkien organisaatiossa toimivien tiedossa.**

2.1 Apulaiskoulutuspäällikön mahdolliset oikeuksien rajoitukset on merkitty

Selitys ja viite: Koulutuspäällikkö voi halutessaan rajoittaa apulaiskoulutuspäällikön oikeuksia koulutusorganisaatiokohtaisesti. Käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla **mahdolliset rajoitukset koulutuspäällikön luetteloon**. Toimiessaan koulutuspäällikön sijaisena on apulaiskoulutuspäälliköllä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin koulutuspäälliköllä edelliset rajoitukset huomioiden. Organisaatio voi itse päättää, toimivatko KP ja AKP rinnakkain vai esimerkiksi siten, että AKP on aina vastaava, jos KP ei ole paikalla tai tavoitettavissa. **Tärkeintä on, että toimintatapa on selkeä ja kaikkien organisaatiossa toimivien tiedossa.**

2.2 Lista hyväksytyistä kouluttajista

Selitys ja viite: KP (tai AKP) pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään kouluttajista, eli kuka kelpoinen saa toimia kerhossa HM:nä (PL/NOVA/THM) tai VPK:na. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio) ja myös kohta 2.3 (Kouluttajakelpoisuusvaatimukset) alakohtineen. Lisäksi kelpoisuuksista on säädetty koulutusohjelmissa, jotka koskevat edellä mainittuja kouluttajia, sekä [OPS M6-1](#) kohta 4.1.2.

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) ja [Malli koulutuspäällikön luettelo \(muokattava\)](#).

2.2.1 Hyppymestarien/VPK kelpoisuuksien valvonta (tarpeeksi pudotuksia yms.)

Selitys ja viite: Eritasoisille kouluttajille on määritelty vaatimukset, joilla kelpoisuuden saa ja joilla pysyy toimimaan itsenäisesti. Näitä ovat esimerkiksi pudotusmäärät, hyppymäärät, koulutusvaatimukset sekä lääkärintodistusvaatimus. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 2.3 (Kouluttajakelpoisuusvaatimukset, uusimisperiaatteet ja oikeudet).

Linkitys: Koulutusohjelmat: [Vapaapudotuskouluttajakoulutus ja -kelpoisuus](#), [Hyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus \(PLHM\)](#), [Novahyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#), [Tandemhyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#). Kurssit: [Ohjeita tutkivalle lääkärille](#), [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#), sähköisesti täytettävä [myös englanniksi [Parachutist's health statement](#)]. Lomakkeita: [Lisenssi- ja kouluttajakelpoisuushakemus](#) (sähköisesti täytettävä ja allekirjoitettava pdf).

2.2.2 Hyppymestarien/VPK on tehtävä koe (vastaava) 24 kk välein

Selitys ja viite: Eritasoisille kouluttajille on määritelty vaatimukset, joilla kelpoisuuden saa ja joilla pysyy toimimaan itsenäisesti. Näitä ovat esimerkiksi pudotusmäärät, hyppymäärät, koulutusvaatimukset sekä lääkärintodistusvaatimus. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 2.3 (Kouluttajakelpoisuusvaatimukset, uusimisperiaatteet ja oikeudet).

Linkitys: Koulutusohjelmat: [Vapaapudotuskouluttajakoulutus ja -kelpoisuus](#), [Hyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus \(PLHM\)](#), [Novahyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#), [Tandemhyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#). Kurssit: [Ohjeita tutkivalle lääkärille](#), [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#), sähköisesti täytettävä [myös englanniksi [Parachutist's health statement](#)]. Lomakkeita: [Lisenssi- ja kouluttajakelpoisuushakemus](#) (sähköisesti täytettävä ja allekirjoitettava pdf).

HUOM 1: Tandemhyppymestarien tekemä tandemhyppymestarikertauskuulustelu on kerrottu erikseen [kohdassa 4.15](#).

HUOM 2: TARKASTA kouluttajakelpoisuuksien vaatimukset (toiminen, voimassaolo ja uusinta) voimassa olevasta [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#).

2.3 Lista hyväksytyistä apukouluttajista

Selitys ja viite: Apukouluttajalla tarkoitetaan hyppymestarin ohjeistamana toimivaa avustavaa henkilöä. KP (tai AKP) pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään apukouluttajista, eli kuka kelpoinen (vähintään B-lisenssi, vähintään 100 IA-hyppyä ja tietenkin koulutus ja osaaminen tehtävään) saa toimia kerhossa esim. radiokouluttajana tai vaikkapa kurssilla rastikouluttajana (= maakouluttaja). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio) ja erityisesti 3.4.5 (Apukouluttajat) sekä alun Määritelmät.

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) ja [Malli koulutuspäällikön luettelo \(muokattava\)](#).

2.3.1 Apukouluttajien oikeudet eroteltu

Selitys ja viite: Kaikki apukouluttajat eivät välttämättä saa toimia kaikissa kerhon apukoulutustehtävissä (kuten esim. radiokouluttaja tai kurssin rastikouluttaja). Sekaannuksien välttämiseksi on syytä merkitä mitä apukoulutusta apukouluttaja saa tehdä. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio).

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) ja [Malli koulutuspäällikön luettelo \(muokattava\)](#).

2.4 Oppilaskalustoluettelo

Selitys ja viite: KP (tai AKP) pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään oppilaiden käytössä olevasta kalustosta. Tällaisia ovat repputyypit, pää- ja varavarjot sekä hyppykoneet. Kalustoluetteloon siis riittää, kun hyväksytty kalusto merkitään tyypeittäin (esimerkiksi päävarjo/Navigator (220–280), varavarjo/PD-193R, valjaat/Wings, lentokone C-182 jne.), mutta siitä voidaan toki pitää tarkemminkin ”inventaariotyypisistä” ja merkitä myös muuta kalustoa ja välineistä. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 1.1.2 (Oppilashyppääjän varusteet), 1.1.3 (siipikuormat) ja 3.4 (Koulutusorganisaatio). Lisäksi pitää huomata, että koulutuspäällikön tai apulaiskoulutuspäällikön

pitää hyväksyä jatkokoulutusvaiheen oppilaan mahdollinen oman varjokaluston käyttöoikeus; tämä merkintä tehdään oppilaan hyppypäiväkirjaan.

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) ja [Malli koulutuspäällikön luettelo \(muokattava\)](#). Muut ohjeet: [Hyppykäyttöön soveltuvat laskuvarjokokonaisuuden komponentit](#) ja [KP:n kansiossa kohta ”Ohjeita omien varusteiden valitsemiseen:”](#)

- [Laskuvarjohyppääjän opas:](#)
  - Luku 20 Omiin varusteisiin siirtyminen
  - Luku 49 Varjon valinta
- [Toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset:](#)
  - Kohta 1.1.3 Siipikuormat
- [Siipikuormataulukko](#)

2.5 Koulutuspaikkaluettelo (oppilashyppy)

Selitys ja viite: KP (tai AKP) pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään oppilashyppykoulutuspaikoista (oppilashyppy on tehtävä koulutuspäällikön tai apulaiskoulutuspäällikön hyväksymälle hyppypaikalle), eli mihin oppilashyppäjä voidaan TURVALLISESTI suorittaa. Lainaus ohjeesta: *”Hyppypaikalla on oltava ennalta järjestettynä olosuhteisiin nähden tarpeellinen pelastus- ja ensiapuvalmius. Hyppypaikalla on oltava tuulen suuntaa ja voimakkuutta osoittava välineistö. Hyppypaikan **suositeltu** esteetön vähimmäiskoko on vallitsevan maatuulen suunnassa 300 metriä ja tuuleen poikittain nähden 150 metriä. Lisäksi oppilashyppypaikalla on oltava viestivälineet pelastuspalvelun hälyttämistä varten sekä **oppilashyppytoiminnan ollessa käynnissä maahenkilö**, jolla on yhteys hyppykoneen lentäjään. Tandemhyppyillä alueen edellytetään olevan esteistä vapaa vallitsevan maatuulen suunnassa 100 metrin ja tuuleen poikittain nähden 25 metrin matkalta.”* [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 3.1 (Hyppypaikalla ja laskeutumisalueelle asetetut vaatimukset) ja 3.4 (Koulutusorganisaatio).

Laskuvarjohyppyyhin ilmailulain (864/2014) 75 § 1 momentin tarkoittamilla lentopaikoilla on saatava lentopaikan päällikön tai hänen edustajansa lupa. Jos kyseessä on muu kuin lentopaikka, tarvitaan maanomistajan suostumus.

Yliviivattu kohta on poistettu OPS M6-1 jo vuonna 2017, minkä takia se on myös poistettu 2018 Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset. [Kannattaa kuitenkin ottaa huomioon ns. normaali kohtelias käytös ja jokaisenoikeuksien velvollisuudet ja rajoitukset](#). Asiasta on kirjoitettu [Laskuvarjohyppääjän oppaassa](#) (luku 25.3.1) seuraavaa:

Laskuvarjohypyllä laskeutumisalueen käyttöön olisi hyvä olla maanomistajan lupa, vaikka jokaisenoikeuksien perusteella se ei ole välttämätöntä. Kuitenkaan tähän perustuva käyttö ei saa aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä. Lisäksi pitää muistaa, että jokaisenoikeudet eivät koske piha-alueita, viljelyksiä ja muita erityiseen käyttöön otettuja alueita. Kertaluontoiseen hyppyyhin ei välttämättä pysty lupaa pyytämään, mutta kannattaa valita laskeutumisalue siten, että aiheuttaa mahdollisimman vähän vahinkoa. Piha- tai viljellylle alueelle laskeutumista tulee aina välttää. Esimerkiksi eläinten aitausten lähelle ja varsinkin niiden sisään laskeutumista on vältettävä, sillä eläimet säikähtävät helposti hyppääjää ja saattavat tarpeen tullen puolustautua ähräkästi.

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) ja [Malli koulutuspäällikön luettelo \(muokattava\)](#).

2.6 Koulutuspäällikön luettelo nähtävillä

Selitys ja viite: Koulutuspäällikön luettelon esille laittamisesta ei ole SIL:n ohjeessa mainintaa, mutta se on erittäin tärkeää ja suositeltavaa tiedonkulun varmistamiseksi niin kouluttajille, apukouluttajille kuin oppilaillekin. Erityisesti KP:n (ja AKP:n) vastuuvinkkelistä on erinomaisen oleellista, jotta ei tule epäselvyyttä henkilöistä (yms.), jotka KP (AKP) on hyväksynyt. Kyseessä on Termiikitarkastuksissa vaikiintunut käytäntö.

2.7 Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (KP, TP, KAP ja päälentäjä sekä mahdollinen AKP) suostumukset ja niiden arkistointi

Selitys ja viite: [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdassa 3.4 (Koulutusorganisaatio) todetaan, että koulutusorganisaation muodostavat koulutuksesta vastaavat henkilöt, eli koulutuspäällikkö ja kouluttajat, sekä kalustopäällikkö, turvallisuuspäällikkö ja päälentäjä. Sama henkilö voi toimia useammassa tehtävässä.

Laskuvarjohyppyorganisaatiolla tai **organisaatiolla** tarkoitetaan kerhoa, yhdistystä tai muuta tahoa, joka järjestää laskuvarjohyppytoimintaa.

Koulutusorganisaatiolla tarkoitetaan laskuvarjohyppyorganisaatiota, joka on tehnyt Suomen Ilmailuliitto ry:lle koulutusilmoituksen.

Koulutusorganisaation vastuuhenkilöiden (KP, TP, KAP ja päälentäjä sekä mahdollinen AKP) on **annettava organisaatiolle kirjalliset suostumukset tehtäviinsä**. Kyseessä **EI siis ole KP:n luettelon osa** eikä suostumuksia tarvitse lähettää SIL ry:lle, vaan ne **arkistoidaan yhdistyksessä**. Suostumuksesta on olemassa erillinen **mallipohja** nimellä: [Suostumuslomake](#).

Kouluttajien suostumusta ei enää tarvita, mutta halutessaan kerho voi toki vaatia myös kouluttajilta suostumukset.

3 TURVALLISUUSPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄT

Vastuuhenkilö: TP

Osallistajat: Muu organisaatio

Tärkeys: SIL määräys, paitsi 3.4.1. Lisäksi ilmoitus onnettomuustilanteessa ilmailuohjeen GEN T1-4 mukaisesti on ilmailumääräystasoinen

LYHYT OHJEISTUS:

Linkitys: [Turvallisuuskansion sisällysluettelomalli](#).

3.1 Valtakunnalliset hyppyturvallisuuteen liittyvät ohjeet saatavilla

(määräykset, ohjeet, oppaat, muut oleelliset tiedotteet)

HUOM. Materiaali saataville TP:n kansioon tai vastaavaan; sähköinen toteutus esimerkiksi organisaation verkkosivuilla on soveltuva.

3.2 Kerho-, hyppykone- ja hyppypaikkakohtaiset ohjeet, määräykset ja tiedotteet saatavilla

Kerhokohtainen luettelo (esim. pelastusvene, pelastusliivit tietyillä ehdoilla, yhteistoiminta lentäjien ja pokanvanhimman ja koko pokan välillä omassa konetyypissä, yms.).

Eli kerhon ”*Hyppytoiminnan ohje*” tai vastaava on **käytännössä välttämätön**. [Hyppytoiminnanohje-malli](#), (muokattava) ja tämän pitää olla saatavilla.

3.2.1 Hyppääjiä koskevat NCO-tarkistuslistat

HUOM. NCO-tarkistuslistat koneessa ovat pakolliset.

Katso lisätietoja **OHJEISTUS (selitykset, viitteet ja linkitykset)** -osiosta [vastaavasta kohdasta](#); kuten kaikissa muissakin kohdissa. Katso myös luku [8 Lentokone ja Hyppylento-ohje](#).

3.3.1 Kriisiviestintäohje on päivitetty SIL:n koskevilla ja kerhokohtaisilla asioilla sekä esillä

HUOM. Tarkasta uusin [Kriisiviestintäohje \(Osa I – Kerhon ilmoitustaululle\)](#) ja tee tarvittavat päivitykset kerhon ohjeistukseen ks. [lisää kohdasta 3.3](#).

HUOM. 2: [Kriisiviestintäohjeen OSA II – Koulutusmateriaalia tiedottajalle ja tiedottamisesta vastaaville](#) sekä esimerkiksi käsiteltäväksi turvallisuuspäivänä toimii nimensä mukaisesti koulutusmateriaalina, jota kannattaa säännöllisesti hyödyntää kerhokohtaiset asiat määriteltynä ja muokattuna.

3.3.2 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa ohje on päivitetty kerhokohtaisilla asioilla ja esillä (laminoituna sekä tarvittavat kalvotussit kirjoittamista varten; ks. myös [Onnettomuusohje-kansion kansilehti – Esimerkkimalli](#)).

HUOM. Tarkasta uusin [Toimintaohjeet onnettomuustilanteessa](#) ja tee tarvittavat päivitykset kerhon ohjeistukseen ks. [tätä kohtaa vastaava ohjeistus](#).

3.3.3 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa -ohjeen puhelinnumerot saatavilla suljetussa kirjekuoressa

Nämä löytyvät ”TURVO-järjestelmästä”, kun kerhon PJ kirjautuu sinne sisään: ylhäältä ”Hallinta” => vasemmalta ”Näytä luotetut linkit”. PJ voi antaa oikeuksia myös muille.

TARKEMPI OHJEISTUS:

Enää ei nykyisessä ohjeessa suoraan edellytetä TP:n kansiota (= *kaikkien tiedossa ja saatavilla oleva kansio, johon on kerätty turvallisuuteen liittyviä asioita*), mutta TP:n kansio (tai vastaava) toteuttaa helposti ja hyvin [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdassa 3.4.3 todetun: *Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla (TP:n kansio tai vastaava; sähköinen toteutus esimerkiksi organisaation verkkosivuilla on soveltuva).*

Lisäksi koulutettavien saatavilla, joko opetustiloissa tai henkilökohtaisesti, tulee olla koko koulutusajan seuraavat hyppytoimintaa koskevat, voimassa olevat asiakirjat:

- ilmailulaki
- yleistä laskuvarjohyppytoimintaa koskevat ilmailuviranomaisen ilmailumääräykset ja tiedotukset
- SIL:n ohje [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#)
- SIL:n oppilaskoulutusohjelmat
- SIL:n laatimat turvallisuusmääräykset ja -tiedotteet.

Ts. näitä ei tarvitse kerätä oppilaita varten erikseen, vaan hyvin toteutettu ja selkeästi esille laitettu Turvallisuuspäällikön kansio [ks. mallisisältöluettelo [Turvallisuuskansion sisällösluettelomalli](#) (muokattava)] toteuttaa myös nämä asia. Katso myös tämän lomakkeen kohdat **5.1.1** ja **5.1.3**. Myös sähköisesti toteutettu versio katsotaan riittäväksi (esim. kerhon verkkosivulla kohta, jossa on tarpeelliset linkit).

3.1 Valtakunnalliset hyppyturvallisuuteen liittyvät ohjeet saatavilla

(määräykset, ohjeet, oppaat, muut oleelliset tiedotteet)

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. Erityisesti uusin [Laskuvarjohyppääjän opas](#) sisältää erinomaista tietoa myös kokeneemmalle hyppääjälle luettavaksi säännöllisesti, joten oppaan uusin versio olisi syytä olla kaikkien hyppääjien saatavilla eikä vain oppilailla. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio).

Linkitys: Turvallisuuskansio: [Turvallisuuskansion sisällösluettelomalli](#) (muokattava). Muut ohjeet: [Kriisiviestintäohje](#), [Toimintaohjeet onnettomuustilanteessa](#), [Hyppykäyttöön soveltuvat laskuvarjokokonaisuuden komponentit](#), [Kupuriskikerroin](#), [sähköisesti täytettävä](#) (lataa ensin omalle koneellesi) ja [KP:n kansiossa kohta ”Ohjeita omien varusteiden valitsemiseen.”](#)

- [Laskuvarjohyppääjän opas](#):
  - Luku 20 Omiin varusteisiin siirtyminen
  - Luku 49 Varjon valinta

- [Toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset:](#)
  - Kohta 1.1.3 Siipikuormat
- [Siipikuormataulukko.](#)

HUOM. Materiaali saataville TP:n kansioon tai vastaavaan; sähköinen toteutus esimerkiksi organisaation verkkosivuilla on soveltuva.

3.2 Kerho-, hyppykone- ja hyppypaikkakohtaiset ohjeet, määräykset ja tiedotteet saatavilla

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. Tähän kohtaan liittyy oleellisesti **kerhon Hyppytoiminnan ohje tms.**, johon on kerätty kerhon toiminnan erityispiirteitä ja ohjeistusta. Ainakin mahdolliset pokanvanhimman toimintaan, maahenkilön toimintaan, hätähyppyyn, pakkolas-kuun tai nousevalla linjalla tapahtuvaan uloshyppyyn liittyvät ohjeet on syytä mainita ja varmistaa, että kaikki hyppytoimintaa osallistuvat tietävät ne omalta osaltaan (oppilaat, lisenssihyppääjät – MYÖS VIERAILIJAT ja lentäjät). Muutenkin **yhteistoimintaa lentäjien kanssa on syytä säännöllisesti miettiä ja keskustella yhdessä** (sekä ohjeistaa ja kirjata ylös), katso lisätietoja kohdasta [8 Lentokone ja Hyppylento-ohje](#). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 3.2 (Hyppytoiminnan ja -turvallisuuden valvonta) 3.4 (Koulutusorganisaatio).

HUOM.: Pokanvanhimman tehtävät ja vastuut sekä hänen paikkansa hyppykoneessa on organisaation annettava kirjallisen ohjeen muodossa sekä tiedotettava hyppääjille ja lentäjille. Ohje voi olla yhdistetty esimerkiksi lento- ja/tai hyppytoimintaa koskevaan ohjeeseen tai vastaavaan. **Pokanvanhimman tehtävä on varsinkin isoissa kerhoissa haastava tehtävä**, jota täytyy harjoitella jo oppilasajana koulutajien johdolla riittävästi. Lisäksi voi olla myös kerhokohtaisia erityisvaatimuksia, jotka on opetettava.

Linkitys: [Turvallisuuskansion sisällysluettelomalli](#) (muokattava). [Trafin tiedote, 4-2015, Turvallisuudesta laskuvarjohyppylennoilla, Hyppytoiminnanohje -malli](#), (muokattava), [Omavalvonta, Hyppylentotoiminta](#).

Kerhokohtainen luettelo (esim. pelastusvene, pelastusliivit tietyillä ehdoilla, yhteistoiminta lentäjien ja pokanvanhimman ja koko pokan välillä omassa konetyypissä, yms.).

Eli kerhon **”Hyppytoiminnan ohje”** tai vastaava on **käytännössä välttämätön**. [Hyppytoiminnanohje -malli](#), (muokattava) ja tämän pitää olla saatavilla.

3.2.1 Hyppääjiä koskevat NCO-tarkistuslistat

Selitys ja viite: Lisäksi tarvitaan **hyppääjiä koskevat ns. NCO-tarkistuslistat**, joissa periaatteessa kiitetään kerhon **”Hyppytoiminnan ohjeessa”** kerrottuja asioita. Listat sijoitetaan hyppykoneeseen helposti saataville; hyvä keino voi olla koostaa ne parille A4-arkille, laminoida ja kiinnittää koneeseen sisälle siten, että niitä pystyy ”ajan kuluksi” lukemaan ylösnousun aikana. Seuraavassa on esimerkkejä tällaisista (LT:n verkkosivut, kohta [Hyppylentotoiminta](#)):

- [Hyppytoiminnan ohje – esimerkki](#) (docx)
- [Hyppyoven käyttö – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Pokanvanhin ja tehtävät – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Varjo avautuu koneessa – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)

- [Varjo avautuu koneessa – varjo ilmapirtaan – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Uloshyppyä koskevat ohjeet – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Hätähyppy – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Pakkolasku – esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx).

Yleisilmailun uudet lentotoimintavaatimukset (**NCO**) tulivat voimaan 25.8.2016, ja uudet vaatimukset erityislentotoimintaan (**NCO.SPEC**) tulivat voimaan 21.4.2017.

HUOM. NCO-tarkistuslistat koneessa ovat pakolliset.

Katso myös luku [8 Lentokone ja Hyppylento-ohje](#).

3.3 Pelastus-, onnettomuustilanne- ja ensiapuohjeet saatavilla

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. Ensiapuohjeita löytyy mm. SPR:n sivuilta (<https://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet>). Näitähän ei suoranaisesti käsketä pitämään näkyvillä, mutta lajimme luonteen huomioon ottaen näin on syytä menetellä. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio).

HUOM.: Loogista voisi olla, että turvallisuuspäällikkö vastaa myös kerhon ensiapu- ja onnettomuustilannevälineistöstä, mutta oleellista on, että asia on kerhossa päätetty ja vastuuhenkilön tiedossa (Katso kohta [7 Yleisiä ja muita asioita](#)).

Linkitys: [Turvallisuuskansion sisällysluettelomalli](#) (muokattava).

3.3.1 Kriisiviestintäohje on päivitetty SIL:n koskevilla ja kerhokohtaisilla asioilla sekä esillä

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.

Linkitys: [Kriisiviestintäohje](#).

HUOM. 1: Tarkasta uusin [Kriisiviestintäohje \(Osa I – Kerhon ilmoitustaululle\)](#) ja tee tarvittavat päivitykset, jotta kerhon ohjeessa ovat oikeat henkilötiedot, joille ilmoittaa.

HUOM. 2: [Kriisiviestintäohjeen OSA II – Koulutusmateriaalia tiedottajalle ja tiedottamisesta vastaaville sekä esimerkiksi käsiteltäväksi turvallisuuspäivänä toimii nimensä mukaisesti koulutusmateriaalina](#), jota kannattaa säännöllisesti hyödyntää kerhokohtaiset asiat määriteltynä ja muokattuna.

3.3.2 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa ohje on päivitetty kerhokohtaisilla asioilla ja esillä (laminoituna sekä tarvittavat kalvotussit kirjoittamista varten; ks. myös [Onnettomuusohje-kansion kansilehti – Esimerkkimalli](#)).

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4. [Toimintaohjeet onnettomuustilanteessa](#) sisältää toimintaohjeet jaoteltuna: **A) Johto, B) Etsintä ja eristys ja C) Opastus**. Tämä voidaan ja kannattaakin pitää kerholla esillä (esim. ilmoitustaululla) ja käyttää koulutuksissa, mutta esim. pelastusrepussa (tms.)

tai muuten kaikkien tietämässä paikassa on syytä olla varakappaleet. Nämä kolme toimintaohjetta kannattaa laminoida (eivät mene maastossa huonoksi) ja niihin kirjoittamista varren on syytä varata kalvotussi (pysyvä jälki). Kannattaa myös tehdä ns. ”Onnettomuusohjekansio”, johon ns. operatiivinen materiaali laitetaan ja joka sisältää esimerkiksi (ks. lisätietoa [Onnettomuusohjekansion kansilehti – Esimerkkimalli](#)):

- laminoidut kriisiviestintäohjeet
- laminoidut onnettomuustilanneohjeet
- laminoitu pelastuskartta
- luottamukselliset puhelinnumerot erillisessä suljetussa kirjekuoressa (ks. seuraava kohta)
- kalvotusseja laminoituun pintaan kirjoittamista varten.

Linkitys: [Toimintaohjeet onnettomuustilanteessa](#), [Onnettomuusohjekansion kansilehti – Esimerkkimalli](#).

HUOM. Tarkasta uusin [Toimintaohjeet onnettomuustilanteessa](#) ja tee tarvittavat päivitykset kerhon ohjeistukseen. Tarkista myös muu ohjeistus ja tee tarvittavat muutokset tarpeen vaatiessa sekä aina kauden alussa.

3.3.3 Toiminta (vakavassa) onnettomuustilanteissa -ohjeen puhelinnumerot saatavilla suljetussa kirjekuoressa

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.

Linkitys: Erikseen kerhoille (PJ ja KP) on lähetetty luottamukselliset puhelinnumerot sisältävä lappu. Tämä löytyy myös TURVO-järjestelmässä olevasta ”Näytä luotetut linkit” -kohdasta (ylhäältä ”Hallinta” ja sitten vasemmalta ”Näytä luotetut linkit”) avautuvasta Drive-kansiosta (”Näytä luotetut linkit” on näkyvissä kerhon PJ:lle ja hänen valtuuttamilleen kerhon ”pääliköille”). Puhelinnumerot suljetaan kirjekuoreen edellisten ohjeiden yhteyteen. Syynä suljettuun säilytykseen on, että sisältävät sellaisia puhelinnumeroita, joita ei ole tarpeen levitellä, vaan käytetään ainoastaan tositilanteessa. Katso myös kohta [7.3 Järjestetäänkö kerhossa onnettomuustilannekoulutusta](#).

3.4 Turvallisuusilmoituslomake täytetään vain verkkolomakkeella

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö valvoo, että laskuvarjohyppytoiminnassa sattuneet turvallisuutta vaarantaneet tilanteet ilmoitetaan viipymättä SIL ry:lle. Turvallisuusilmoitus täytetään nykyään netissä [Turvallisuusilmoitus](#), joten tämä on syytä ohjeistaa kaikille hyppääjille ja opettaa oppilaille koulutuksen aikana Turvallisuusilmoituskoneessa on erikseen [Testaus & koulutus -ympäristö](#), jossa voi huoletta testata järjestelmätoimintaa). Sähköisestä turvallisuusilmoituksesta lähtevät tarvittavat sähköposti-ilmoitukset organisaation vastuuhenkilöille automaattisesti ja heille ovat myös oman kerhon ilmoitukset näkyvissä; **kerhon PJ pysyy muokkaamaan näitä henkilöitä omilla tunnuksillaan.** [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 1.4 (Vaaratilanteesta ilmoittaminen) ja 3.4 (Koulutusorganisaatio).

HUOM 1.: Ilmoitus on laadittava mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen. Tämä ilmoitus ei kuitenkaan vapauta tekemästä ilmoitusta ilmailun onnettomuuksista, vakavista vaaratilanteista ja

poikkeamista ilmailuohjeen [GEN T1-4](#) mukaisesti. (ks. myös Traficom sivu ”[Lentoliikenteen onnettomuuksista, vaaratilanteista ja poikkeamista ilmoittaminen](#)” ja Suomen Ilmailuliiton sivu ”[Turvallisuus ja SILPI](#)”). Lisäksi tandemhyppillä sattuneista vaaratilanteista on tehtävä ilmoitus tandemlaskuvarjon valmistajalle ja tandemeksaminaattorille.

HUOM 2.: Jos laskuvarjohyppytoiminnan yhteydessä sattuu sellainen vaaratilanne, jossa hyppääjän tai ilmailiikenteen turvallisuus on vaarantunut tai olisi saattanut vaarantua, on tapahtuneesta viipymättä tehtävä kirjallinen selonteko (*Turvallisuusilmoitus*) SIL:lle (sähköinen lomake: [turvallisuusilmoitus.laskuvarjotoimikunta.fi](#)). Tapauksia, joista ilmoitus on aina tehtävä, ovat mm. seuraavat:

- Kaikki tapaukset, jotka ovat turvallisuutta vaarantavia tai joista olisi voinut kehittyä vaaratilanne.
- Kaikki tapaukset, joissa varjon toiminta on ollut epänormaali (vajaatoiminta).
- Kaikki hyppy, joissa on käytetty varavarjoa.
- Kaikki tapaukset, joissa on sattunut loukkaantumisia.

Tässä on tehty palautteen perusteella **ajatusmallin remontoitua**. Tavoitteena on **alentaa raportointikynnystä, jolloin riskien ennustaminen helpottuu ja niihin voidaan puuttua ajoissa**. Tämä on käytännössä myös toiminut.

Järjestys on muutettu tukemaan ajattelumallia, jossa halutaan ns. ”poikkeamailmoituksia”. Ts. nämä kaksi ensimmäistä kohtaa ovat sellaisia, josta on melko pitkälle ”selvitty säikähdyksellä”. Myös tuo neljäs, jos ei ole ollut tarvetta lääkäriin tai sairaalaan. Sitten jos on ollut tarvetta lääkärille tai kolmas palikka (VV), niin kyseessä ”perinteisempi” vaaratilanne.

Tietenkin toivotaan ilmoitusta asap, ja tarvittaessa voi korjata ja lisäyksiä/tarkennuksia tehdä kuten nytkin.

Sähköinen lomakepohja tukee tätä ajatusmallia, ja poikkeaman ilmoittaminen on kevyempi prosessi. Valittavana on myös ”**Kalustovika**” (kaluston kunto tai huolto liittyy tapahtumaan) sekä ”**Hyppylento-toimintaan liittyvä poikkeama**”, jolla voi ilmoittaa hyppylentämiseen liittyviä tapauksia, jotka ovat turvallisuutta vaarantavia tai joista olisi voinut kehittyä vaaratilanne. (HUOM! tämä ei ole EU:n poikkeamasetuksen 376/2014 mukainen ilmoitusjärjestelmä. Mikäli lennon turvallisuus on vaarantunut tai olisi voinut vaarantua, täytyy myös [ilmailuviranomaisen lentoturvallisuusilmoituslomake viranomaisen ohjeistuksen mukaisesti](#)). Mahdollisuus on myös valita ”**Väheinen / tapaus ei liity ilmailuun**”, joka on tarkoitettu erityisesti kerhojen käyttöön oman toimintansa kehittämiseen jne.

Kannattaa myös lukea [Laskuvarjohyppääjän oppaasta](#) (kohta 27.4 *Turvallisuusilmoitus*).

Linkitys: [Turvallisuusilmoitus](#) nettilomake Laskuvarjotoimikunnan sivuilla, Suomen Ilmailuliiton sivu ”[Turvallisuus ja SILPI](#)”.

3.4.1 Organisaation turvallisuusilmoitukset analysoidaan ja tiedolla vaikutetaan organisaation turvallisuuskulttuuriin esim. turvallisuuspäivänä

Selitys ja viite: On kerhokohtainen asia, miten kerhon jäseniä tiedotetaan esim. kerholla sattuneista vaaratilanteista. Ainakin niiden kertomaa kannatta käyttää hyödyksi kerhon **kertauspäivänä/turvallisuuspäivänä** tai vastaavana. Kertauspäivää/turvallisuuspäivää varten on olemassa LT:n ohje, joka sisältää siihen liittyviä hyviä käytäntöjä yms. Olemassa on myös lomake, jonka täyttämällä voi arvioida omaa riskiä pohjautuen omaan laskuvarjoon ja viimeaikaiseen hyppyjen määrään. Nämä ovat hyvää materiaalia esim. hyppykauden aloitukseen. Lisäksi löytyy ohjeita kouluttajien kauden aloitusta tai pitemmän tauon jälkeen jatkamista varten.

Linkitys: [Turvallisuusilmoitus](#), [Kertauspäivät – esimerkkejä läpikäytävistä asioista](#) (muokattava), [Kupuriskikerroin, sähköisesti täytettävä](#) (lataa ensin omalle koneellesi), [Kouluttajan kauden avaus, esimerkkejä](#), [NHM:n kauden avaus](#), [Tandemhyppymestareiden kertauskoulutus](#). Suomen hyppytoiminnan vaaratilanneilmoitusten analyysistä löytyy LT:n sivuilta ([Turvallisuusilmoituskoosteita Suomesta](#)). LT:n sivuilla ”[Hyödyllisiä linkkejä](#)” on myös hyvää materiaalia kertauspäivänä käytettäväksi/näytettäväksi.

3.5 Turvallisuuspäällikön oikeudet ja velvollisuuden on organisaation annettu kirjallisen ohjeen muodossa

(ohje voi olla yhdistetty esimerkiksi lento- ja/tai hyppytoimintaa koskevaan ohjeeseen tai vastaavaan)

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikön oikeudet ja velvollisuuden on organisaation annettava kirjallisen ohjeen muodossa. Ohje voi olla yhdistetty esimerkiksi lento- ja/tai hyppytoimintaa koskevaan ohjeeseen tai vastaavaan. Turvallisuuspäällikkö voi kieltää hyppäämisen henkilöltä, joka ei noudata hyppytoimintaan liittyviä ohjeita ja määräyksiä. Turvallisuuspäälliköllä on oltava toiminnan laajuuden huomioon ottaen riittävät tiedot laskuvarjohyppytoiminnasta ja sen turvallisuudenhallinnasta. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.3 (Turvallisuuspäällikkö). Ts. TP:n tehtävät ja ennen kaikkea oikeudet on tehtävä selväksi kerhon ohjeistuksessa. TP:n tehtävä on vaativa, eli siihen ei kannata valita tuoretta lisenssihyppääjään kuin aivan erityisestä syystä.

Linkitys: [Hyppytoiminnanohje -malli](#), (muokattava).

3.6 Turvallisuusryhmä on muodostettu (suositus)

Selitys ja viite: Organisaation suositellaan muodostavan turvallisuusryhmän, johon kuuluvat turvallisuuspäällikön lisäksi esimerkiksi koulutuspäällikkö, puheenjohtaja, päälentäjä ja eri kokemuksella olevia hyppääjiä. Turvallisuusryhmä on TP:n tuki, kuten kouluttajat ovat KP:lle. Turvallisuusryhmän perustaminen on suositeltavaa. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.3 (Turvallisuuspäällikkö).

3.7 Turvallisuudenhallintajärjestelmä (Hyppyperho-SMS) on tehty (suositus)

Selitys ja viite: Organisaation myös suositellaan tekemän turvallisuudenhallintajärjestelmän ([Hyppyperho-SMS](#)). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.3 (Turvallisuuspäällikkö).

Turvallisuuden hallintajärjestelmä eli SMS (*Safety Management System*) on järjestäytynyt lähestymistapa turvallisuuden parantamiseen. Siinä kuvataan turvallisuuden näkökulmasta organisaation rakenne ja tavoitteet, tunnistetaan avainhenkilöiden turvallisuusvastuut ja -velvollisuudet sekä dokumentoidaan linjaukset ja menettelyt, joilla turvallisuutta hallitaan. **SMS on siis johtamisjärjestelmä.** Toimiva SMS mahdollistaa organisaatioon kohdistuvien riskien ja vaaratekijöiden ennalta tunnistamisen ja priorisoinnin, jotta niitä voidaan hallita.

”Hyppyperho-SMS” on siis Suomen Ilmailuliitto ry:n Laskuvarjotoimikunnan (LT) tuottama **malli** laskuvarjokerhojen turvallisuuden hallintajärjestelmälle. Pyrkimyksenä on ollut tuottaa **esimerkki**, jonka pohjalta laskuvarjokerhot voivat jouduttaa turvallisuuden hallintajärjestelmän käyttöönottoa toiminnassaan ja hyvinkin pienin muutoksin saada käyttöönsä SMS-dokumentaation ensimmäisen version.

Turvallisuuden hallintajärjestelmää ei saada käyttöön pelkästään sillä, että asiat kirjoitetaan dokumenttiin. SMS vaikuttaa koko organisaation toimintaan ja ajattelutapaan, joten muutoksen läpivieminen **vaa-tii laskuvarjokerhon johdon sitoutumista hankkeeseen** sekä organisaation kaikkien jäsenten **tiedot-tamista ja kouluttamista** SMS:ään liittyvistä asioista. Myös kerhon turvallisuusrooleja ja -vastuita voidaan joutua muuttamaan.

SMS:n neljä pääkohtaa ovat seuraavat:

- turvallisuuspolitiikka ja -tavoitteet
- turvallisuusriskien hallinta
- turvallisuuden varmistaminen
- turvallisuustiedottaminen.

SMS:n toteuttaminen on laskuvarjokerhoille vapaaehtoista, mutta turvallisuuden jatkuva parantaminen on käytännössä pakollista toimintaa. **Laskuvarjokerhon johdolla on moraalinen ja osittain juridinenkin velvollisuus varmistaa, että sen harjoittama ilmailutoiminta on turvallista ja lainmukaista sekä puuttua havaittuihin turvallisuusuhkiin.** Useat tutkimukset osoittavat, että tehokas turvallisuusjohtaminen voi vähentää organisaation taloudellista "haavoittuvuutta" vähentämällä onnettomuuksista ja "läheltä piti" -tilanteista johtuvia kustannuksia.

Linkitys: [Hyppykerho-SMS](#) (muokattava malli ja materiaalia).

4 KOULUTUSKIRJANPITO

Vastuuhenkilö: KP (PJ/Sihtööri kohdat 4.17–4.20)

Osallistujat: Koulutusorganisaatio; Tandemtiimi (THM:t); kohdat 4.10–4.16 koskevat erityisesti tandemtoimintaa; kohdat 4.17–4.20 ovat yleisen tason kysymyksiä

Tärkeys: SIL määräys; myös OPS M6-1 taseisia asioita, kohta 4.3, 4.10.1; kohta 4.18 tärkeä suoritus, sekä muuta lainsäädäntöä

LYHYT OHJEISTUS:

4.1 Terveystilavakuutuksien (TTV) tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

HUOM.: GDPR:n myötä TTV:n taltiointi on muuttunut. TTV tarkastetaan vastaavan hyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä TTV-lomakkeeseen, Hyppypäiväkirjaan ja henkilötietolomakkeeseen (= alkeiskurssilla ilmoittautumislomakkeeseen tai vastaavaan), jossa muiden tietojen lisäksi vakuutetaan ”*Olen terveydentilavakuutuksen tai tarvittaessa lääkärintodistuksen perusteella hyppykelpoinen lääketieteellisten vaatimusten osalta*”, sekä muulloin (oppilasajan jälkeen) organisaation omaan kirjanpitoon (waiver tai vastaava; sähköinen versio on riittävä). TTV annetaan tarkastuksen JA TARKASTUSMERKINNÄN jälkeen takaisin, eikä sitä taltioida kerholle. Näin kerhon arkistoon ei jää arkaluonteisia henkilötietoja (= terveyttä koskevat tiedot), joiden käsittelyssä on lisäehtoja ja vaatimuksia. Koulutusorganisaation on kuitenkin taltioitava terveydentilavakuutuksien tarkastusmerkinnät kirjanpitoonsa (henkilötietolomakkeessa tai vastaavassa). Ks. [tätä kohtaa vastaava ohjeistus](#). Lue lisää esim. sivustolta <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> (erityisesti [7. Huolehdi henkilötietojen käsittelyn turvallisuudesta](#)).

4.2 Lääkärintodistuksien tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

HUOM.: Tämä on muuttunut GDPR:n myötä niin, että lääkärintodistuksen tarkastetaan vastaavan hyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä (koska TTV:tä ei enää taltioida kerholle) Hyppypäiväkirjaan ja henkilötietolomakkeeseen (= alkeiskurssilla ilmoittautumislomakkeeseen tai vastaavaan) sekä muulloin (oppilasajan jälkeen) organisaation omaan kirjanpitoon (waiver tai vastaava; sähköinen versio on riittävä). Lääkärintodistus annetaan tarkastuksen jälkeen takaisin (kuten aikaisemminkin). Koulutusorganisaation on kuitenkin taltioitava mahdollisen lääkärintodistuksen tarkastusmerkinnät kirjanpitoonsa (henkilötietolomakkeessa tai vastaavassa). Ks. [tätä kohtaa vastaava ohjeistus](#). Lue lisää esim. sivustolta <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> (erityisesti [7. Huolehdi henkilötietojen käsittelyn turvallisuudesta](#)).

4.3 Huoltajan suostumukset ja niiden taltiointi kirjanpitoon

HUOM. 1: Erittäin tärkeä kohta; huoltajan suostumuksen puuttuminen esim. onnettomuustilanteessa voi helposti johtaa erittäin vakaviin vastuuseuraamuksiin. OPS M6-1: *Laskuvarjohyppääjän on oltava vähintään 15-vuotias. Jos hän on alle 18-vuotias, hänellä on oltava laskuvarjohyppytoimintaan huoltajan kirjallinen lupa.*

HUOM. 2: Jos yhdistyksellä on käytössä sähköinen henkilötietolomake, niin huoltajalle pitää antaa erikseen allekirjoitettavaksi paperinen lomake (mikäli huoltaja ei pääse kuittaamaan lomaketta sähköisesti), jossa on ilmoitettu vakuutusturva ja suositeltu hyppäämisen korvaavan vakuutuksen ottamista, vastuuvapautuslauseke (tieto siitä, että laskuvarjohyppytoimintaan liittyy riskejä, jotka

onnettomuustilanteessa voivat johtaa vakavaan vammautumiseen tai menehtymiseen) ja jossa huoltaja antaa huollettavalleen luvan osallistua laskuvarjohyppäyskurssille ja hypätä laskuvarjolla. Tätä varten Laskuvarjotoimikunnan sivulla Koulutuspäällikön kansiossa on tähän tarkoitukseen suunnitellun lomakkeen [malli](#). Koulutusorganisaation on taltioitava holhoojan suostumukset kirjjanpitoonsa (henkilötietolomakkeessa tai erillisessä lomakkeessa). Ks. [tätä kohtaa vastaava ohjeistus](#). Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaharrastuksissa.fi>.

4.10.1 Huoltajan suostumukset ja niiden taltiointi kirjanpitoon

HUOM. Jos kerholla on käytössä sähköinen henkilötietolomake, niin huoltajalle pitää antaa erikseen allekirjoitettavaksi paperinen lomake (mikäli huoltaja ei pääse kuittaamaan lomaketta sähköisesti), jossa on ilmoitettu vakuutusturva ja suositeltu hyppäämisen korvaavan vakuutuksen ottamista, vastuuvapautuslauseke (tieto siitä, että laskuvarjohyppytoimintaan liittyy riskejä, jotka onnettomuustilanteessa voivat johtaa vakavaan vammautumiseen tai menehtymiseen) ja jossa huoltaja antaa huollettavalleen luvan osallistua laskuvarjohyppäyskurssille ja hypätä laskuvarjolla. Ks. [mallilomake](#) LT:n sivuilta. Koulutusorganisaation on taltioitava huoltajan suostumukset kirjjanpitoonsa (henkilötietolomakkeessa tai erillisessä lomakkeessa). Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> ja sieltä erityisesti [Tietoa yhdistyksen hallitukselle](#).

4.11 Tandemoppilaan TTV

HUOM. Tämä on muuttunut GDPR:n myötä niin, että TTV tarkastetaan tandemhyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä TTV:hen ja tandemkurssin henkilötietolomakkeeseen tai vastaavaan (sähköinen versio on riittävä), jossa muiden tietojen lisäksi vakuutetaan ”*Olen terveydentilavakuutuksen tai tarvittaessa lääkärintodistuksen perusteella hyppykelpoinen lääketieteellisten vaatimusten osalta*”. TTV annetaan tarkastuksen TTV annetaan tarkastuksen JA TARKASTUSMERKINNÄN jälkeen takaisin eikä sitä taltioida kerholle. Lue lisää esim. sivustolta <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> (erityisesti [7. Huolehdi henkilötietojen käsittelyn turvallisuudesta](#)).

4.17 Kerhon lomakkeet ilman hetu:n loppuosaa

HUOM. 1: Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka (tämä voi olla osoite). [Yhdistyslaki 26.5.1989/503](#).

HUOM. 2. Yhdistykselle syntyy monta erilaista rekisteriä, joista säädetään [EU:n tietosuoja-asetuksessa \(GDPR\)](#) LT:n sivuilta löytyy [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)). Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> ja sieltä erityisesti [Tietoa yhdistyksen hallitukselle](#).

TARKEMPI OHJEISTUS:

Selitys ja viite:

Alkeiskurssin aikana koulutuksesta vastaavan pakkolaukaisu- tai novahyppymestarin on pidettävä oppilaista koulutuskirjanpitoa koulutuspäiväkirjaa tai vastaavaa. Siihen tulee merkitä pidetyt oppitunnit, harjoitukset sekä eri oppiaineiden ja harjoitusten hyväksytty koesuoritus ja kokeen vastaanottaneen hyppymestarin varmennus. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.1 (Koulutuskirjanpito). sekä [Koulutusohjelma I](#), jossa asiaa on selitetty tarkemmin. Lisäksi myös lomakemallit [PL-Alkeiskurssin koulutuspäiväkirja](#), (muokattava) ja [Nova-alkeiskurssin koulutuspäiväkirja](#), (muokattava).

4.1 Terveystilavakuutuksien (TTV) tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

Selitys ja viite: Koulutusorganisaatio tarkastaa oppilaan terveystilavakuutuksen ja tekee tarkastuksesta merkinnän terveystilavakuutuslomakkeeseen, henkilötietolomakkeeseen (sähköinen versio on riittävä) ja hyppypäiväkirjaan (ei koske tandemoppilasta). Mahdollisesta lääkärintodistuksesta tarkastusmerkintä tehdään henkilötietolomakkeeseen (sähköinen versio on riittävä) ja hyppypäiväkirjaan (ei koske tandemoppilasta). Koulutusorganisaation on taltioitava koulutukseen liittyvä aineisto vähintään kahden vuoden ajan: merkinnät tarkastetusta terveystilavakuutuksesta ja (mahdollisesti) lääkärintodistuksesta (terveystilavakuutuksia ja lääkärintodistuksia ei kannata (saa) taltioida kerholla, vaan ne annetaan takaisin; ks. **HUOM. 2–7** ja kohta 4.2). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 2.1.2, 2.2.1 ja 2.3.1 (Lääketieteelliset vaatimukset) 3.5.1 (Koulutuskirjanpito).

HUOM. 1: Terveystilavakuutuslomaketta ei saa muuttaa, vaan on käytettävä SIL:n valmista pohjaa.

HUOM. 2: TTV:n tarkastusmerkintä (GDPR-muutos, ks. **HUOM. 4**) alkeisoppilaan osalta tehdään TTV-lomakkeeseen, henkilötietolomakkeeseen (ilmoittautumislomakkeeseen) ja Hyppypäiväkirjaan.

HUOM. 3: Alkeiskurssin henkilötietolomakkeelle (ilmoittautumislomakkeelle) on kaksi eri mallia: [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan), joita voidaan muuttaa vastaamaan paremmin kerhon tarpeita; kannattaa kuitenkin huomioida esim. vakuutuksien ilmoittamisen pakollisuus. Lisäksi niihin kannattaa joko kirjoittaa suoraan tai laittaa linkin (sähköinen lomake) kerhon Tietosuojaselosteeseen (Tietosuojainfoon, Tietosuojailmoitukseen), jossa kerrotaan kerhon tietosuojakäytännöistä (ks. lisätietoa [kohdasta 4.9.2](#)). Malleja tähän löytyy [Lisämateriaali \(Google Drive\)](#), johon on kerätty lisämateriaalia kerhoille, esim. alkeiskurssiin ja GDPR-asioihin liittyen. Katso erityisesti [”Yhdistyksen-hallitus-Henkilötietojen-kasittely-harrastustoiminnassa”](#).

HUOM. 4: GDPR:n myötä TTV:n taltiointi on muuttunut. TTV tarkastetaan vastaavan hyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä TTV-lomakkeeseen, Hyppypäiväkirjaan ja henkilötietolomakkeeseen (= alkeiskurssilla ilmoittautumislomakkeeseen tai vastaavaan), jossa muiden tietojen lisäksi vakuutetaan *”Olen terveystilavakuutuksen tai tarvittaessa lääkärintodistuksen perusteella hyppykelpoinen lääketieteellisten vaatimusten osalta”*, sekä muulloin (oppilasajan jälkeen) organisaation omaan kirjanpitoon (waiver tai vastaava; sähköinen versio on riittävä). TTV annetaan tarkastuksen TTV annetaan tarkastuksen JA TARKASTUSMERKINNÄN jälkeen takaisin, eikä sitä taltioida kerholle. Näin kerhon arkistoon ei jää arkaluonteisia henkilötietoja (= terveyttä koskevat tiedot), joiden käsittelyssä on lisäehtoja ja vaatimuksia. Katso lisää ohjeesta [”Yhdistyksen-hallitus-Henkilötietojen-kasittely-harrastustoiminnassa”](#): [”Arkaluonteisia henkilötietoja on suojattava erityisen huolellisesti”](#).

HUOM. 5: Koulutusorganisaation on taltioitava terveystilavakuutuksien tarkastusmerkinnät (henkilötietolomakkeessa tai vastaavassa).

HUOM. 6: Luonnollisesti kerho saa edelleen halutessaan ja omalla vastuullaan taltioida itse TTV-lomakkeet, mutta silloin tietosuojaselosteessa tms. (ks. myös kohta [4.9.2](#)) pitää asia kertoa ja lisätä henkilötietolomakkeeseen kohta, jossa otetaan rekisteröidyn suostumus tähän (ks. lisätietoja [Tietosuojavaltuutetun toimiston sivuilta](#)). Terveyttä koskevat tiedot ovat erityisiä (arkaluonteisia) henkilötietoja ja niiden säilyttämisessä oltava erityisen huolellinen sekä voi olla tarpeellista nimittää organisaatioon [Tietosuojavastaava](#). Katso lisää ohjeesta [”Yhdistyksen-hallitus-](#)

Henkilötietojen-kasittely-harrastustoiminnassa: ”Arkaluonteisia henkilötietoja on suojattava erityisen huolellisesti”.

HUOM. 7. Hyppääjän painon kysyminen (ilman että tietoa yhdistetään muihin terveystietoihin) ei ole arkaluonteinen henkilötieto eikä aiheuta erityisiä toimenpiteitä (asia on varmistettu Tietosuojavaltuutetun toimistosta SIL:n lajipäällikön toimesta).

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#), sähköisesti täytettävä ja [Parachutist's health statement](#) sekä [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä [Huomioitavaa ennen kurssin aloittamista](#) (muokattava).

4.2 Lääkärintodistuksien tarkastusmerkinnät ja niiden taltiointi kirjanpitoon

Selitys ja viite: Mahdollisesta lääkärintodistuksesta tarkastusmerkintä tehdään henkilötietolomakkeeseen (sähköinen versio on riittävä) ja hyppypäiväkirjaan (ei koske tandemoppilasta). Koulutusorganisaation on taltioitava koulutukseen liittyvä aineisto vähintään kahden vuoden ajan: merkinnät tarkastetuista lääkärintodistuksista. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 2.1.2 ja 2.2.1 (Lääketieteelliset vaatimukset) 3.5.1 (Koulutuskirjanpito).

HUOM. 1: Testikysymys KP:lle: ”Milloin ja keneltä vaaditaan lääkärintodistus?” Kirjoita vastaus ”Kerhon merkintöjä” -kohtaan.

HUOM. 2: Merkitä tehdään myös aina oppilaan Hyppypäiväkirjaan.

HUOM. 3: Tämä on muuttunut GDPR:n myötä niin, että lääkärintodistuksen tarkastetaan vastaavan hyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä (koska TTV:tä ei enää taltioida kerholle) Hyppypäiväkirjaan ja henkilötietolomakkeeseen (= alkeiskurssilla ilmoittautumislomakkeeseen tai vastaavaan) sekä muulloin (oppilasajan jälkeen) organisaation omaan kirjanpitoon (waiver tai vastaava; sähköinen versio on riittävä). Lääkärintodistus annetaan tarkastuksen jälkeen takaisin (kuten aikaisemminkin).

HUOM. 4: Koulutusorganisaation on taltioitava merkinnät tarkastetuista lääkärintodistuksista (henkilötietolomakkeessa tai vastaavassa).

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#), sähköisesti täytettävä ja [Parachutist's health statement](#) sekä [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä [Ohjeita tutkivalle lääkärille](#).

4.3 Huoltajan suostumukset

Selitys ja viite: Koulutusorganisaation on taltioitava koulutukseen liittyvä aineisto: huoltajan suostumukset. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.1 ja OPS M6-1, kohta 4.1.1.

HUOM. 1: Erittäin tärkeä kohta; huoltajan suostumuksen puuttuminen esim. onnettomuustilanteessa voi helposti johtaa erittäin vakaviin vastuuseuraamuksiin. OPS M6-1: *Laskuvarjohyppääjän on oltava vähintään 15-vuotias. Jos hän on alle 18-vuotias, hänellä on oltava laskuvarjohyppytoimintaan huoltajan kirjallinen lupa.*

HUOM. 2: Jos yhdistyksellä on käytössä sähköinen henkilötietolomake, niin huoltajalle pitää antaa erikseen allekirjoitettavaksi paperinen lomake (mikäli huoltaja ei pääse kuittaamaan lomaketta sähköisesti), jossa on ilmoitettu vakuutusturva ja suositeltu hyppäämisen korvaavan vakuutuksen ottamista, vastuuvapautuslauseke (tieto siitä, että laskuvarjohyppytoimintaan liittyy riskejä, jotka onnettomuustilanteessa voivat johtaa vakavaan vammautumiseen tai menehtymiseen) ja jossa huoltaja antaa huollettavalleen luvan osallistua laskuvarjohyppyrakennukselle ja hypätä laskuvarjolla. Koulutusnäkökulman kansiossa on tähän tarkoitukseen suunnitellun lomakkeen malli. Koulutusorganisaation on taltioitava holhoojan suostumukset kirjapitoonsa (henkilötietolomakkeessa tai erillisessä lomakkeessa). Ks. tätä kohtaa vastaava ohjeistus. Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaohjeistuksissa.fi>.

HUOM. 3: Koulutusorganisaation on taltioitava huoltajan suostumukset.

Linkitys: Henkilötietolomake – Alkeiskurssi, word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja Henkilötietolomake – Alkeiskurssi, word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä Huoltajan suostumus alkeiskurssille – Lisä sähköiseen henkilötietolomakkeeseen.

4.4 Alkeiskurssin oppituntikirjanpito täytetty oikein

4.4.1 Käytetyt tuntimäärät merkitty

4.4.2 Koulutusaiheet merkitty

4.4.3 Valvoneen HM:n varmennukset

4.4.4 VV:n käyttökokeen, uloshyppykokeen ja maahantulokierähdyskokeen kuittaukset

4.4.5 Koulutusta vähintään 2 päivänä

Selitys ja viite: Koulutusorganisaation on taltioitava koulutukseen liittyvä aineisto: koulutuskirjanpito, kirjalliset kokeet vastauksineen, merkintä hyväksytystä käytännön kokeesta. Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, kohta 3.5.1 (Koulutuskirjanpito) sekä Koulutusohjelma I, jossa asiaa on selitetty tarkemmin.

Linkitys: PL-Alkeiskurssin koulutuspäiväkirja, (muokattava) ja Nova-alkeiskurssin koulutuspäiväkirja, (muokattava).

4.5 Koulutuskortit täytetty oikein

Selitys ja viite: Alkeis-, perus- ja jatkokoulutuksen koulutuskirjanpitoa käytettävässä koulutuskortissa tulee näkyä suoritettujen kokeiden päivämäärät sekä koulutusohjelmaan kuuluvat hyppysuoritukset ja taidonnäytteet sekä kouluttajan varmennus. Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, kohta 3.5.1., Koulutusohjelma II: PL, Koulutusohjelma II: NOVA.

Alkeiskoulutuksessa koulutettavat teoriat on merkitty niille kohdille, joissa ne tulevat hyppysuorituksien edetessä vastaan. Kädestäpäästettävän apuvarjon (HD) koulutuksesta (t3.6) on korostettu kuittauspaikka (kehystetty), sillä tämä teoria sisältää harjoituksen, jossa tehdään käytännönkoe hyppymestariin ja joka hyppymestarin on kuitattava sekä koulutuskorttiin että hyppypäiväkirjan ensimmäiselle sivulle. Lisäksi t9 (Uloshyppytyylit), t10 (Perusliikkeet vapaassa), t12 (Uloshyppypaikan määrittäminen) ja t13 (Turvallinen varjolla lentäminen ja tarkka laskeutuminen) sisältävät harjoitusosuudessa paljon asioita, joihin kouluttajan osallistuminen on välttämätöntä. Nämä edellä mainitut teoriat sisältävät sellaisia

turvallisuuden kannalta kriittisiä asioita, jotka vaativat huolellista koulutusta ja harjoittelua (maassa ja valjaissa). Tästä syystä niihin kuuluu pakollinen kouluttajan kuittaus suoritetusta koulutuksesta. Oppilaan antamalla osaamisnäytteellä mitataan, onko opetus omaksuttu. Myös muissa teoriakohdissa ovat viivat kuittauksia varten. Näiden teorioiden kuittaukset voidaan tehdä joko yksittäin tai useampi kohta yhdellä kertaa. Myös t14 (Varusteiden tarkistus) ja t20 (Omiin varusteisiin siirtyminen) sisältävät harjoitusosuudessa paljon asioita, joihin kouluttajan osallistuminen on välttämätöntä. Varusteiden tarkistamisesta on myös suoritettava käytännön koe. On lisäksi syytä muistaa, että t19 (Kuvunkäsittely oppilaana) ja t20 (Omiin varusteisiin siirtyminen) linkittyvät yhteen ja että t21 (Kaluston tarkastus ja huolto) on syytä opettaa heti, jos oppilas alkaa käyttää omia varusteitaan, sekä t24 (Hyppytoiminnan järjestäminen) on opetettava ennen koehyppyä. **Katso lisätietoa:** [Laskuvarjohyppykouluttajan opas, Osa 2, Ohjeita kouluttajalle](#), kohta 6 ja [Osa 2 – Ohjeita kouluttajille, NOVA-koulutus](#), kohta 6.

HUOM.: SIL:n (LT:n) Hyppypäiväkirja ja siinä olevat koulutuskortit ottavat huomioon muissa ohjeissa ja koulutusohjelmissa olevat asiat. Ts. mahdollisen oman version tekemisessä on syytä tämä tarkasti huomioida.

Linkitys: [Koulutuskortit PL ja Nova](#) ja Hyppypäiväkirja sekä esim. Materiaalia [Hyppypäiväkirjan versio 1.3.2024 muuntamiseen 15.2.2025 versiota vastaavaksi](#).

- [Muokkausohje ja materiaali](#) (15.2.2025)
- [Muokkausohje ja materiaali](#) (1.3.2024)
- [Muokkausohje](#) 1.3.2024

4.6 Alkeiskurssin oppituntikirjanpito ja Koulutuskortit arkistoitu

Selitys ja viite: Aineisto on taltioitava ja säilytettävä vähintään kahden vuoden ajan. Tämä aineisto on pyydettäessä esitettävä SIL:n määräämälle tarkastajalle tai vastaavalle. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.1.

Linkitys: [PL-Alkeiskurssin koulutuspäiväkirja](#), (muokattava), [Nova-alkeiskurssin koulutuspäiväkirja](#), (muokattava). [Koulutuskortit PL ja Nova](#).

4.7 Kokeiden tarkastus ja säilytys

4.7.1 vähintään 70 % oikein, kuittausmerkinnät ja VV:n käyttöä koskeva vastaus*

4.7.2 koesuoritukset voimassa suoritavuoden loppuun asti, paitsi VV:n käyttökoe korkeintaan 2 kk

4.7.3 säilytettävä vähintään 2 vuotta

Selitys ja viite: Aineisto on taltioitava ja säilytettävä vähintään kahden vuoden ajan. Tämä aineisto on pyydettäessä esitettävä SIL:n määräämälle tarkastajalle tai vastaavalle. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 2.1.4 ja 3.5.1 sekä [Koulutusohjelma I](#).

Linkitys: *[Koulutusohjelma I](#) sivut 4 ja 8. Koekysymyksiä (kerhojen koulutuspäälliköille on jaettu Excel-tiedosto, jossa on valmiita esimerkkikysymyksiä, oikeita vastauksia ja pisteytys); Nämä ”koepankit” löytyvät päivitettyinä TURVO-järjestelmässä olevasta ”Näytä luotetut linkit” -kohdasta (ylhäältä ”Hallinta”

ja sitten vasemmalta ”Näytä luotetut linkit”) avautuvasta Drive-kansiosta (”Näytä luotetut linkit” on näkyvissä kerhon PJ:lle ja hänen valtuuttamilleen kerhon ”päälliköille”).

4.8 Vakuutusturva ilmoitettu kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä)

Selitys ja viite: Oppilaille tulee kertoa kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä) vakuutusturvasta. Mikäli kerholla ei ole oppilaalle hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta, on vakuutuksen hankkimista suositeltava kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.2 sekä [Koulutusohjelma I](#).

HUOM.: Kurssilaiselle ei saa jäädä epäselväksi, miten hänet on vakuutettu ”kerhon puolesta” (eli jos kerho liittää kaikki SIL ry:n jäseniksi) tai onko ollenkaan (liittyminen on kurssilainen omalla vastuulla). **Erityisen tärkeää tämä on, jos kyseessä on alle 18-vuotia, jolloin asia on tultava myös huoltajan tietoon (ja nimi alle).**

Linkitys: [Hei hyppäkurssilainen](#) ja [Dear student parachutist](#) sekä [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä [Huoltajan suostumus alkeiskurssille – Lisä sähköiseen henkilötietolomakkeeseen](#).

4.8.1 Jos ei vakuutuksia, hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta on suositeltava kirjallisesti (sähköinen versio on riittävä)

Selitys ja viite: Oppilaille tulee kertoa vakuutusturvasta. Mikäli kerholla ei ole oppilaalle hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta, on vakuutuksen hankkimista suositeltava kirjallisesti. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.2 sekä [Koulutusohjelma I](#).

Linkitys: [Hei hyppäkurssilainen](#) ja [Dear student parachutist](#) sekä [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä [Huoltajan suostumus alkeiskurssille – Lisä sähköiseen henkilötietolomakkeeseen](#).

4.9 Kerhon jäseneksi ”hakeminen” henkilötietolomakkeessa (liittymislomakkeessa) tehty selväksi

Selitys ja viite: Asia mainitaan [Koulutusohjelma I](#). Sitten miksi oppilaiden pitää olla kouluttavan yhdistyksen jäseniä, onkin kokonaan toinen asia. Yhdistys toki toimii jäseniensä kautta sekä yhdistyksen säännöt ja yhdistyslaki säätelevät jäsenyyttä, ja ero yhdistystoiminnan ja kaupallisen toiminnan välillä on osittain tässä. Esim. lentokoneen vakuutuksessa voi olla sääntö, että lentäjien pitää kuulua vakuutuksen ottaneeseen yhdistykseen. Tietenkin kerho voi sääntöjensä mukaisesti muuttaa jäsenmaksuksi ”mitä vaan”.

Lisäksi kannattaa huomata, että yhdistystä ei käytännössä katsota elinkeinonharjoittajaksi silloin, kun on kyse **yhdistyksen ja sen jäsenen välisestä suhteesta ja yhdistyksen sääntöjen mukaisesta toiminnasta, jolloin ei myöskään sovelleta kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan väliseen suhteeseen liittyvää Kuluttajansuojalakia**. Joten mm. tästä syystä on tärkeää, että **oppilaat ovat yhdistyksen jäseniä ja että koulutusta annetaan vain yhdistyksen jäsenille**.

Myös *Trafi* on lähestynyt laskuvarjokerhoja aiheen tiimoilta (*Trafin Tiedote 3.1.2014: Laskuvarjohyppytoiminta yhdistyksissä*), ja he lähtevät hyvin pitkälle samasta näkökohdasta, jotta kerhossa hyppäävien pitää olla sen yhdistyksen jäseniä (tai tapahtumassa vähintään SIL ry:n jäseniä, ja silloinkin pitää ”vierailun” olla oikeasti vierailua ja koskee lähinnä itsenäisiä hyppääjiä). *Trafin Turvallisuuštiedotteessa 14.4.2015 (Ilmailu: Lentoturvallisuus laskuvarjohyppytoiminnassa 14.4.2015)* asiaa sivutaan kohdassa ”*Kaupallinen ja ei-kaupallinen toiminta*”. Asiaa oli aikoinaan myös käsitelty *Trafin* sivuilla ”*Usein kysytty*”-osiossa (joita ei enää *Traficom*in sivuilta löydy) seuraavasti:

Keväällä 2017 voimaan tullut lentotoiminta-asetuksen (965/2012/EU) päivitys on korvannut ilmailumääräyksen OPS M1-23 laskuvarjohyppytoimintaa koskevat osat. Lentotoiminta-asetus ei mainitse kattojärjestöjäsenyyttä, mutta Trafi katsoo kuitenkin edelleen, että hyppy-yhdistyksen X hyppytoiminnassa voi olla mukana hyppy-yhdistyksen Y jäsen N.N, edellyttäen että yhdistykset ovat valtakunnallisen harrasteilmailun kattojärjestön jäseniä.

Trafi edellyttää myös, että hyppy-yhdistys X huolehtii siitä, että N.N:lle selvitetään ennen hyppytoimintaan osallistumista hyppy-yhdistyksen X toimintatavat sekä -mallit. Lisäksi hyppylennolla, jolla N.N on mukana, lentäjän on varmistuttava hyppääjän jäsenyydestä sekä siitä, että N.N:lle on kerrottu hyppy-yhdistyksen toimintamallit.

Trafi tarkistaa kantansa tarvittaessa uusien tietojen ja kokemusten valossa hyppytoimintakauden 2017 jälkeen.

Tämän jälkeen käydyissä keskusteluissa (*LT-Traficom*) on epävirallisesti lähdetty seuraavasta ajatusmallista:

- Eli yksinkertainen periaate olisi, että **vierailevan henkilön** pitää olla **itsenäinen hyppääjä** (ei oppilas) sekä jäsenenä joko jossakin **harrasteilmailuyhdistyksessä** tai **vastaavaa toimintaa harjoittavassa kattojärjestöyhdistyksessä**.
- Samaa tulkintaa käytettäisiin **ulkomaalaisiin hyppääjiin**.
- On järkevää painottaa, että hyppy-yhdistyksen on huolehdittava siitä, että vierailevalle hyppääjälle **selvitetään ennen hyppytoimintaan osallistumista hyppy-yhdistyksen toimintatavat sekä -mallit**, jotka on kerrottu **Hyppytoiminnan ohjeessa** tai vastaavassa.
- Lisäksi esim. **leireillä**, jossa operoi kaksi tai useampi yhdistys, **voivat oppilaat hypätä ”ristiin”**, kunhan ovat jonkin **järjestävän yhdistyksen jäseniä** ja mahdollisesti **tarvittava kerta** (esim. erilainen konetyyppi) **ennen hyppäystä on tehty** sekä oppilaille että kouluttajille.

Myös muita vakuutus- ja veroteknisiä asioita varmaankin on. **Onkin hyvin pitkälle kerhon oma asia linjata näiden pohjalta toimintamallinsa (oppilashyppääjien ja itsenäisten hyppääjien sekä kouluttajien ja lentäjien jne. osalta) sekä kirjoittamaan linjauksensa lomakeosaan kohtaan ”Kerhon merkintöjä”.**

HUOM. GDPR:n vaatimasta tietosuojaselosteesta (tietosuojainfoista, tietosuojailmoituksesta) löytyy LT:n sivuilta [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)) ja **tällainen pitää olla organisaatiolle henkilötietoja luovuttavan saatavilla ja luettavissa.**

Linkitys: [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan). Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#).

4.9.1 SIL ry:n jäseneksi ”hakeminen” henkilötietolomakkeessa (liittymislomakkeessa) tehty selväksi, jos kerho liittää kurssilaiset automaattisesti

Selitys ja viite: Jos kerho liittää kurssilaiset ”automaattisesti” myös SIL ry:n jäseniksi, on tämäkin ilmoitettu lomakkeessa selkeästi ja jakaa (kuten kaikille kurssilaisille) [Hei hyppykurssilainen](#).

Linkitys: [Hei hyppykurssilainen](#) ja [Dear student parachutist](#) sekä [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi).

4.9.2 Organisaatiolla on tietosuojaseloste (tietosuojailmoitus, tietosuojainfo)

Selitys ja viite: GDPR:n vaatimasta tietosuojaselosteesta (tietosuojainfoista, tietosuojailmoituksesta) löytyy LT:n sivulta [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)) ja **tällainen pitää olla organisaatiolle henkilötietoja luovuttavan saatavilla ja luettavissa**

Linkitys: [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan) sekä Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#). [Tietosuojavaltuutetun toimisto](#) ja kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaharrastuksissa.fi>, varsinkin [Tietoa yhdistyksen hallitukselle](#) (täältä sivulta löydät erityisesti yhdistyksissä hallinnoivassa roolissa toimiville suunnattua ohjeistavaa materiaalia, jonka avulla yhdistyksen on helpompaa huolehtia tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista osana harrastustoiminnan arkea. Ohjeistava materiaali sisältää muun muassa havainnollistavia esimerkkejä, ja tärkeää tietoa on nostettu tiivistetyssä muodossa erilaisiin infolaatikoihin.) ja [Oppaan verkkoversio](#) (tai [lataa opas](#)).

Osallistuvat Tandemtiimi (THM:t); kohdat 4.10–4.16 koskevat erityisesti tandemtoimintaa

Vastuuhenkilö KP

Tärkeys SIL määräys; myös OPS M6-1, kohta 4.10.1

Selitys ja viite:

Tandemoppilaan kelpoisuuden koulutuskirjanpitoon voi varmentaa vain tandemhyppymestari. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.1 (Koulutuskirjanpito) sekä [Tandemhyppykoulutus](#) ja lomakemallit.

HUOM. 1: Koulutuspäällikön kannattaa tutustua ohjeeseen [Tandemohje koulutuspäällikölle](#).

HUOM. 2: Lisäksi on syytä lukea tämän dokumentin kohdissa 4.1.–4.8.1 ollut tekstin, sillä ne koskevat osittain myös tandemasioita, mutta niissä olevaa ei ole kaikilta osin uudelleen kirjoitettu tähän.

4.10 Tandemhyppykurssille ilmoittautuminen (henkilötietolomake); sisältää myös kohdan 4.10.1 Huoltajan suostumukset

Selitys ja viite: Tandemkurssin henkilötietolomake ([SIL:n mallipohja](#), joka toimii myös ilmoittautumislomakkeena ja joka olettaa SIL:n kautta hankitun tandemvakuutuksen käyttämistä) sisältää tandemkurssin koulutusohjelman, joka **toimii samalla myös tandemkurssin koulutuskirjanpitona**. [Tandemhyppykoulutus](#).

HUOM. 1: Myös tandemplomakkeessa täytyy olla huoltajan suostumus, jos kurssilainen alle 18 v. **Huoltajan suostumuksen puuttuminen esim. onnettomuustilanteessa voi helposti johtaa erittäin**

vakaviin vastuuseuraamuksiin. OPS M6-1: Laskuvarjohyppääjän on oltava vähintään 15-vuotias. Jos hän on alle 18-vuotias, hänellä on oltava laskuvarjohyppytoimintaan huoltajan kirjallinen lupa. Ks. lisätietoja kohdasta 4.3.

HUOM. 2: SIL:n lomakemalli ottaa edellä olevan ja myöhemmin tulevan vakuutusasian huomioon. Ts. oman version tekemisessä on syytä asioida huomioida. **GDPR:n vaatimasta tietosuojaselosteesta (tietosuojainfoista, tietosuojailmoituksesta)** löytyy LT:n sivuilta [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)).

HUOM. 3: Jos yhdistyksellä on käytössä sähköinen henkilötietolomake, niin **huoltajalle pitää antaa erikseen allekirjoitettavaksi paperinen lomake (mikäli huoltaja ei pääse kuittaamaan lomaketta sähköisesti)**, jossa on ilmoitettu vakuutusturva ja suositeltu hyppäämisen korvaavan vakuutuksen ottamista, vastuuvapautuslauseke (tieto siitä, että laskuvarjohyppytoimintaan liittyy riskejä, jotka onnettomuustilanteessa voivat johtaa vakavaan vammautumiseen tai menehtymiseen) ja jossa huoltaja antaa huollettavalleen luvan osallistua laskuvarjohyppykurssille ja hypätä laskuvarjolla. **Koulutuspäällikön kansiossa on tähän tarkoitukseen suunnitellun lomakkeen malli.**

HUOM. 4: Koulutusorganisaation on taltioitava tandemoppilaan koulutuskirjanpito (mukana SIL:n esimerkkihenkilötietolomakkeessa) ja huoltajan suostumukset. Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> ja sieltä erityisesti [Tietoa yhdistyksen hallitukselle](#).

Linkitys: [Henkilötietolomake – Tandemhyppykurssi](#), SIL ry:n kautta hankittu vakuutus sekä [Huoltajan suostumus alkeiskurssille – Lisä sähköiseen henkilötietolomakkeeseen](#).

4.11 Tandemoppilaan TTV

Selitys ja viite: Koulutusorganisaation on taltioitava koulutukseen liittyvä aineisto: merkintä tarkastetusta terveydentilavakuutuksesta ja tarvittaessa merkintä tarkastetusta lääkärintodistuksesta. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 2.1 ja 3.5.1. Nämä merkinnät on helpointa tehdä tandemkurssin henkilötietolomakkeeseen (ilmoittautumislomake).

HUOM. 1: Terveydentilavakuutuslomaketta ei saa muuttaa, vaan on käytettävä SIL:n valmista pohjaa.

HUOM. 2: Myös tandemoppilaan pitää käydä tietyissä tilanteissa lääkärissä. **Tehtävä:** Milloin ja mistä syystä? Kirjoittakaa vastaus kohtaa ”Kerhon merkintöjä”.

HUOM. 3: Tämä on muuttunut GDPR:n myötä niin, että TTV tarkastetaan tandemhyppymestarin toimesta ja siitä tehdään tarkastusmerkintä TTV:hen ja tandemkurssin henkilötietolomakkeeseen (ilmoittautumislomakkeeseen tai vastaavaan), jossa muiden tietojen lisäksi vakuutetaan ”Olen terveydentilavakuutuksen tai tarvittaessa lääkärintodistuksen perusteella hyppykelpoinen lääketieteellisten vaatimusten osalta”. TTV annetaan tarkastuksen TTV annetaan tarkastuksen **JÄRJESTÄJÄN** jälkeen takaisin eikä sitä taltioida kerholle. Näin kerhon arkistoon ei jää arkaluonteisia henkilötietoja (= terveyttä koskevat tiedot), joiden käsittelyssä on lisäehtoja ja vaatimuksia. Ks. lisätietoja [kohdasta 4.1](#) ja [kohdasta 4.2](#). Lue lisää esim. sivustolta <https://tietosuojaharrastuksissa.fi> (erityisesti [7. Huolehdi henkilötietojen käsittelyn turvallisuudesta](#)).

HUOM. 4: Koulutusorganisaation on taltioitava terveydentilavakuutuksen ja tarvittaessa lääkärintodistuksen **tarkastusmerkinnät** (henkilötietolomakkeessa tai vastaavassa).

HUOM. 5: Luonnollisesti kerho saa edelleen halutessaan ja omalla vastuullaan taltioida itse TTV-lomakkeet, mutta silloin tietosuojaselosteessa (ks. myös kohta [4.9.2](#)) pitää asia kertoa ja lisätä

henkilötietolomakkeeseen kohta, jossa otetaan rekisteröidyn suostumus tähän (ks. lisätietoja [Tietosuojaavaltuutetun toimiston sivuilta](#)). Terveyttä koskevat tiedot ovat erityisiä (arkaluonteisia) henkilötietoja ja niiden säilyttämisessä oltava erityisen huolellinen sekä voi olla tarpeellista nimittää organisaatioon [Tietosuojaavastaava](#). Katso lisää ohjeesta ”[Yhdistyksen-hallitus-Henkilötojen-kasittely-harrastustoiminnassa](#)”: ”[Arkaluonteisia henkilötietoja on suojattava erityisen huolellisesti](#)”.

HUOM. 6. Hyppääjän painon kysyminen (ilman että tietoa yhdistetään muihin terveystietoihin) ei ole arkaluonteinen henkilötieto eikä aiheuta erityisiä toimenpiteitä (asia on varmistettu Tietosuojaavaltuutetun toimistosta SIL:n lajipäällikön toimesta).

Linkitys: [Tandemoppilaan terveydentilavakuutus](#) ja [Ohjeita tutkivalle lääkärille - Tandemoppilas. Henkilötietolomake – Tandemhyppykurssi, SIL ry:n kautta hankittu vakuutus](#)

4.12 Tandemoppilaalle jaettava ohje

Selitys ja viite: (Lisäksi) koulutettaville on jaettava riittävä määrä kirjallista aineistoa itseopiskelua ja opetuksen kertaamista varten. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.

Linkitys: [Ohjeita tandemoppilaalle](#), [Huomioitavaa ennen kurssin aloittamista](#) (muokattava).

4.13 Tandemoppilaan vakuutusturva

Selitys ja viite: Vakuutus ei ole pakollinen, mutta jos vakuutusta ei ole, niin suositus, kuten [kohdassa 4.8.1. SIL ry:n kautta saa hankittua vakuutuksen](#) (esimerkkinä vuoden 2024 Pohjola Vakuutuksen Sportiturva kustansi kerholle 8 € tandemhyppy). Katso lisätietoja vakuutuksista [Ilmailuliiton sivuilta](#).

Linkitys: [Ohjeita tandemoppilaalle](#), [Henkilötietolomake – Tandemhyppykurssi, SIL ry:n kautta hankittu vakuutus](#).

4.14 Tandemoppilaiden liittäminen kerhon jäseniksi

Selitys ja viite: Hyppytoiminta järjestetään kerhossa, kerhon jäsenille. Erityisesti tandemhyppytoiminta voidaan helposti rinnastaa ”yleisölennätyksiin”. **Katso tarkemmin kohta 4.9.**

Linkitys: [Ohjeita tandemoppilaalle](#), [Henkilötietolomake – Tandemhyppykurssi, SIL ry:n kautta hankittu vakuutus](#).

4.15 Tandemhyppymestarikertauskuulustelu

Selitys ja viite: Kun tandemhyppymestari uudistaa kelpoisuutensa [HUOM. katso vaatimukset hyppymääristä [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#)], on hänen tehtävä muiden paperitöiden ja lääkärisäkäynnin lisäksi [Tandemhyppymestarin koe](#) kelpoisuuden uusimista varten. Kokeen asiat ”kuulustelee” tandemhyppymestariilta tandemhyppymestarikouluttaja **tai toinen tandemhyppymestari**. Näiden puuttuessa voi koulutus päällikkö ottaa kokeen vastaan perehdyttyään aiheeseen tandemhyppymestarikouluttajan kanssa. Koe suoritetaan suullisena kuulusteluna siten, että tandemhyppymestari voi näyttää miten toimisi. Jotta koe olisi luotettava, kokeen vastaanottajan on itse

ensin kerrattava oikeat toimintamallit *Strong Enterprises Tandem Instructor Certification Course* -oppaasta – suomennos vuodelta 2003.

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 2.3.5 (Tandemhyppymestari), [Tandemhyppymestareiden kertauskoulutus](#) ja [Tandemhyppymestarin koe kelpoisuuden uusimista varten](#).

4.16 Tandemvarjon pakkauskirjanpito

Selitys ja viite: Tandemvarjo on oppilasvarjo, joten sitä käsitellään kuten oppilasvarjoa, josta pidetään pakkauskirjanpitoa (tandemhyppymestari vastaa).

Linkitys: [Tandempakkauskirjanpito](#).

4.16.1 Tandemvarjon 25 hypyn tarkastus

Selitys ja viite: Tandemvarjo on oppilasvarjo, joten sitä käsitellään kuten oppilasvarjoa. Lisäksi tandempäävarjolle tehdään 25 hypyn jälkeen tarkastus (tandemhyppymestari vastaa).

Linkitys: [Strong tandemin säännöllinen tarkastus](#).

Osallistuvat Koulutusorganisaatio yms.; kohdat 4.17–4.20 ovat yleisen tason kysymyksiä

Vastuuhenkilö KP/PJ/Sihteeri

Tärkeys SIL määräys; kohta 4.18 tärkeä suoritus, sekä muuta lainsäädäntöä

4.17 Kerhon lomakkeet ilman hetu:n loppuosaa

Selitys ja viite: [Tietosuoja laki](#) 5.12.2018/1050. Yhdistykselle syntyy monta erilaista rekisteriä, joista säädetään uudessa [EU:n tietosuoja-asetuksessa \(GDPR\)](#) (linkki on Tietosuojavaltuutetun sivulle kohtaa ”Organisaatioille”).

HUOM. 1: Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen/johtokunnan pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka (tämä voi olla osoite). [Yhdistyslaki](#) 26.5.1989/503.

HUOM. 2: GDPR:n vaatimasta tietosuojaselosteesta (tietosuojainfoista) löytyy LT:n sivuilta [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)) ja **tällainen pitää olla organisaatiolle henkilötietoja luovuttavan saatavilla ja luettavissa**. Kannattaa tutustua myös sivustoon <https://tietosuojarahastuksissa.fi> ja sieltä erityisesti [Tietoa yhdistyksen hallitukselle](#).

4.17.1 Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa

HUOM. 1: Yhdistyksen jäsenistä on hallituksen pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka (tämä voi olla osoite). [Yhdistyslaki](#) 26.5.1989/503.

4.17.2 Rekisterien tietosuojaselosteet (tietosuojailmoitukset, tietosuojainfot) kunnossa

HUOM. Yhdistykselle syntyy monta erilaista rekisteriä, joista säädetään [EU:n tietosuoja-asetuksessa \(GDPR\)](#) LT:n sivuilta löytyy [esimerkkejä kerhojen käyttämistä tietosuojaselosteita tai -infoista](#) (Drive-kansio [KERHOILLE JAKOON](#)). **Ks. myös luku 4.9.2.**

4.18 ”Koneessa ei turvavöitä” ilmoitettu

Selitys ja viite: Ilma-aluksessa on oltava istuinvyö jokaiselle henkilölle, ja vyön on oltava kiinnitettynä rullauksen, lentoonlähdon ja laskun aikana sekä silloin, kun se turvallisuuden vuoksi on tarpeen. Tästä vaatimuksesta poiketen ilma-aluksen päällikön ja laskuvarjohyppääjien suostumuksella ja omalla vastuulla saa kuitenkin kuljettaa enintään kymmentä laskuvarjohyppääjää ilman istuinvyötä. Lisäksi henkilöllä, jota varten ei ole istuinvyöllä varustettua istuinta, on oltava laskuvarjo ja laskuvarjohyppykoulutus. OPS M6-1 (2010 julkaistu vanha versio), 3.4.1 ja 3.4.2.

Voimassa olevassa OPS M6-1 ei yllä olevaa luonnollisesti ole, sillä ne oli poistettu toimivallan siirtymisen vuoksi jo versiosta OPS M6-1:ssa (19.5.2017).

NCO:

- Lennon kriittisten vaiheiden aikana ja aina, kun ilma-aluksen päällikkö katsoo sen olevan tarpeen turvallisuuden varmistamiseksi, tehtäväasiantuntijan (= hyppääjä) on oltava määrätyllä paikallaan istuinvyö kiinnitettynä, ellei tarkistuslistassa muuta määrätä
- Istuimista ja turvavöiden käytöstä laskuvarjohyppylennoilla säädetään lentotoiminta-asetuksen kohdissa NCO.SPEC.PAR.105–110 Istuimet:
  - **Lattiaa voidaan käyttää istuimena edellyttäen, että tehtäväasiantuntijalla on mahdollisuus pitää jostain kiinni tai kiinnittää itsensä.**
- ”Turisteille” (jotka eivät ole tehtäväasiantuntijoita) pitää olla istuinvyöllinen penkki ja lisäksi:
  - ”Turistien” turvallisuudesta huolehdittava muutenkin kuin lennon aikana.

Toisin sanoen ”Koneessa ei turvavöitä” ilmoittamisen tarve ei ole poistunut, vaan pikemminkin päinvastoin.

Linkitys: [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (Yhdistys liittää SIL ry:n jäseneksi) ja [Henkilötietolomake – Alkeiskurssi](#), word (SIL ry:n jäseneksi liittymistä suositellaan).

4.19 Kirjanpidon yms. henkilötietoja sisältävän materiaalin säilytys lukitussa paikassa

Selitys ja viite: [Tietosuoja laki](#) 5.12.2018/1050. Yhdistykselle syntyy monta erilaista rekisteriä, joista säädetään uudessa [EU:n tietosuoja-asetuksessa \(GDPR\)](#) (linkki on Tietosuojavaltuutetun sivulle kohtaa ”Organisaatioille”). **Katso lisää ohjeesta ”Yhdistyksen-hallitus-Henkilötietojen-kasittely-harrastustoiminnassa”:** [”Arkaluonteisia henkilötietoja on suojattava erityisen huolellisesti”](#).

4.20 Uusimmassa Turvallisuustiedotteessa tai muuten määrätty koulutusasiat

Selitys ja viite: Turvallisuustiedotteissa tai vastaavissa voidaan esim. velvoittaa kerhoa tai koulutuspäällikköä tekemään joitakin toimenpiteitä. Tarkastetaan, onko näitä nyt, ja jos on, niin selvitetään, onko asiat huomioitu.

Linkitys: Turvallisuustiedotteet, jos on. Myös [LT:n Tiedotteet](#) sekä Koulutuspäällikkö- ja Turvallisuuspäällikkökirjeet (TURVO-järjestelmässä olevasta ”Näytä luotetut linkit” -kohdasta (ylhäältä ”Hallinta” ja

sitten vasemmalta ”Näytä luotetut linkit”) avautuvasta Drive-kansiosta (”Näytä luotetut linkit” on näkyvissä kerhon PJ:lle ja hänen valtuuttamilleen kerhon ”päälliköille”).

5 KOULUTUSPAIKAT JA OPETUSVÄLINEET

Vastuuhenkilö: KP

Osallistajat: Koulutusorganisaatio

Tärkeys: SIL määräys, paitsi 5.1.4 suositus

LYHYT OHJEISTUS:

5.2 Oppilaille jaettava materiaali

Selitys ja viite: Lisäksi koulutettaville on jaettava riittävä määrä kirjallista aineistoa itseopiskelua ja opetuksen kertaamista varten. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.

5.2.1 Oppilaille jaettava Laskuvarjohyppääjän opas uusinta versiota

(SIL ry:n hyväksymiä; ja saavathan myös kertaavat oppilaat uudet Laskuvarjohyppääjän oppaat?)

5.2.3 Hyppypäiväkirja (koulutusohjelmia noudattava malli)

(koulutusohjelmia noudattava malli, SIL:n versio on tällainen ja suositeltava)

HUOM 1: [Koulutuskortit PL ja Nova](#).

HUOM 2: Vanhempien Hyppypäiväkirjan ja Laskuvarjohyppääjän oppaan versioihin löytyy yleensä [LT:n verkkosivuilta](#) materiaalia niiden muokkaamiseen huomioimaan uudempia asioita.

- Materiaalia Hyppypäiväkirjan versio 1.3.2024 muuntamiseen 15.2.2025 versiota vastaavaksi
  - [Muokkausohje ja materiaali](#) (15.2.2025)
- Materiaalia Hyppypäiväkirjan versio 25.7.2022 muuntamiseen 1.3.2024 versiota vastaavaksi
  - [Materiaali](#) (1.3.2024)
  - [Muokkausohje 1.3.2024](#)
- [Esimerkkiteksti Hätähyppy – Pakkolasku C-182 PL, word](#) (muokattava)
- [Esimerkkiteksti Hätähyppy – Pakkolasku C-208 NOVA, word](#) (muokattava)
- [Suora uloshyppy ja sukellusuloshyppy – vaihtoehtoiset tavat](#)
  - lisämateriaali oppaan versioon 15.2.2022 – vaihtoehtoiset tavat

TARKEMPI OHJEISTUS:

5.1 Teoriakoulutuspaikat ja -välineistö

Selitys ja viite: Kouluttavalla organisaatiolla on oltava käytettävissään koulutustoimintaa varten tarkoituksenmukaiset ja riittävät opetustilat sekä -välineet. Opetusvälineistön avulla pitää voida

havainnollistaa riittävän tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti koulutusohjelman edellyttämä tavoite. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

5.1.1 Määräykset ja ohjeet koulutettavien saatavilla, joko sähköisesti, opetustiloissa tai henkilökohtaisesti

Selitys ja viite: Koulutettavien saatavilla, joko sähköisesti, opetustiloissa tai henkilökohtaisesti, tulee olla koko koulutusajan hyppytoimintaa koskevat, voimassa olevat asiakirjat. Nämä voivat olla ns. Turvallisuuspäällikön kansiossa (ks. [kohta 3.1 Turvallisuuspäällikön tehtävät](#)) tai vaikkapa kerhon (jäsen) verkkosivuilla oleva ajantasainen linkkiluettelo (tai viittaus LT:n sivuille KP:n kansioon). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

Linkitys: Ilmailulaki [7.11.2014/864](#), [OPS M6-1](#), [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), [Koulutusohjelma I](#), [Koulutusohjelma II](#), [Koulutusohjelma II: Novakoulutus](#), [Seinäversio koulutusohjelma, PL](#), [Seinäversio koulutusohjelma, NOVA](#), [Seinäversio FS-hyppyohjelma](#), [Seinäversio Freehyppyohjelma](#), [Seinäversio Kuvunkäsittelyohjelma](#), [Oppaan teorioita käytännöksi - Tulostettavaksi kerhon seinälle](#), [Siipikuormataulukko](#).

5.1.2 Kalvosarja viimeisin versio tai vastaava

Selitys ja viite: KP:n tehtävänä on huolehtia ja vastata siitä, että koulutustoiminnassa noudatetaan ilmailumääräyksiä ja voimassa olevia SIL:n ohjeita. Hän vastaa myös siitä, että koulutus tapahtuu hyväksytyn koulutusohjelman ja opetusmateriaalin mukaisesti. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.1.

Linkitys: [Alkeiskurssin kaikki kalvosarjat, eri formaatteja ja malleja](#), [Alkeiskurssin muokattava kalvosarja aiheittain](#), Powerpoint.

HUOM. 1: SIL [alkeiskurssin peruskalvosarja](#) sisältää sekä PL- että NOVA-alkeiskurssiin liittyviä kalvoja ja erityispiirteitä. Lisäksi on huomioitu erilaisia UH-tyylejä yms. Kalvot eivät siis sovellu sellaisenaan, vaan niihin on kerhossa tehdä kerhon toiminnan mukaiset muutokset (esim. poistettava kalvoja ja kohtia sekä lisättävä kerhokohtaista lisämateriaalia: kuten hätähyppy ja pakkolasku sekä muutakin vastaavaa). Katso lisäohjeita kalvosarjan ensimmäiseltä ja toiseksi viimeiseltä sivulta.

HUOM. 2: KP:n kansioon on lisätty ([Alkeiskurssin muokattava kalvosarja aiheittain](#), Powerpoint) PL-alkeiskurssin (C-182) Powerpoint-esitykset [Laskuvarjohyppääjän oppaan](#) luvuista 2–5 sekä muut [Koulutusohjelma I](#):n asiat, Kurssin avaus, Kertaus ja Lopetus (= kokeen palautus ja kerhokohtaisia ohjeita jatkosta). Näitä esityksiä voi helposti muokata kerhojen omiin erityispiirteisiin soveltuviksi. Dioihin on laitettu esimerkkejä, mihin voisi linkittää videoita tai dokumentteja, esimerkiksi [”Hei hyppykurssilainen”](#). Kerhot voivat jakaa omia materiaalejaan käytettäväksi LT:n kautta. Hyviä juttuja kannattaa jakaa!

HUOM. 3: Tarjolla on myös esimerkki [Alkeiskurssin opetuskorttimallit](#), joissa on PL-alkeiskurssin (C-182) harjoituksien ”koulutuskortit” (parempi nimitys on opetuskortti), joissa on yksityiskohtainen koulutusmalli jokaiselle harjoitukselle aikataulutuksineen. Vastaava on myös [Oppilassuorituskortit – Malliversio NOVA-SDF](#).

HUOM. 4: Olemassa on myös [Alkeiskoulutuksen kalvot – alkeiskurssin jälkeiset hypyt, eri formaatteja](#).

HUOM. 5: Lisäksi on myös olemassa [kalvosarjat alkeiskoulutuksen jälkeiseen koulutukseen \(Perus- ja jatkokoulutuksen kalvot A-lisenssiin asti\)](#).

Edelliset kaikki löytyvät Drive-kansiosta ”KERHOILLE JAKOON”, johon linkki löytyy LT:n verkkosivuilta kohdasta Koulutuspäällikön kansio (loppupuolelta).

Lisämateriaalia kerhoille

Google Driveen on kerätty lisämateriaalia kerhoille, esim. alkeiskurssiin ja GDPR-asioihin liittyen.

- [Lisämateriaali \(Google Drive\)](#).

5.1.3 SIL ry:n tiedotteet (TT) esillä (ilmoitustaulu yms.)

Selitys ja viite: Koulutettavien saatavilla, joko opetustiloissa tai henkilökohtaisesti, tulee olla koko koulutusajan hyppytoimintaa koskevat, voimassa olevat asiakirjat. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

HUOM. 1: Erityisesti Turvallisuustiedotteet pitää lisäksi olla esillä kerhon ilmoitustaululla ja niistä pitää myös muistaa tiedottaa jäsenistöä.

HUOM. 2: Lisäksi Koulutusohjelma II on loistavasti kiteytetty yhden sivun koosteeseen [Seinäversio koulutusohjelma, PL](#), [Seinäversio koulutusohjelma, NOVA](#), joka/jotka kannattaa laminoida kerhon seinälle. Myös FS-, Freehyppy- ja Kuvunkäsittelyohjelmasta ovat omat tiivistelmänsä: [Seinäversio FS-hyppyohjelma](#), [Seinäversio Freehyppyohjelma](#), [Seinäversio Kuvunkäsittelyohjelma](#).

Linkitys: [Seinäversio koulutusohjelma, PL](#), [Seinäversio koulutusohjelma, NOVA](#), [Seinäversio FS-hyppyohjelma](#), [Seinäversio Freehyppyohjelma](#), [Seinäversio Kuvunkäsittelyohjelma](#).

5.1.4 E-taulu tai vastaava

Selitys ja viite: Ei ole sinänsä pakollinen. Hyppääjän on osoitettava terveydentilansa koulutusorganisaatiolle terveydentilavakuutuksella. E-taulun avulla oppilaan (ja itsenäisen hyppääjän sekä kouluttajat) on helppo tarkastaa itse näkönsä, jolloin hän voi varmistua TTV:hen tekemästään kirjauksesta. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohdat 2.1.2, 2.2.1 ja 2.3.1.

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#), sähköisesti täytettävä.

5.2 Oppilaille jaettava materiaali

Selitys ja viite: Lisäksi koulutettaville on jaettava riittävä määrä (joko kirjallisesti tai sähköisesti) aineistoa itseopiskelua ja opetuksen kertaamista varten. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

HUOM.: Laskuvarjohyppääjän oppaita ja Hyppypäiväkirjoja voi tilata seuraavasta linkistä:

<https://link.webropol.com/s/opas-hpk-tilauslomake>

5.2.1 Oppilaille jaettavat oppaat ovat viimeisintä versiota

SIL ry:n hyväksymiä; ja saavathan kertaavat oppilaat uudet oppaat?

Selitys ja viite: Lisäksi koulutettaville on jaettava riittävä määrä (joko kirjallisesti tai sähköisesti) aineistoa itseopiskelua ja opetuksen kertaamista varten. Tämä tarkoittaa käytännössä ajan tasalla olevaa [Laskuvarjohyppääjän opasta](#). [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjän opas](#).

Tähän liittyvät myös: [Koulutusohjelma II](#), [Koulutusohjelma II: Novakoulutus](#), [Seinäversio koulutusohjelma, PL](#), [Seinäversio koulutusohjelma, NOVA](#), [Seinäversio FS-hyppyojelma](#), [Seinäversio Freehyppyojelma](#), [Seinäversio Kuvunkäsittelyohjelma](#).

5.2.2 Hei hyppukurssilainen -esite jaettu

Selitys ja viite: Oppilaille tulee kertoa vakuutusturvasta. Mikäli kerholla ei ole oppilaalle hyppytoiminnassa sattuvia vahinkoja korvaavaa vakuutusta, on vakuutuksen hankkimista suositeltava kirjallisesti. Tietenkään tämän pakollisuus on vain lähinnä ”järkevä toiminnan” takia. Eli jos kerho haluaa olla ns. SIL-kerho, niin on loogista jakaa informaatiota Ilmailuliitosta. Lisäksi vakuutusturva on siellä kerrottu.

Linkitys: [Hei hyppukurssilainen](#) ja [Dear student parachutist](#).

5.2.3 Hyppypäiväkirja (koulutusohjelmia noudattava malli)

Selitys ja viite: Kouluttajan on nimikirjoituksellaan varmennettava valvonnassaan tehdyt koulutushypyt oppilaan hyppypäiväkirjaan. SIL:n hyppypäiväkirja noudattaa ohjeita ja koulutusohjelmia. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.5.1.

Linkitys: Hyppypäiväkirja SIL ry. [Koulutuskortit PL ja Nova](#).

HUOM 1: Laskuvarjohyppääjän oppaita ja Hyppypäiväkirjoja voi tilata seuraavasta linkistä:

Linkki tilauslomakkeeseen: <https://link.webropol.com/s/opas-hpk-tilauslomake>

HUOM 2: Vanhempien Hyppypäiväkirjan ja Laskuvarjohyppääjän oppaan versioihin löytyy yleensä [LT:n verkkosivuilta](#) materiaalia niiden muokkaamiseen huomioimaan uudempia asioita. Tässä esimerkki (tilanne 1.1.2025):

- Materiaalia Hyppypäiväkirjan versio 1.3.2024 muuntamiseen 15.2.2025 versiota vastaavaksi
  - [Muokkausohje ja materiaali](#) (15.2.2025)
- Materiaalia Hyppypäiväkirjan versio 25.7.2022 muuntamiseen 1.3.2024 versiota vastaavaksi
  - [Materiaali](#) (1.3.2024)
  - [Muokkausohje 1.3.2024](#)
- [Esimerkkiteksti Hätähyppy – Pakkolasku C-182 PL, word](#) (muokattava)
- [Esimerkkiteksti Hätähyppy – Pakkolasku C-208 NOVA, word](#) (muokattava)
- [Suora uloshyppy ja sukellusuloshyppy – vaihtoehtoiset tavat](#)
  - lisämateriaali oppaan versioon 15.2.2022 – vaihtoehtoiset tavat

5.3 Harjoitusvälineet ja -paikat

5.3.1 Oppilaat harjoittelevat koukkupuukon käyttöä

Selitys ja viite: Koukkupuukon käyttöä on harjoiteltava alkeiskurssilla. [Koulutusohjelma I](#).

Linkitys: Ei ole enää mainittu suoraan missään, mutta lienee edelleen erittäin tärkeä taito. Aikaisemmin on mainittu Tutkintaselostuksen suositusten pohjalta tehdyssä Turvallisuusmääräyksessä.

5.3.2 Konemalli lentokonetta vastaava (esim. ovimalli)

Selitys ja viite: Kouluttavalla organisaatiolla on oltava käytettävissään koulutustoimintaa varten tarkoituksenmukaiset ja riittävät opetustilat sekä -välineet. Tähän löytyy myös Tutkintaselostuksesta suositus. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6.

Linkitys: [Koulutusohjelma I.](#)

5.3.3 UH-harjoituspaikka toimiva (esim. patjan asento)

Selitys ja viite: Kouluttavalla organisaatiolla on oltava käytettävissään koulutustoimintaa varten tarkoituksenmukaiset ja riittävät opetustilat sekä -välineet. Tähänkin löytyy myös Tutkintaselostuksesta suositus. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.4.6

Linkitys: [Koulutusohjelma I.](#)

6 KOULUTUSKÄYTÖSSÄ OLEVAT HYPPYPAIKAT

Vastuuhenkilö: KP

Osallistajat: Koulutusorganisaatio

Tärkeys: SIL määräys

LYHYT OHJEISTUS:

6.1 Laskeutumisalue sopiva oppilastoimintaan

(suositeltava minimikoko on 300 m x 150 m)

6.2 Tuulipussi

Selitys ja viite: Hyppypaikalla on oltava tuulen suuntaa ja voimakkuutta osoittava välineistö. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.1.

TARKEMPI OHJEISTUS:

6.1 Laskeutumisalue sopiva oppilastoimintaan

Selitys ja viite: Oppilashyppy on tehtävä koulutuspäällikön tai apulaiskoulutuspäällikön hyväksymälle hyppypaikalle. Hyppypaikan **suositeltu** esteetön vähimmäiskoko on vallitsevan maatuulen suunnassa 300 metriä ja tuuleen poikittain nähden 150 metriä. Eli sinne vaan pihalle mittaamaan ja arvioimaan laskeutumisalueen koko ja kuntoa. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.1.

6.2 Tuulipussi

Selitys ja viite: Hyppypaikalla on oltava tuulen suuntaa ja voimakkuutta osoittava välineistö. [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.1.

7 MUITA JA YLEISIÄ ASIOTA

Vastuuhenkilö: KP, PJ, TP, Päälentäjä (tms.)

Osallistujat: Koulutusorganisaatio, Hallitus/Johtokunta

Tärkeys: SIL määräys, paitsi 7.3–7.5 suositus; myös OPS M6-1, kohta 7.6

LYHYT OHJEISTUS:

-

TARKEMPI OHJEISTUS:

7.1 EA-välineistö

Selitys ja viite: Hyppypaikalla on oltava ennalta järjestettynä olosuhteisiin nähden tarpeellinen pelastus- ja ensiapuvalmius. Useimmat loukkaantumiset ovat sellaisia, että nopeasti aloitettu KKK (Kompressio, Kohoasento ja Kylmä) on tehokas ensiapu; tärkein on kompressio ja kohoasento on helppo toteuttaa (kylmää sitten, kun muut toimet on tehty). Esim. metsään laskeutumisen yhteydessä saatetaan tarvita välineistöä runsaasti vuotavien haavojen tyrehdyttämiseen. Ts. ensiapuvälineistön (tai osan siitä) on syytä olla myös helposti mukaan otettava (ja että se myös otetaan mukaan, kun lähdetään pelastustoimiin esim. maastoon).

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.1; [SPR Nivelvamman ensiapu](#), [SPR Verenvuoto](#).

7.2 Varjojen ja asiakirjojen tarkastus ja jäseniltä ja vierailijoilta

Selitys ja viite: Kerhon kannalta on oleellista, että sen toimintaa osallistuu vain henkilöitä, joiden asiakirjat ja hyppykalusto ovat asianmukaisesti kunnossa. Esim. huonossa kunnossa oleva hyppykalusto voi aiheuttaa **vaaratilanteita myös muille hyppääjille tai lentokoneelle** (esim. apuvarjo irtoaa tahattomasti taskustaan, luuppi menee poikki yms.). Lisäksi esim. ”*kenelle ilmoitetaan onnettomuustilanteessa*” -tieto on hyppy-yhteisössä yleisesti kerätty ja valitettavasti osoittanut tarpeellisuutensa ikävissä tilanteissa.

7.3 Järjestetäänkö kerhossa onnettomuustilannekoulutusta?

Selitys ja viite: Hyvin ennakkoon mietitty, ohjeistettu ja harjoiteltu toiminta erilaisissa onnettomuustilanteissa kuuluu jokaisen vastuullisesti toimivan hyppykerhon vakituisiin käytäntöihin. Näihin saa tarvittaessa apua erilaisilta ammattilaisilta, joita myös usein on mukana kerhon toiminnassa.

Linkitys: [Laskuvarjohyppääjien toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset](#), kohta 3.1; [SPR Ensiapuohjeet](#).

7.4 Tehdäänkö kerhossa puhallustestejä?

Selitys ja viite: Tämä vaihtelee kerhokohtaisesti. Joskus voi olla hyvinkin tarpeen, mutta tärkeämpää on kerhokulttuuri ja -asenne asiaan liittyen.

7.5 Onko toimintaa leiriolosuhteissa mietitty ja ohjeistettu?

Selitys ja viite: Tämä myös vaihtelee kerhokohtaisesti. Osa kerhoja toimii vain yhdessä paikassa, mutta jos leireillä käydään ja varsinkin jos siellä toimintaolosuhteet ovat erilaisia, on perustelua kirjoittaa nämä toiset käytännöt ja toimintamallit ylös esim. kerhon Hyppytoiminnan- ja Hyppylento-ohjeeseen sekä tarvittaessa NCO-tarkistuslistoihin.

7.6 Puukko tai vastaava väline koneessa kiinni jääneen hyppääjän irrottamiseen; sijainti (ohjaajan ja hyppääjien saatavissa), kiinnitys ja kunto

Selitys ja viite: [OPS M6-1](#), kohta 3.7.

7.7 Onko kerhon ilmoitustaululla KP:n kansiossa suositeltua materiaalia?

Selitys ja viite: Informaation jakaminen on tärkeää. Kannattaa tulostaa (mielellään A3-kokoon) KP:n kansiossa kerrottuja ilmoitustaululle tai kerhon seinälle tarkoitettuja materiaaleja. Näistä suurin osa on myös jaettu valmiiksi laminoituna kerhoille.

Ilmoitustaululle tai seinälle (ote 28.2.2025; tarkasta usuin tilanne [LT:n verkkosivuilta](#))

- Nämä tiivistelmät ja lisäohjeet on tarkoitettu tulostettavaksi ja laminoitavaksi sekä laitettavaksi näkyville kerhon ilmoitustaululle tai muuhun otolliseen paikkaan.
- [Seinäversio koulutusohjelma PL](#) (21.1.2024)
  - [Muutosmerkinnät](#) (21.1.2024)
  - [Jump program SL](#) (21.1.2024)
- [Seinäversio koulutusohjelma NOVA](#) (15.2.2025)
  - [Muutosmerkinnät](#) (15.2.2025)
  - [Jump program AFF](#) (15.2.2025)
- [Seinäversio Kupuprogressio](#) (8.3.2022)
- [Seinäversio FS-hyppyohjelma](#) (1.3.2018)
  - [FS jump program](#) (1.3.2018)
- [Seinäversio Freehyppyohjelma](#) (1.3.2021)
  - [Freefly program](#) (1.3.2021)
- [Seinäversio Kuvunkäsittelyohjelma](#) (1.3.2021)
  - [Canopy handling program](#) (1.3.2021)

- [WS-valmistajien asettamat hyppyrajat](#) (28.1.2020)
- [Oppaan teorioita käytännöksi – Tulostettavaksi kerhon seinälle](#) (1.3.2021)
  - [Theory to practice](#) (1.3.2021)
- [Hyppytapahtumaprosessi – Tulostettavaksi kerhon seinälle](#) (31.1.2020)
  - [Whole jump](#) (31.1.2020)
- [Siipikuormataulukko – Tulostettavaksi kerhon seinälle A3-kokoon](#) (14.2.2022)
  - [Wing loading chart](#) (14.2.2022)
- [Kuvunkäsittelyhyppyt eri vaiheessa](#) (1.3.2021)

8 LENTOKONE JA HYPPYLENTO-OHJE

Vastuuhenkilö: Lentotoiminnan johtaja, päälentäjä, vastuulentäjä tms., PJ, TP

Osallistajat: Lento-organisaatio, Koulutusorganisaatio, Hallitus/Johtokunta

Tärkeys: Traficomien ohjeet

LYHYT OHJEISTUS:

-

TARKEMPI OHJEISTUS:

Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla ([Hyppylentotoiminta](#)) on *Part NCO temppurata* -nimiseen dokumenttiin kerätty tiivistelmä aiheesta.

- [Part NCO temppurata](#).

8.1 Hyppylentoturvallisuusasiat mietitty ja otettu huomioon

Selitys ja viite: Traficomien sivuilta löytyy huomattava määrä asiaan liittyvää materiaalia otsikolla: [Yleis-ilmailijalle](#). Materiaalia on myös jaettu jo kerhoihin otsikolla ”Hyvä Ilmailutapa” (esitteitä ja julisteita). Trafi on myös julkaissut turvallisuustiedotteen [Lentoturvallisuus laskuvarjohyppytoiminnassa 14.4.2015](#) ja [Trafin tiedote, 12.1.2017, Laskuvarjohyppytoiminnan uudet pelisäännöt](#), joihin kannatta huolellisesti tutustua.

Materiaalia on runsaasti mutta tutustumisen arvoista. Esimerkiksi [Koulutusmateriaalia ja -ohjeita](#) -kohdasta löytyy [Sääoppia harrasteilmailijoille](#), joka sopii lentäjien lisäksi myös hyppääjille. Sieltä löytyy myös laskuvarjohyppytoimintaan liittyvää materiaalia, kuten yleisohje [Hyppylento-ohje](#) (8.11.2019); tämä malliohje on päivitetty. [Hyppylento-ohje](#), pdf (8.11.2019) ja [Hyppylento-ohje](#), word (8.11.2019) sekä löytyy Laskuvarjotoimikunnan sivuilta kohdista ”[Hyppylentotoiminta](#)” ja ”[Omavalvonta](#)”, jota kannattaa käyttää kerhon oman [Hyppylento-ohjeen](#) tekemiseksi tai päivittämiseksi. Lisäksi Traficomien sivuilta löytyy ohjeita ja apuvälineitä riskien hallintaan ([Turvallisen toiminnan malli ilmailukerhoille](#)), näitä on esitelty liitteessä 1.

Otteita [Hyppylento-ohjeesta](#), johon asia on lainattu Trafin vanhoilta sivuilta (jossa on **vihreällä** korostuksella nykytilaa paremmin käsitteleviä huomioita):

Harrasteilmailun turvallisuusprojekti

Harrasteilmailun turvallisuuden kehittämisprojekti (Traficomien verkkosivut aiheesta: www.traficom.fi/fi/harrasteilmailun-turvallisuusprojekti) käynnistettiin marraskuussa 2014 ja se päättyi vuoden 2015 lopussa. Projektin taustalla on laaja-alainen harrasteilmailun riskikartoitus, joka tehtiin liikenne- ja kuntaministerin toimeksiannosta. Syynä toimeksiantoon oli poikkeuksellisen suuri kuolemantapausten määrä harrasteilmailussa **projektia edeltäneiden** kolmen vuoden aikana.

[Projektin loppuraportti](#) on julkaistu 12.1.2016 ja yhteistyö jatkuu tuloksissa kuvatun Suomen harrasteilmailuyhteisön turvallisuustyön toimintamallin puitteissa. Toimintamallin kehittäminen yhteistyössä ilmailuyhteisön kanssa oli yksi projektille asetetuista päätavoitteista. Projektia on tehty tiiviissä

yhteistyössä ilmailuyhteisön, Finavian, Ilmatieteen laitoksen ja erityisesti Suomen Ilmailuliiton (SIL) sekä Suomen Moottorilentäjien Liiton (SMLL) kanssa. Mukana tuloksia tekemässä on ollut iso joukko vapaaehtoisia ilmailun harrastajia, joille kuuluu iso kiitos lopputuloksesta. Verkkosivuilta www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/turvallisen-toiminnan-malli-ilmailukerhoille löytyy mm. **Turvallisen toiminnan malli ilmailukerhoille** -aineistoa.

Tutustu myös Traficomin **Yleisilmailijalle-sivuilta** (www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/yleisilmailijalle) löytyvään turvallisuusmateriaaliin sekä sivulta **Yleisilmailun koulutusmateriaalia ja ohjeita** (www.traficom.fi/fi/yleisilmailun-koulutusmateriaalia-ja-ohjeita), joka toimii alustana ilmailuyhteisölle hyödyllisen tiedon jakamiseen ja kannustaa sen yhteisölliseen kehittämiseen. Ilmailijat voivat hyödyntää materiaalia ja tarjota tekijöille jatkokehitysehdotuksia harkintansa mukaan.

Laskuvarjohyppylentotoiminnassa liittyvät suurimmat riskit lentokoneen kuormaamiseen ja lentokoneen painopisteen liikkumiseen sekä nousun että etenkin uloshyppyvaiheen aikana. {Tiivistelmä; lisäksi koska tilanne on nykyään (5/18 ja myös 10/19) joiltakin osin muuttunut, on tähän Harrasteilmailun riskikartoituksesta suoraan lainattuun tekstiin tehty muutama erillinen ajantasaistava huomio.}

Toimenpiteiden keskeisiä kokonaisuuksia ja teemoja:

Yhteisöllisyyden vahvistaminen: Yhteisöllisyys nähdään keskeiseksi keinoksi hiljaisen tiedon ja turvallisuusmyönteisten asenteiden levittäjänä sekä yksittäisen harrastajan osaamisen ylläpidon varmistajana. Yhteisöllisyys ehkäisee myös tietoista ja tiedostamatonta riskinottoa. Perinteisen yhteisöllisen kerhotoiminnan rinnalle noussut itsenäinen harrastaminen edellyttää uudenlaista yhteisöllisyyttä tuottavien keinojen kehittämistä.

Koulutuksen kokonaisuus: Koulutus on merkittävien taustatekijä taitojen ja asenteiden rakentamisessa. Koulutuksessa toimenpiteet kohdentuvat teoria- ja lentokoulutuksen sekä oppimateriaalin laadullisten elementtien kehittämiseen ja harmonisointiin, oppimistuloksiin ja opetuksen laatuun, jatkuvaan oppimiseen ja osaamisen ylläpitoon, vertailumaista saatavan tiedon ja materiaalin hyödyntämiseen sekä huomion kiinnittämiseen koulutuksessa erityisesti tunnistettuihin riskitekijöihin.

Yhteistyön lisääminen ja harmonisointi: Harrasteilmailuyhteisöstä löytyy lukuisia esimerkkejä kerhojen, yhdistysten ja yksittäisten ilmailijoiden erinomaisesta turvallisuustyöstä ja hyvistä toimintatavoista. Näitä esimerkkejä on saatava laajemmin muiden hyödynnettäväksi ja yleisesti käyttöön. Tämä edellyttää yhteistyön lisäämistä ja tiedon jaon toimintamallien kehittämistä.

Tehokkaan turvallisuusviestinnän lisääminen: Kun ilmailuyhteisön rakenteita vahvistetaan, yhteistyötä tiivistetään ja toimintatapoja harmonisoidaan, saavutetaan laadukkaalla turvallisuusviestinnällä suuri teho. Tietoisuuden lisääminen tunnistetuista riskeistä ja niitä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä sekä turvallisuusmyönteisiin asenteisiin vaikuttaminen ovat tehokas keino riskien pienentämisessä. Sekä viranomaisten että ilmailuyhteisön on etsittävä uudenlaisia keinoja viestinnän tehostamiseksi.

Keskeiset riskit ja niiden hallinta

Lentotoiminnan riskit laskuvarjohyppätoiminnassa

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kartoituksen perusteella keskeiset riskit laskuvarjohyppäämiseen liittyvässä lentotoiminnassa liittyvät lentokoneen kuormaamiseen ja lentokoneen painopisteen liikkumiseen sekä nousun että etenkin uloshyppyvaiheen aikana. Hyppääjien keskuudessa laskuvarjohyppäämiseen liittyvän lentotoiminnan riskit tiedetään, mutta riskien vakavuutta ja niiden syntyyn aiheuttavia seikkoja ei kaikkien

kohdalla tiedosteta riittävästi. Tämän seurauksena ohjeiden noudattaminen tai ohjeisiin perehtyminen voi olla puutteellista.

Laskuvarjohyppäämiseen liittyvän lentotoiminnan riskeistä ei ole yhtenäisiä ohjeita hyppääjille eikä lentäjille. Lentäjien koulutus hoidetaan kerho- ja operaattorikohtaisesti. Lentäjille ei ole yhtenäistä valtakunnallista koulutusohjetta laskuvarjohyppytoimintaan liittyvästä lentotoiminnasta. Kartoituksessa tuli esille **tarve lisätä hyppääjien ja hyppylentäjien tietämystä toistensa toiminnasta** ja erityisesti keskeisistä riskeistä ja niiden vähentämisestä.

Samaisen kartoituksen mukaan keskeiset riskit ja niiden hallintaan liittyen toteaa seuraavaa:

Lentotoiminnan riskit laskuvarjohyppytoiminnassa

Suomessa laskuvarjohyppytoiminnassa on käytössä useita erityyppisiä lentokoneita. Pienempiä Cessnoja (4-6 hyppääjää) on useita, ja suuremmat ovat kaksi Pilatus Porteria (10 hyppääjää) sekä **{tällä hetkellä ei ole Pilatus Portereita hyppykäytössä Suomessa}** kaksi Cessna Caravania (15-18 hyppääjää). Suomessa käytetään laskuvarjohyppäämisessä sekä ei-kaupallisen kerhotoiminnan että kaupallisen toimijan operoimia lentokoneita. Laskuvarjohyppäämiseen käytettävässä lentokoneessa ilma-aluksen päällikön ja hyppääjien suostumuksella sekä omalla vastuulla ei tarvitse olla kaikille istuinvöitä, mikäli hyppääjiä on korkeintaan kymmenen. Jokaisen ilman istuinvyötä kyydissä olevan henkilön tulee olla varustettuna laskuvarjolla ja tulee olla laskuvarjohyppykoulutettu **{Edellinen kohta on OPS M6-1:stä poistettu (tästä lisää myöhemmin). NCO.SPEC.PAR.110 Istuimet: Ilma-aluksessa voidaan lattiaa käyttää istuimena, mikäli tehtäväasiantuntijalla (= hyppääjällä) on mahdollisuus pitää jostain kiinni tai kiinnittää itsensä}**. Suomen Ilmailuliitto edellyttää laskuvarjokerhojen hyppytoimintaohjeen sisältävän **yleiset asiat lentokoneen kuormauksesta sekä lentokoneessa liikkumisesta**. Lentokonetyyppien erilaisuuden vuoksi yleistä Suomen Ilmailuliiton tekemää ohjeistusta laskuvarjohyppäämiseen liittyvästä lentotoiminnasta ja siihen liittyvistä riskeistä hyppääjille tai lentäjille ei ole.

Lentokoneen kuormaus ja nousuvaihe

Keskeinen riskitekijä nousun aikana on lentokoneen väärä tai muuttuva painopiste, joka voi aiheuttaa lentokoneen hallinnan menetyksen. Estävänä suojauksena on koneen oikea kuormaaminen, selkeät painorajat sekä merkinnät missä hyppääjien tulee koneessa olla tai miten koneessa saa liikkua nousun aikana. Useassa hyppytoiminnassa käytettävässä pienessä lentokoneessa käytännössä ainoa vaikuttava tekijä on painorajan seuraaminen, koska koneen koko rajoittaa liikkumista koneessa. Joissain isoista lentokoneista on selkeä merkintä, jonka etupuolet tulee olla nousun aikana. Joissain koneissa myös istumapaikat ja istuinvyöt ohjaavat sijoittumista.

Uloshyppyvaihe

Lentokoneen lentäessä uloshyppylinjalla riskitekijänä on hyppääjien väärä tai liiallinen liikkuminen koneessa erityisesti koneen takaosaan, jolloin lentokoneen painopiste voi muuttua liiallisesti kriittisellä hetkellä ja aiheuttaa sakkauksen. Sakkaus voi pahimmillaan aiheuttaa lentokoneen hallinnan menetyksen ja lukuisia uhreja. Eri toimijoilla on erilaiset ohjeet uloshypyn suorittamisesta ja kuinka painopiste pidetään sallituissa rajoissa. Joidenkin toimijoiden ohjeet määrittävät myös, kuinka monta hyppääjää saa olla enimmillään koneen ovella suorittamassa uloshyppyä, jotta painopiste pysyy sallituissa rajoissa. Yleisohjetta laskuvarjohyppäämiseen liittyvän lentotoiminnan riskeistä hyppääjille ei ole.

Laskuvarjohyppääjien tietoisuus lentotoiminnan riskeistä

Yleisesti laskuvarjohyppääjät kokevat lajin riskin sisältyvän pääasiassa itse hyppysuoritukseen. Tietämys itse laskuvarjohyppäämiseen liittyvästä lentotoiminnasta ja siihen liittyvistä riskeistä on vähäistä.

Uhkat tiedetään, mutta uhkien vakavuutta tai niiden syntyyn aiheuttavia seikkoja ei tiedosteta riittävästi, jolloin ohjeiden noudattaminen tai ohjeisiin perehtyminen voi olla puutteellista. Tietoisuutta tulisi lisätä hyppääjille lentokoneen kuormauksen ja painopisteen muuttumisen sekä lentokoneessa liikkumisen riskitekijöistä ja niiden vakavuudesta.

Lentäjien koulutus laskuvarjohyppytoimintaan

Lentäjän koulutuksesta laskuvarjohyppytoimintaan kerhotoiminnassa vastaa laskuvarjokerho ja kaupallisessa toiminnassa lentokonetta operoiva yritys. Lentokoneiden erilaisuus luo lentäjien koulutukseen eroavaisuuksia ja valtakunnallisesti koordinoitua yhtenäistä tiedonjakoa ei ole. Suomen Ilmailuliiton yleisohjetta lentäjien koulutuksesta laskuvarjohyppytoimintaan ei ole. Riskikartoituksen aikana tuli myös ilmi ajoittainen puutteellinen koordinaatio hyppääjien ja lentäjän välillä.

Tilanne 5/2018: Yleisohje on olemassa (ensimmäinen versio 12.8.2016) ja tämä on sen päivitetty versio (6.5.2018). Lisäksi on pidetty hyppylentäjien ja hyppääjien yhteinen turvallisuusviikonloppu tammikuussa 2017 Utissa sekä käsitelty hyppylentämistä useissa muissakin koulutustilaisuuksissa. Hyppyperhoille on tehty esimerkkiohje ”Hyppytoiminnan ohje”, jossa käydään läpi mm. asioita, jotka hyppääjän täytyy tietää hyppylentämisestä ja miten koordinaatio lentäjän ja hyppääjien välillä tapahtuu. Laskuvarjohyppääjien toiminnallisiin ohjeisiin lisättiin ”päälentäjä” ja turvallisuuspäällikön tehtäviä tarkennettiin sekä kehoitettiin kerhoja perustamaan turvallisuusryhmä, jossa olisivat mm. turvallisuuspäällikkö, päälentäjä, koulutuspäällikkö ja puheenjohtaja. Laskuvarjohyppääjän oppaaseen on kirjoitettu luvut: Yleisesti lentokoneiden kantokyvystä ja painopisteen sijainnista, Lentokoneen sakkauksesta ja Säämismeistä lentotoiminnassa sekä Päälentäjän ja Turvallisuuspäällikön tehtävistä. Lisäksi Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla on julkaistu runsaasti ohje- ja esimerkkimateriaali. Hyppylentäjien koulutusohjelma on tekeillä yhteistyössä Suomen Urheiluilmailuopiston kanssa.

Tilanne 10/2019: Yleisohje on olemassa (ensimmäinen versio 12.8.2016, toinen versio 6.5.2018) ja tämä on sen kolmas versio (8.11.2019). Lisäksi 5/2018 jälkeen on pidetty hyppylentäjien yhteinen turvallisuusviikonloppu tammikuussa 2019 Utissa sekä käsitelty hyppylentämistä useissa muissakin koulutustilaisuuksissa. Lisäksi Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla (<http://laskuvarjotoimikunta.ilmailuliitto.fi/materiaalipankki/hyppylentotoiminta/>) on julkaistu runsaasti ohje- ja esimerkkimateriaali. Hyppylentäjien esimerkkikoulutusohjelma on valmis sekä Suomen Ilmailuliitto ry (Turvallisuustoimikunta) on julkaissut *Turvallisuuden hallintajärjestelmä ilmailukerhoille* -malliohjeen (ns. Kerho-SMS).

Linkitys: Yleisilmailijalle, [Lentoturvallisuus laskuvarjohyppytoiminnassa 14.4.2015](#) ja [Trafin tiedote, 12.1.2017, Laskuvarjohyppytoiminnan uudet pelisäännöt](#).

8.2 Hyppylento-ohje

Selitys ja viite: [15678, Trafín julkaisu, 15-2014 – Harrasteilmailun riskikartoitus](#) ehdottaa jatkotoimenpiteiksi:

Suomen Ilmailuliitto julkaisee laskuvarjohyppylentoja suorittaville lentäjille koulutukseen yleisohjeen. Ohje on yleinen eikä yksilöi konetyyppejä **{Huom. Tässä ohjeessa on kuitenkin malliesimerkkinä käytetty suurelta osin C-182-tyypistä hyppikonetta sekä mahdollisuuksien mukaan käsitelty myös C-206- ja C-208-konetyyppien erityispiirteitä.}** Ohje kiinnittää lentäjän koulutuksessa huomion asioihin, jotka ovat laskuvarjohyppäämiseen liittyvän lentotoiminnan erikoispiirteitä (mm. lentokoneen muuttuva painopiste, hidaslento, sakkaus). Pohjana voidaan käyttää lentäjän koulutukseen soveltuvia kappaleita FAA:n julkaisemasta hyppytoiminnan ohjeesta AC 105-2E (8. *Pilot responsibilities, Jump pilot training* kohdat 8 b – 8 f).

Suomen Ilmailuliitto julkaisee laskuvarjohyppäjille ohjeen riskeistä laskuvarjohyppäämiseen liittyvässä lentotoiminnassa. Ohjeessa korostetaan riskien vakavuutta koskien lentokoneen kuormausta ja lentokoneessa liikkumista. Ohje ottaisi kantaa myös hyppääjien ja lentäjän väliseen koordinaatioon.

Laskuvarjohyppytoiminnassa käytettäviin lentokoneisiin laitetaan selkeät merkinnät ja ohjeet kuormauksesta ja liikkumisesta.

[Harrasteilmailu turvallisuusprojekti](#) päättyi vuoden lopussa ja [loppuraportti](#) julkaistiin 12.1.2016. Projektissa tehtiin hyvää yhteistyötä erityisesti liittojen, SIL:in ja SMLL:n kanssa. Tuo yhteistyö jatkuu edelleen yhdessä sovitulla tavalla. Yhtenä tuotoksena on tämä kaikille Suomen laskuvarjokerhoille turvallisuustyön avuksi tarkoitettu hyppylentämisen ohje. Tällä pannaan täytäntöön myös yksi OTKESin Jämin onnettomuuden ([Tutkintaraportti](#)) turvallisuussuosituksista.

Hyppylento-ohje

Osana koulutuksen tukimateriaalia tehdään kaikkien hyppykerhojen käyttöön tarkoitettua lisäohjeistusta erityisesti hyppylentotoimintaan. Ohjetyö on yksi harrasteilmailun riskikartoituksen toimenpidesuosituksista ja vastaa samalla OTKESin Jämin onnettomuuden tutkintaselostuksen L2014-02 turvallisuussuositukseen 2. Ohjetyön tueksi julkaistiin huhtikuussa [Turvallisuustiedote Lentoturvallisuus laskuvarjohyppytoiminnassa](#). Tiedotteen tarkoitus oli kiinnittää laskuvarjokerhojen huomio turvallisuusasioiden kertaamiseen ennen kauden 2015 alkamista. Ohjeeseen on tulossa syventävää tietoa mm. turvallisuustiedotteessa esille nostetuista teemoista.

Useilla kerhoilla on jo nyt käytössään Hyppylento-ohje (Hyppylentäjän käsikirja, Lentotoiminnan ohje, tms.), mutta edelliset Trafin suositukset huomioonottava ohjeistus kerhon oman **Hyppylento-ohjeen tekemiseksi ja päivittämiseksi** on löydettävissä Laskuvarjotoimikunnan sivuilta kohdista "[Hyppylentotoiminta](#)" ja "[Omavalvonta](#)". Tätä malliohjetta ([Hyppylento-ohje](#), pdf (8.11.2019) ja [Hyppylento-ohje](#), word (8.11.2019)) kannattaa käyttää kerhon oman **Hyppylento-ohjeen (tai vastaan) tekemiseen ja/tai päivittämiseen**.

HUOM.: [Hyppylento-ohjeen](#) malliversiossa (sen Liite 10) ja LT:n sivuilla "[Hyppylentotoiminta](#)" on mm. [Esimerkkityökaluja koneen massan ja massakeskiön laskemiseen](#).

8.3 NCO riskianalyysi ja riskirekisteri

Selitys ja viite: Trafin tiedote otsikolla [Laskuvarjohyppytoiminnan uudet pelisäännöt 12.1.2017](#). Siinä todetaan mm., että

Yleisilmailun uudet lentotoimintavaatimukset ([NCO](#)) tulivat voimaan 25.8.2016, ja uudet vaatimukset erityislentotoimintaan ([NCO.SPEC](#)) tulevat voimaan 21.4.2017. Trafi on laatinut osan NCO käyttöön ottoon liittyen määräyspaketin (Lentotoimintavaatimukset, yleisilmailu), johon on koottu pienkoneiden ei-kaupalliseen lentotoimintaan liittyvät määräykset ja ohjeet. Näin uusien sääntöjen opiskelu helpottuu, kun kaikki tieto on yhdessä paikassa. [Ohjeeseen pääset tästä](#). [NCO-SPEC-osio aukeaa tästä](#).

Mikä muuttuu harrasteilmailun hyppylentotoiminnassa?

Keskeiset uudet vaatimukset ovat ilma-aluksen päällikön vastuu siitä, että ennen hyppylentotoiminnan aloittamista on tehty toiminnan riskien arviointi, ja sen pohjalta laadittu toimintaa varten tarkistuslista, jonka mukaisesti toiminta suoritetaan. Tarkistuslista on oltava mukana ja käytössä jokaiselle lennolla. Käytännössä riskienarvioinnin teko ja tarkistuslistan laadinta on järkevää tehdä kerhokohtaisesti hyppylentäjien ja hyppääjien yhteistyönä hyödyntäen olemassa olevia ohjemateriaaleja.

Käyttäjäystävällisiä riskienarvioinnin malleja löytyy mm. Harrasteilmailun turvallisuusprojektin yhteydessä tehdystä [Turvallisen toiminnan mallista ilmailukerhoille \(TTM\)](#).

NCO riskirekisteri - malli (xlsx) (pdf) TÄRKEÄ!

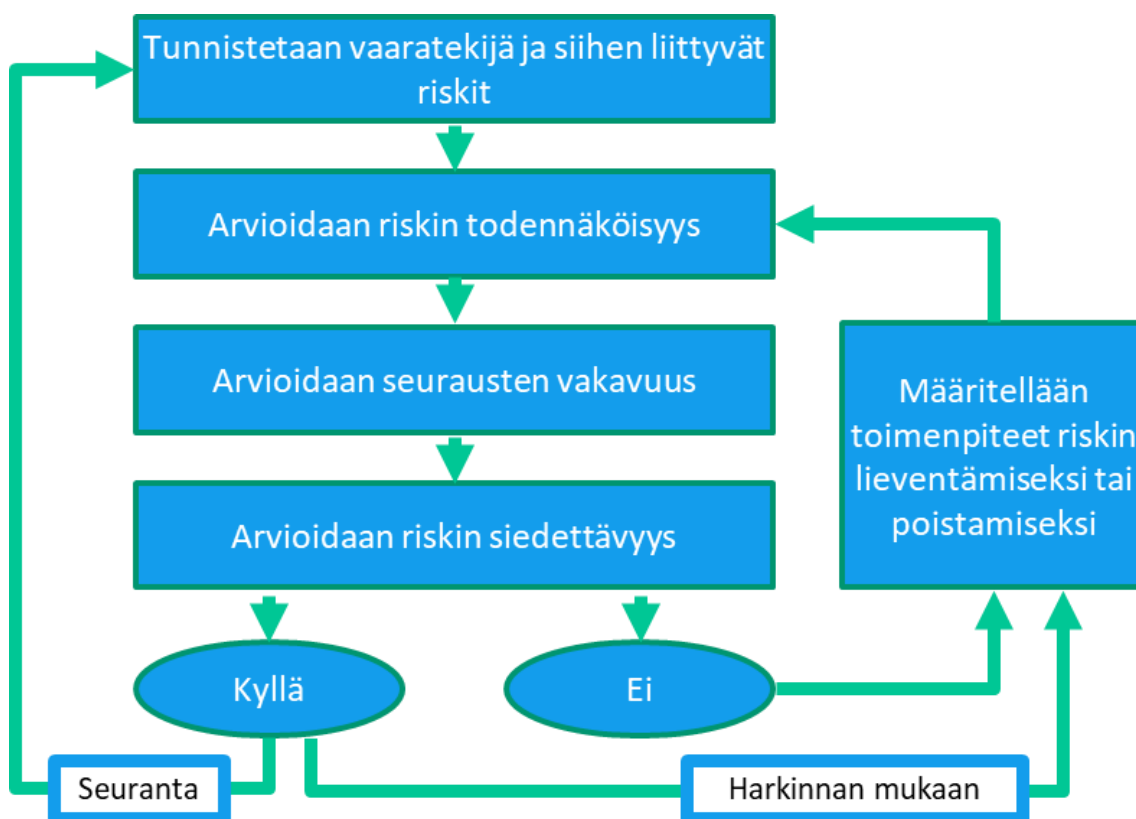
Riskiarviointi ja sen tekeminen ovat yksi tärkeimmistä NCO:n mukanaan tuomista tehtävistä. Las-
kuvarjotoimikunnan verkkosivuilla ([Hyppylentotoiminta](#)) on esimerkki riskiarvioinnin pohjalta tehtävästä riskirekisteristä. Katso myös: [Part NCO temppurata](#) (pdf).

Tiedonkulun varmistamiseksi riskirekisteri kannattaa laittaa kerhon tekemän Hyppylento-ohjeen version liitteeksi.

Riskiarviointi on ”jatkuva prosessi” ja sitä kannattaa tehdä yhdessä (lentäjät ja esim. turvallisuus- ja koulutuspäällikkö tai kerhon mahdollinen turvallisuusryhmä). Ts. ei riitä, että riskiarviointi tehdään ker-
ran, **vaan se on käytännössä päivitettävä vuosittain ja myös jos kerhon toiminnassa (koneen varus-
tus, toimintaympäristössä yms.) tapahtuu muutoksia.**

HUOM.: Lisäksi ennen hyppylentotoiminnan aloittamista ilma-aluksen päällikön on suoritettava riskinarviointi eli määritettävä toimintaan liittyvät vaarat ja riskit sekä toimenpiteet riskien vähentämiseksi.

Ks. myös luku [8.4 NCO-tarkistuslistat](#).

Kerhon riskirekisterissä on tunnistettu toimintaan liittyvät riskit sekä arvioitu ne. Riskirekisteri on syytä tuntea tarkasti sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi.

HUOM.: Riskirekisteri on jokaisessa kerhossa tehtävä asia!

[NCO hypoksia checklist \(xlsx\)](#)

Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla ([Hyppylentotoiminta](#)) on esimerkki myös hapen tarpeen tarkistuslistasta, jota voi käyttää apuna.

HUOM.: LUE MYÖS viimeisin [HYPPYLENTOTIEDOTE 2.4.2024](#), jossa käsitellään mm. ”Hapen käytämisestä hyppylennoilla”.

Erityislentotoimintaa koskevat säädökset voimaan 21.4.2017 (LT:n tiivistelmä)

Lentotoimintaa koskevaan komission asetukseen 965/2012 sisältyvien erityislentotoimintaa koskevan säännöksen NCO.SPEC soveltaminen Suomessa alkoi 21.4.2017. Myös hyppylentotoiminta katsotaan erityislentotoiminnaksi, ja on siten tämän säännöksen alaista toimintaa

NCO.SPEC säätelee mm. turvavöiden käyttöä lentokoneessa. Lähtökohtaisesti kaikille lentokoneessa oleville tulee olla istuinpaikka ja turvavyö. Lisäksi turvavyö tulisi olla kiinnitettynä lennon kriittisissä vaiheissa, esimerkiksi lentokoneen oven ollessa auki. Laskuvarjohyppäämisen osalta määräys mahdollistaa kuitenkin poikkeamisen tästä, sillä edellytyksellä että tehtäväasiantuntijalla on mahdollisuus pitää jostain kiinni tai kiinnittää itsensä. Laskuvarjohyppääjä on nyt siis ilma-aluksessa ollessaan tehtäväasiantuntija. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ei ole lähtenyt antamaan tulkintaansa siitä, mitä käytännössä tarkoittaa ”pitää jostain kiinni”.

Lisähapen käyttövaatimus muuttuu. Perussääntöhän on jo nykyään se, että lisähappea tulee käyttää painekorkeuden ylittäessä 10.000 jalkaa yli 30 minuutin ajan ja aina, kun painekorkeus on yli 13.000 jalkaa (noin 3960 metriä). Uusi määräys kuitenkin mahdollistaa laskuvarjohyppääjille näiden korkeuksien ylittämisen siten, että ilman lisähappea 13.000 jalan yläpuolella saa olla kuusi minuuttia ja 15.000 jalan yläpuolella kolme minuuttia.

Ennen hyppylentotoiminnan aloittamista on ilma-aluksen päällikön suoritettava riskiarviointi eli arvioitava toiminnan vaativuus määrittääkseen siihen liittyvät vaarat ja riskit sekä toimenpiteet riskien vähentämiseksi. Riskiarvioinnin perusteella on laadittava hyppytoiminnassa käytettävät tarkistuslistat, jotka tulevat olla jokaisella lennolla sekä lentäjän että tehtäväasiantuntijoiden saatavilla. Riskiarviointia ja tarkistuslistoja ei ole syytä tehdä jokaisen lentäjän toimesta erikseen vaan nämä olisi järkevää tehdä kerhon lentäjien ja hyppääjien yhteistyönä.

NCO.SPEC edellyttää myös, että tehtäväasiantuntijoille eli hyppääjille annetaan määrämuotoinen turvallisuusohjeistus. Sen tulee kattaa hyppytoimintaan liittyvät toimintamenetelmät ja hätätilanteissa käytettävät varusteet sekä menetelmät. EASA:n antama tarkentava ohjeistus määrittelee yksityiskohtaisesti ne asiat, jotka ohjeistuksen tulee sisältää. Suuri osa näistä asioista on jo toki kerhojen olemassa olevaa ohjeistusta, eli kaikkea ei tarvitse tehdä alusta alkaen.

Esimerkkiohjeistusta löytyy Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilta: [Hyppylentotoiminta](#).

HUOM.: LUE MYÖS viimeisin [HYPPYLENTOTIEDOTE 2.4.2024](#), jossa käsitellään mm. ”Hapen käytämisestä hyppylennoilla”.

8.4 NCO-tarkistuslistat

Selitys ja viite: Riskiarvioinnin pohjalta tehdään myös lentäjille tarkistuslista, joka pitää olla helposti saatavilla lennon aikana.

Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla ([Hyppylentotoiminta](#)) on esimerkki tällaisesta. Vastaava tieto pitää tuki löytyä Hyppylento-ohjeesta tai vastaavasta sekä lentäjien pitää olla toimintatavoista tietoisia (= listojen tekeminen yhteistyössä). Listan voi laittaa myös Hyppylento-ohjetta vastaavan kerhon tekemän version liitteeksi.

- [NCO hyppylentotoiminta tarkistuslista -malli](#) (docx).

Lisäksi ovat tietenkin olemassa normaaliin lentämiseen liittyvät tarkistuslistat, jotka ovat lentokone-, moottori- ja kerhokohtaisia. Niistä ei ole tarvetta esittää esimerkkejä, mutta koneessa operatiiviseen käyttöön laminoitujen versioiden lisäksi ne voidaan myös liittää kerhon Hyppylento-ohjetta vastaavaan ohjeeseen.

HUOM.: Katso myös luku [3.2.1 Hyppääjiä koskevat NCO-tarkistuslistat](#).

8.5 Turvallisuudenhallintajärjestelmä, hyppykerho-SMS (suositus)

Selitys ja viite: Ilmailuliiton hallitus on 20.9.2019 hyväksynyt Turvallisuustoimikunnan laatiman Turvallisuuden hallintajärjestelmän eli [Kerho-SMS](#):n. Tätä on päivitetty 3.8.2020.

Laskuvarjotoimikunta on tuottanut hyppykerhoille oman [mallidokumentin](#), jossa huomioidaan sekä lentäminen että hyppääminen. Tähän liittyvää materiaalia on kerätty LT:n avoimeen [Drive kansioon](#).

Suomen Ilmailuliiton Turvallisuuden hallintajärjestelmä ilmailukerhoille (ns. Kerho-SMS) on tarkoitettu turvallisuuden hallinnan perustyökaluksi ja malliksi niille Ilmailuliiton jäsenyhdistyksille, joilla sitä ei ole esimerkiksi ATO- tai DTO-koulutusluvan edellyttämänä.

Turvallisuuden hallintajärjestelmä eli SMS (Safety Management System) on järjestäytynyt lähestymistapa turvallisuuden parantamiseen. Siinä kuvataan turvallisuuden näkökulmasta organisaation rakenne ja tavoitteet, tunnistetaan avainhenkilöiden turvallisuusvastuut ja -velvollisuudet sekä dokumentoidaan linjaukset ja menettelyt, joilla turvallisuutta hallitaan. **SMS on siis johtamisjärjestelmä.** Toimiva SMS mahdollistaa organisaatioon kohdistuvien riskien ja vaaratekijöiden ennalta tunnistamisen ja priorisoinnin, jotta niitä voidaan hallita.

Kun verrataan lentokerhoa ja hyppykerhoa, niin suurin ero SMS:n rakenteen kannalta tulee siitä, että hyppykerhossa **sekä lennetään että hypätään**. Esimerkiksi Ilmailuliiton vuonna 2019 ilmestynyt yleinen SMS-malliversio ei ota tällaista eikä hyppäämisen erityispiirteitä huomioon. LT:n malliversiossa asiat on huomioitu.

“Hyppykerho-SMS” on siis Suomen Ilmailuliitto ry:n Laskuvarjotoimikunnan (LT) tuottama **malli** laskuvarjokerhojen turvallisuuden hallintajärjestelmälle. Pyrkimyksenä on ollut tuottaa **esimerkki**, jonka pohjalta laskuvarjokerhot voivat jouduttaa turvallisuuden hallintajärjestelmän käyttöönottoa toiminnassaan ja hyvinkin pienin muutoksin saada käyttöönsä SMS-dokumentaation ensimmäisen version.

Turvallisuuden hallintajärjestelmää ei saada käyttöön pelkästään sillä, että asiat kirjoitetaan dokumenttiin. SMS vaikuttaa koko organisaation toimintaan ja ajattelutapaan, joten muutoksen läpivieminen **vaatii laskuvarjokerhon johdon sitoutumista hankkeeseen** sekä organisaation kaikkien jäsenten tiedottamista ja kouluttamista SMS:ään liittyvistä asioista. Myös kerhon turvallisuusrooleja ja -vastuita voidaan joutua muuttamaan.

SMS:n neljä pääkohtaa ovat:

- Turvallisuuspolitiikka ja -tavoitteet.

- Turvallisuusriskien hallinta.
- Turvallisuuden varmistaminen.
- Turvallisuustiedottaminen.

SMS:n toteuttaminen on laskuvarjokerhoille vapaaehtoista, mutta turvallisuuden jatkuva parantaminen on käytännössä pakollista toimintaa. **Laskuvarjokerhon johdolla on moraalinen ja osittain juridinenkin velvollisuus varmistaa, että sen harjoittama ilmailutoiminta on turvallista ja lainmukaista sekä puuttua havaittuihin turvallisuusuhkiin.** Useat tutkimukset osoittavat, että tehokas turvallisuusjohtaminen voi vähentää organisaation taloudellista "haavoittuvuutta" vähentämällä onnettomuuksista ja "läheltä piti"-tilanteista johtuvia kustannuksia.

HUOM.: Katso myös luku 3.7 Turvallisuudenhallintajärjestelmä (Hyppykerho-SMS) on tehty (suositus).

LIITE 1

Riskien hallinta (*Turvallisen toiminnan malli ilmailukerhoille*)

TTM 21, riskienhallinnan malleja

Yksinkertainen malli pienelle organisaatiolle

- Yksinkertaisimman mallin kuvaus mahtuu A4-arkille

Voidaan laajentaa askeleittain lisäämällä osia

- Tapahtumien vakavuus ja todennäköisyys
- Riskien luokittelu
- Tehokkaimpien toimenpiteiden valinta
- Lähteistä löytyy lukuisia versioita.

TTM 22, keskeiset riskit

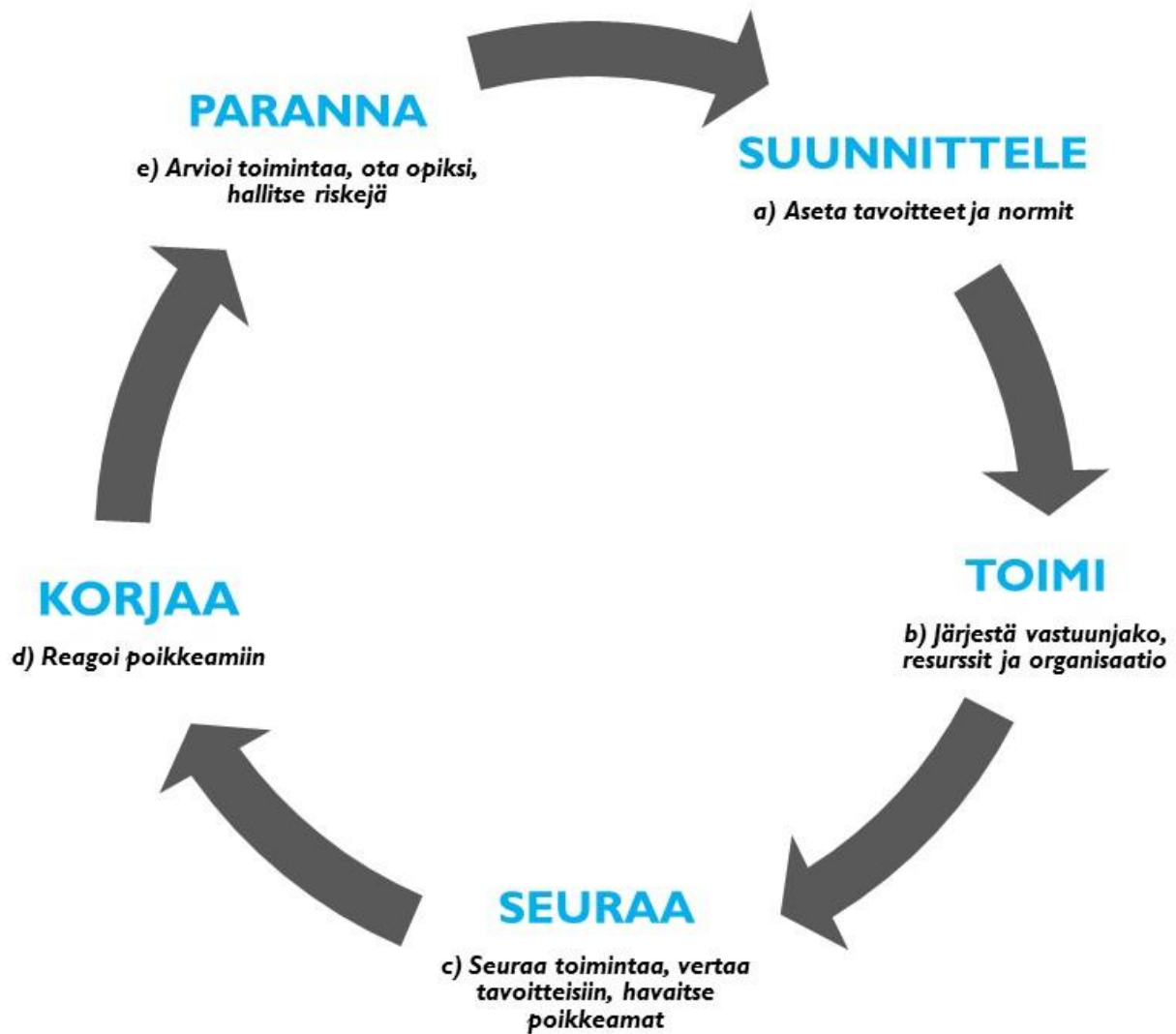
Lentotoiminnan riskit laskuvarjohyppytoiminnassa

- Kuormaus ja nousuvaihe: lentokoneen väärä tai muuttuva painopiste, joka voi aiheuttaa lentokoneen hallinnan menetyksen
- Uloshyppyvaihe: hyppääjien väärä tai liiallinen liikkuminen koneessa erityisesti koneen takaosaan
- Laskuvarjohyppääjien tietoisuus lentotoiminnan riskeistä
- Lentäjien koulutus laskuvarjohyppytoimintaan
- Laskuvarjon tahaton aukeaminen uloshypyn aikana.

TTM 23, riskienhallinnan työpohjia

Työpohjia työskentelyyn.

Kerhon sisäisten poikkeamailmoitusten käsittelymalli

(Hiukan muutettu hyppykerholle paremmin sopivaksi lentotoimintaan liittyvästä mallista)

Pvm	Ilmoittaja	Tapahtumatyyppi	Mitä tapahtui?	Miten reagoimme?

Ilmoittaja:	Tapahtumatyyppi:
• Hyppääjä • Hyppylentäjä • Kerhon toimihenkilö • Muu	• Lentotoiminta • Lentoa edeltävä tarkastus • Maakäsittely • Huolto • Muu toiminta maassa • Vakava/lievä • Hyppäämiseen liittyvä (kalusto, toimintamalli, yms.)

Muistutus: vaikka kerhon sisäinen raportointi on hyvä käytäntö, se ei vapauta tekemästä poikkeama-asetuksen mukaisia poikkeamailmoituksia viranomaiselle tai vaaratilanneilmoitusta Suomen Ilmailuliitolle

8.6 Hyppylentämisen koulutusohjelmamalli huomioitu kerhon hyppylentäjien koulutuksessa

Selitys ja viite: Laskuvarjotoimikunnan sivuilla on saatavilla [Ohjeita hyppylentäjän koulutusohjelman laadintaan, word \(12.4.2021\)](#) ja [Ohjeita hyppylentäjän koulutusohjelman laadintaan, pdf \(12.4.2021\)](#). Myös aikaisemmissa kohdissa mainitussa [Hyppylento-ohjeessa](#) on esimerkki hyppylentäjän koulutusohjelmasta (sen Liite 6).

HUOM.: Laskuvarjohyppylentäminen on vaativaa erityislentotoimintaa ja hyppylentäjien koulutuksessa on oltava huolellisia, järjestelmällisiä, kerhokohtaisesti yhdenmukaisia sekä turvallisuushakuisia. Laskuvarjohyppylentämisen koulutusohjelman tulisi koostua teoriakoulutuksesta ja lentokoulutuksesta sekä koulutuksen tulisi olla pätevyysperusteinen.

9 OPPILASKALUSTO

Vastuuhenkilö: Kalustopäällikkö

Osallistajat: Kalusto-organisaatio

Tärkeys: SIL määräys, osa OPS-tasoisia

LYHYT OHJEISTUS:

OK / Ei OK -kysymykset => on oltava kunnossa.

Kyllä / Ei -kysymykset => on kerhokohtainen ja harkinnanvarainen asia. Lisäksi ne, joissa on **Korjataan-** kohta, ovat erityisen suositeltavia.

TARKEMPI OHJEISTUS:

LASKUVARJOKALUSTON SÄÄNNÖKSET:

- Laskuvarjokalustoon liittyvät määräykset löytyvät [OPS M6-1](#):stä.
- Laskuvarjokalustoon liittyvä SIL:n ohjeistus löytyy laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilta: <http://laskuvarjotoimikunta.ilmailuliitto.fi/materiaalipankki/materiaalipankki-kalusto/>.
- Voimassa olevat SIL:n myöntämät kalustokelpoisuudet ja kalustohenkilöiden kouluttajat löytyvät laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilta: <http://laskuvarjotoimikunta.ilmailuliitto.fi/kalusto/>.
- Valmistajan laatimat ohjeistukset ja huoltotiedotteet löytyvät valmistajan kotisivuilta.

KYSYMYKSET

9.1 - Luettelo kerhon varjokaluston huoltoon oikeutetuista kalustohenkilöistä on olemassa ja ajan tasalla

9.2 - Organisaation varjokaluston kokoonpanolistasta esillä ja ajan tasalla

9.3 - Luettelo hyppyvarusteista ajan tasalla (määrät: kypärät, radiot, haalarit, PL-hihnat, apuvarjot, yms.)

9.4 - Luettelot arkistoidaan säännöllisesti, esimerkiksi vuosittain

9.5 - Organisaatio tietoinen kaluston kunnosta ja tulevien vuosien kalustoinvestointitarpeista

9.6 - Varjokalusto tarkastettu ja huollettu määräysten mukaisesti

9.7 - Oppilasvarjoissa on varavarjon pakkolaukaisuhihnat (RSL)

9.8 - Oppilasvarjojen komponentit koulutuskäyttöön hyväksyttyjä

9.9 - Varjojen painorajat näkyvissä

9.10 - Käytössä hyväksyttyä mallia olevat koukkupuukot

- 9.11 - Pakkolaukaisuhinnat tarkastettu käytettävään lentokoneeseen
- 9.12 - PL-hihnassa käytettävä varmistusjärjestelmä on ohjeen mukainen ja käyttöohje pakkausohjeessa/vast.
- 9.13 - Koulutuskalusto on kunnossa (esim. yleiskunto, VV:n apuvarjo ei keiku, PV:n apuvarjon tasku ehjä, PV:n luuppi ehjä, PL-hihnat kunnossa) – Tarkoittaa myös kauden aikana tehtävää jatkuvaa valvontaa
- 9.14 - Automaattilaukaisimet oppilastoimintaan soveltuvia sekä huollot tehty valmistajan ohjeistuksen mukaisesti
- 9.15 - Korkeusmittarien toimintakunnon tarkastus tehty vuosittain
- 9.16 - Muita oppilasvarusteita riittävästi toimintaan (kypärät, haalarit, radiot, korkeusmittarit, yms.)
- 9.17 - Kypärät koulutustoimintaan soveltuvat ja ehyet
- 9.18 - Oppilastoiminnassa käyttävät suojalasit värittömiä
- 9.19 - Yksiosainen kokohaalari (modifioitu hyppykäyttöön)
- 9.20 - Oppilasradiot toimivia ja lähetyksen kuuluvuus testattu
- 9.21 - Pelastusliivien soveltuvuus hyppykäyttöön, kunto ja riittävyys
- 9.22 - Maahenkilölle on ilmailutaajuudella lähetävä toimiva radiopuhelin ja/tai matkapuhelin
- 9.23 - Kalustopäällikön hyväksymä oppilasvarjojen pakkausohje olemassa ja pakkaajien saatavilla
- 9.24 - Harjoitusvaljaiden soveltuvuus koulutuskäyttöön
- 9.25 - Pakkauskirjanpito asianmukainen
- 9.26 - Järjestetäänkö päävarjojen pakkauksesta ja oppilasvarjojen pakkaustarkastuksesta kertauskoulutusta
- 9.27 - Kouluttajat, pakkaustarkastajat ja muut hyppääjät tuovat kerhon kalustohenkilöstön tietoon kalustossa havaitsemiaan puutteita ja vikoja
- 9.28 - Kaluston säilytys asianmukaisessa tilassa
- 9.29 - Muiden varusteiden säilytys on järjestetty asianmukaisesti
- 9.30 - Oppilailla pakkausvälineet saatavilla
- 9.31 - Kuvun tarkastus-/kuivausmahdollisuus
- 9.32 - Oppilaiden kouluttajille järjestetään säännöllisesti kalustokoulutusta kalustohenkilöiden toimesta

LISÄTIEDOT TÄYTTÖÖN:

1. Kalustopäällikkö listaa kalustohenkilöt, joilla on oikeus huoltaa kerhon koulutuskalustoa kelpoisuusiensa mukaisesti. Laskuvarjotoimikunnan sivustolta kalusto-osioista löytyy [luettelo kalustohenkilöistä ja heidän kelpoisuuksiensa voimassaolosta](#).

2. Varjokalustosta yksilöity kokoonpanolista, josta näkee kokoonpanon komponenttien sarjanumerot valmistuspäivämäärät, varavarjojen pakkausjakson ja määräaikaistarkastukset. Lista on hyvä lisätä myös kerhon pelastusvarjojen tiedot.
3. Muista hyppyvarusteista on hyvä olla luettelo kappalemäärineen, jolloin inventaarion tekeminen helpottuu.
4. Edelliset listat on hyvä arkistoida vuosittain (näin organisaation kaluston ja kalustohenkilöiden muutoksista jää historiatieto tallelle).
5. Kalustopäällikön on hyvä pitää kerho-organisaatio tietoisena koulutuskaluston kunnosta ja mahdollisista investointi-/korjaus-/huoltotarpeista etupainotteisesti.
6. Laskuvarjokalusto on huollettava [OPS M6-1](#):sen, [Laskuvarjokaluston huolto-ohjeen](#) ja valmistajan ohjeiden mukaisesti. Kalustopäällikön on hyvä tarkistaa myös laitekortit ja varmistua, että pakkaukset ja määräaikaistarkastukset ovat kirjauksineen kunnossa.
7. [Toiminnallisten ohjeiden](#) (kohta 1.1.2) mukaan oppilashyppääjän varjossa on oltava varavarjon pakkolaukaisuhinna (RSL).
8. Oppilashyppääjän laskuvarjokomponentit on oltava koulutuskäyttöön hyväksytyjä malleja.
9. Varmista, että [Toiminnallisten ohjeiden](#) (kohta 1.1.3) ja kaluston valmistajan siipikuormarajoja noudatetaan.
10. [Toiminnalliset ohjeet](#) (kohta 1.1.2) määrittelevät oppilaiden käyttämän koukkupuukkomallin.
11. Pakkolaukaisuhinnan soveltuvuus käytettävään koneeseen on tarkastettava ennen käyttöönottoa. Pakkolaukaisujärjestelmä ei saa ulottua lentokoneen korkeusvakaajan liikkuviin ohjainpintoihin (oleellinen jumittumisvaara ohjaukseen) [Toiminnalliset ohjeet](#) (kohta 1.1.2).
12. Käytettävä varmistusjärjestelmä on käyttötarkoitukseen sopiva (lanka, kuminauhat). [Toiminnallisten ohjeiden](#) (kohta 1.1.2) mukaisesti avausvoiman pitää olla 12–20 kg.
13. Tarkasta, että huollot on tehty kaluston kaikille komponenteille asianmukaisesti ja kirjattu laitekortteihin. Määräajat löytyvät [OPS M6-1](#) ja valmistajan ohjeista. Tarkasta samalla kaluston kunto, erityisesti kuluvat osat:
- yleinen kunto, onko näkyvää kulumista ja huoltotarvetta
  - varavarjojen apuvarjojen istuvuus valjasmalleissa, joissa apuvarjo on kokonaan tai osittain näkyvissä (vv-tatti ei heilu eikä vv-tatin kankaat ole näkyvissä)
  - varavarjojen luoppien kireys (vv-tatti ei heilu eikä vv-tatin kankaat ole näkyvissä)
  - päävarjon apuvarjon tasku kunnossa (spandexissa ei katkenneita tai kuoleutuneita kuminauhasäikeitä, taskun suun kuminauha riittävän tiukka)
  - hihnojen, solkien, kanttinauhojen ja kovikkeiden kunto (hihnat ehjät, ei katkenneita säikeitä; lukoissa ei pykimiä, ruostetta tai vääntymiä; kanttinauhat ehjät).
14. Automaattilaukaisimet *student*-mallia tai asetettu *student*-tilaan; [Toiminnalliset ohjeet](#) (kohta 1.1.2). Laitteen huollot ja tarkastukset on tehty valmistajan ohjeiden mukaisesti.

15. Oppilaiden käytössä olevat korkeusmittarit ovat alttiina kolhuille ja kovalle kulutukselle. Mittareille on suoritettava toimintakunnon tarkastus vuosittain; [Toiminnalliset ohjeet](#) (kohta 1.1.2). Laskuvarjotoimikunnan verkkosivujen materiaalipankin kalusto-osioista löytyy valmiit [tarkastuspohjat mittareille](#).

16. Koulutuskalustoa (korkeusmittareita, kypäriä, haalareita yms.) on hyvä olla toimintaan nähden riittävästi. On hyvä pitää kerho-organisaatio tietoisena tilanteesta ja uusimistarpeesta.

17. Oppilaskäytössä olevien kypäröiden on täytettävä seuraavat ehdot:

- kovakuorinen
- hihnat ja niiden kiinnitys (kypärän ulkopuolella) sekä mahdolliset radiokotelot siten, ettei muodostu takertumisriskiä
- kypärämalli ylittää hyppytoimintaan soveltuva
- kypärät ehyitä, pinnassa ei iskemiä, naarmuja tms., pehmusteet kunnossa, mahdolliset radiokotelot/vastaavat kunnossa, hihnan lukko kunnossa.

18. [Toiminnalliset ohjeet](#) kohta 1.1.2. vaatii oppilastoiminnassa värittömät lasit.

19. [Toiminnallisten ohjeiden](#) mukaan on käytettävä yksiosaista hyppyhaalaria. Haalarista tulee poistaa kaikki takertumista tai valjasta vahingoittavat osat (velcrot, soljet yms.).

20. Oppilasradioiden toimivuus (myös akun kunto ja kantavuus) on hyvä tarkistaa vähintään vuosittain. Radioiden kiinnitys kypäran/vastaavaan on hyvä tarkistaa samalla.

21. Tarkastetaan, mikäli vaaditaan oppilastoiminnassa toiminnallisten ohjeiden mukaisesti.

22. Maaradion toiminta ja kantavuus on tarkastettava säännöllisesti. Mikäli käytössä on (myös) matkapuhelin, pitää sen olla toimintakunnossa.

23. Pakkausohje saatavilla oppilasvarjojen pakkaustilassa. [Laskuvarjohyppääjän oppaasta](#) löytyy pakkausohje.

24. Harjoitusvaljaiden on vastattava koulutustoiminnassa käytettävää valjasmallia. Huomioitava mm. kahvojen paikat ja hihnojen sijainti. Valjaiden oltava turvalliset käyttäjälle ja kiinnitys riittävän tukeva. Valjaiden on mahdollistettava ohjaus-, varavarjon käyttö- ja vaaratilanneharjoittelu.

25. Tarkistetaan oppilaskaluston pakkauskirjanpito ja varmistetaan, että se on laskuvarjokaluston huolto-ohjeen mukainen (päiväys, pakkaaja, tarkastukset kuitattu, tarkastuksia 2 kpl, avausjärjestelmän vaihdot merkattu ja niiden vaihtajan kuittaus).

26. Suositellaan vähintään vuosittaista kertauskoulutusta oppilasvarjon pakkaamisesta. Kohderyhmä oppilaat, lisenssihyppääjät ja kouluttajat.

27. Kerhoissa on huolehdittava, että kalustossa havaittuihin puutteisiin puututaan heti ja viallisella kalustolla ei hypätä.

28. Varjokaluston säilytykseen asianmukainen tila. Vaatimukset tilalle:

- lukittava, ulkopuolisilla ei pääsyä tilaan
- suojassa auringonvalolta
- kuiva

- ei varjokalustolle vahingollisia aineita tai esineitä.

29. Asianmukaiset tilat.

30. Pakkaustilassa saatavilla pakkaamisessa tarvittavat välineet: paronarut, kumilenkit, pakkauspainot, päävarjon luupit, varmistussidokset, pakkauskansio ja mahdollisen avausjärjestelmän vaihtoon tarvittavat työkalut.

31. Mahdollistettava varjojen kuivaus sekä selvittäminen.

32. Tällä varmistetaan myös kouluttajien ajantasaisuus ja tiedon tasaaminen. Osallistuminen SIL:n järjestämiin koulutuksiin on myös hyödyllistä sekä apuja voi kysyä suomen [KMC-henkilöiltä](#) ja Laskuvarjotoimikunnan kalustovastaavalta ktr@laskuvarjotoimikunta.fi.

10 KERHOKOHTAISIA ASIOITA JA PALAUTE

Vastuuhenkilö: Omavalvonnan tekijät

Osallistujat: Omavalvonnan tekijät

Tärkeys: Kyllä

Kirjoita seuraaviin kohtiin muistiin kerhokohtaisia asioita ja anna palautetta.

10.1 Kerhokohtaisia erityispiirteitä ja tarkastuskohtia

Kerhokohtaisia erityispiirteitä ja tarkastuskohtia, jota ei ole tässä lomakkeessa huomioitu tai kerhossa jokin asia on toteutettu eri tavalla tai käyttämällä jotakin helpottavaa järjestelmää tai välineistöä

10.2 Kerhossa käytössä olevia hyviä käytäntöjä ja tapoja

Kerhossa käytössä olevia hyviä käytäntöjä ja tapoja:

10.3 Palaute

PALAUTE

Oliko ohjeistus alussa ja tarkastettavien kohteiden kohdalla riittävää tai jopa liian laajaa? Olivatko ohjeet ymmärrettäviä? Oliko järjestys looginen? Miten ohjeistusta voisi kehittää?

Sujuiko mahdollisten puutteiden korjaaminen ja korjauskuittaukset hyvin? Miten asiaa voisi kehittää?

Jos lisäisitte materiaalia, niin mitä?

Selkeyttikö omavalvonnan tekeminen ymmärtämään paremmin, miksi jokin asia on ohjeistettu, kuten on? Pitäisikö jotakin ohjetta/määräystä muuttaa, vähentää tai lisätä?

Mikä olisi paras tapa toteuttaa tarkastus?

Vapaamuotoista palautetta omavalvonnan tekemisestä ja materiaalin toimivuudesta.